

ДРЖАВНА
РЕВИЗОРСКА
ИНСТИТУЦИЈА

**ИЗВЕШТАЈ
О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА
ЈАВНОГ КОМУНАЛНОГ ПРЕДУЗЕЋА ЗА ВОДОВОД И
КАНАЛИЗАЦИЈУ „ВОДОВОД - КРУШЕВАЦ“, КРУШЕВАЦ
ЗА 2019. ГОДИНУ**

**Број: 400-174/2020-04/21
Београд, 27. октобар 2020. године**

С А Д Р Ж А Ј :

ИЗВЕШТАЈ ДРЖАВНЕ РЕВИЗОРСКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ

Извештај о ревизији финансијских извештаја Јавног комуналног предузећа за водовод и канализацију „Водовод - Крушевац“, Крушевац за 2019. годину

ПРИЛОГ I – РЕЗИМЕ НАЛАЗА, ПРЕПОРУКА И МЕРЕ ПРЕДУЗЕТЕ У ПОСТУПКУ РЕВИЗИЈЕ

ПРИЛОГ II – НАПОМЕНЕ УЗ ИЗВЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА ЈАВНОГ КОМУНАЛНОГ ПРЕДУЗЕЋА ЗА ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈУ „ВОДОВОД - КРУШЕВАЦ“, КРУШЕВАЦ ЗА 2019. ГОДИНУ

ПРИЛОГ III – ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ ЈАВНОГ КОМУНАЛНОГ ПРЕДУЗЕЋА ЗА ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈУ „ВОДОВОД - КРУШЕВАЦ“, КРУШЕВАЦ ЗА 2019. ГОДИНУ

ИЗВЕШТАЈ ДРЖАВНЕ РЕВИЗОРСКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ

ЈАВНОГ КОМУНАЛНОГ ПРЕДУЗЕЋА ЗА ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈУ „ВОДОВОД - КРУШЕВАЦ“, КРУШЕВАЦ

Извештај о ревизији финансијских извештаја Јавног комуналног предузећа за водовод и канализацију „Водовод - Крушевац“, Крушевац

Мишљење са резервом о финансијским извештајима

Извршили смо ревизију приложених финансијских извештаја Јавног комуналног предузећа за водовод и канализацију „Водовод - Крушевац“, Крушевац за 2019. годину, који обухватају: 1) Биланс стања, 2) Биланс успеха, 3) Извештај о осталом резултату, 4) Извештај о токовима готовине, 5) Извештај о променама на капиталу и 6) Напомене уз финансијске извештаје.

По нашем мишљењу, осим за ефекте/могуће ефекте питања описаних у делу извештаја Основ за мишљење са резервом о финансијским извештајима, финансијски извештаји за 2019. годину, по свим материјално значајним питањима, дају истинит и објективан приказ финансијског положаја Јавног комуналног предузећа за водовод и канализацију „Водовод - Крушевац“, Крушевац на дан 31. децембар 2019. године, као и резултата његовог пословања, промена на капиталу и токова готовине за пословну годину завршену на тај дан и припремљени су у складу са рачуноводственим прописима Републике Србије.

Основ за мишљење са резервом о финансијским извештајима

- 1) Предузеће није признало вредност књиговодственог апликативног софтвера који је интерно креиран, иако остварује економску корист по основу употребе истог, што није у складу са захтевима параграфа 21. МРС 38 - Нематеријална имовина. На овај начин, потцењена је исказана вредност нематеријалне имовине, као и приходи од активирања или потрошње производа и услуга за сопствене потребе. Није било могуће утврдити ефекте наведене неправилности на финансијске извештаје Предузећа за 2019. годину.
- 2) Предузеће није пре пописа и састављања годишњих финансијских извештаја, вршило усклађивање промета и стања синтетичке и аналитичке евиденције потраживања од купаца што није у складу са одредбама члана 20. став 2. и 3. Закона о рачуноводству. Због наведеног, Предузеће је на крају извештајног периода за 72.482 хиљаде динара више исказало потраживања од купаца у аналитичкој евиденцији у односу на потраживања од купаца за услуге испоруке воде и одвођења отпадних вода исказаних у синтетичкој евиденцији.
- 3) Стање на рачуну исправке вредности потраживања од купаца на дан 31. децембар 2019. године исказано је у износу од 345.649 хиљада динара. Предузеће је у току 2019. године извршило повећање исправке вредности на терет расхода периода у износу од 5.490 хиљада динара за сва потраживања код којих је протекло време од рока за наплату годину дана.

Предузеће није обезбедило податке о старосној структури потраживања од купаца – физичких лица због чега нисмо били у могућности да се уверимо у исправност исказане исправке вредности потраживања од купаца. Није било могуће утврдити ефекте наведене неправилности на финансијске извештаје Предузећа за пословну 2019. годину.

- 4) Предузеће је на дан извештајног периода у оквиру рачуна одложених прихода и примљених донација евидентирало износ од 379.549 хиљада динара уз признавање прихода у износу од 23.408 хиљада динара, а да није презентовало доказе да постоји испуњеност извесних услова за укидање одложених прихода у корист биланса успеха током периода од 2015-2019. године, што није у складу са захтевима параграфа 7. МРС 20 - Рачуноводствено обухватање државних давања и обелодањивање државне помоћи. Услед недостатака доказа, није било могуће потврдити исказану вредност одложених прихода и примљених донација на дан 31. децембар 2019. године у износу од 379.549 хиљада динара и признате приходе по основу условљених донација у износу од 23.408 хиљада динара.
- 5) У току 2019. године и раније, Предузеће је признавало приходе од камата (од трећих лица) у периоду када је камата наплаћена у извршном поступку, након покретања поступка извршења и обезбеђења потраживања, што није у складу са захтевима параграфа 9. МРС 18 – Приходи. Предузеће не врши обрачун законске затезне камате за неблаговремене уплате доспелих потраживања од купаца која је прописана одредбама члана 277. Закона о облигационим односима и члана 2. и 6. Закона о затезној камати. Поступајући на овај начин, Предузеће је на крају извештајног периода потценило приходе од камата и потраживања од купаца. Није било могуће утврдити ефекте наведених неправилности на финансијске извештаје Предузећа за 2019. годину.

Ревизију смо извршили у складу са Законом о Државној ревизорској институцији¹, Пословником Државне ревизорске институције² и Међународним стандардима врховних ревизорских институција (ISSAI). Наша одговорност, у складу са овим стандардима, је детаљније описана у делу извештаја *Одговорност ревизора за ревизију финансијских извештаја*. Независни смо у односу на субјекта ревизије у складу са ISSAI 30 – Етички кодекс врховних ревизорских институција и Етичким кодексом за државне ревизоре и друге запослене у Државној ревизорској институцији и испунили смо наше остале етичке одговорности у складу са овим кодексима. Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и адекватни да нам пруже основ за наше мишљење са резервом.

Скретање пажње

Скрећемо пажњу на Напомену број 10. уз финансијске извештаје. У Напомени, у оквиру основног капитала Предузећа, обелодањена је неусаглашеност између основног капитала исказаног у пословним књигама у износу од 872.593 хиљаде динара са вредношћу основног капитала уписаног у Регистру привредних субјеката код Агенције за привредне регистре у износу од хиљаду динара (Напомена број: 3.1.11).

¹„Службени гласник РС“, бр. 101/05, 54/07 и 36/10

²„Службени гласник РС“, број 9/09

Скрећемо пажњу на чињеницу да је водоводна и канализациона мрежа евидентирана у пословним књигама Предузећа у укупном износу од 356.376 хиљада динара, што није у складу са одредбама члана 11, 72. и 82. Закона о јавној својини који прописују да комуналне мреже не могу бити у власништву јавног предузећа (Напомена број: 3.1.2.2).

Ово питање није утицало на наше закључке о финансијским извештајима Предузећа.

Остала питања

Државна ревизорска институција извршила је ревизију финансијских извештаја и правилности пословања Јавног комуналног предузећа „Водовод - Крушевац“, Крушевац за 2014. годину и изразила мишљење са резервом.

Одговорност руководства за финансијске извештаје

Руководство субјекта ревизије је одговорно за припрему и истинит и објективан приказ ових финансијских извештаја у складу са међународним стандардима финансијског извештавања и законом којим је уређено рачуноводство и за оне интерне контроле за које одреди да су потребне за припрему финансијских извештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед криминалне радње или грешке.

При састављању финансијских извештаја, руководство је одговорно за процену способности субјекта ревизије да настави са пословањем у складу са начелом сталности, обелодањујући, по потреби, питања која се односе на сталност пословања и примену начела сталности пословања као рачуноводствене основе, осим ако оснивач намерава да субјект ревизије престане са пословањем, или нема другу реалну могућност осим да то уради.

Руководство је одговорно за надгледање процеса финансијског извештавања субјекта ревизије.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извештаја

Наш циљ је стицање уверавања у разумној мери о томе да финансијски извештаји, узети у целини, не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед криминалне радње или грешке, и издавање извештаја о ревизији који садржи наше мишљење. Уверавање у разумној мери означава висок ниво уверавања, али не представља гаранцију да ће ревизија спроведена у складу са ISSAI увек открити материјално погрешне исказе ако такви искази постоје. Погрешни искази могу настати услед криминалне радње или грешке и сматрају се материјално значајним ако је разумно очекивати да ће, појединачно или збирно, утицати на економске одлуке корисника донете на основу ових финансијских извештаја.

Као део ревизије у складу са ISSAI, примењујемо професионално просуђивање и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Такође:

- Идентификујемо и процењујемо ризике од материјално значајних погрешних исказа у финансијским извештајима, насталих услед криминалне радње или грешке; осмишљавамо и обављамо ревизијске поступке као одговор на те ризике; и прибављамо довољно адекватних ревизијских доказа да обезбеде основ за мишљење ревизора. Ризик да неће бити идентификовани материјално значајни погрешни искази који су резултат криминалне

радње је већи него за погрешне исказе настале услед грешке, зато што криминална радња може да укључи удруживање, фалсификовање, намерне пропусте, лажно представљање или заобилажење интерне контроле.

- Стичемо разумевање о интерним контролама које су релевантне за ревизију ради осмишљавања ревизијских поступака који су прикладни у датим околностима, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерне контроле субјекта ревизије. Процењујемо примењене рачуноводствене политике и у којој мери су разумне рачуноводствене процене које је извршило руководство.
- Доносимо закључак о прикладности примене начела сталности као рачуноводствене основе од стране руководства и, на основу прикупљених ревизијских доказа, да ли постоји материјална неизвесност у вези са догађајима или условима који могу да изазову значајну сумњу у погледу способности ентитета да настави са пословањем у складу са начелом сталности. Ако закључимо да постоји материјална неизвесност, дужни смо да у свом извештају скренемо пажњу на повезана обелодањивања у финансијским извештајима или, ако таква обелодањивања нису адекватна, да модификујемо своје мишљење. Наши закључци се заснивају на ревизијским доказима прикупљених до датума извештаја ревизора. Међутим, будући догађаји или услови могу за последицу да имају да ентитет престане да послује у складу са начелом сталности.
- Процењујемо укупну презентацију, структуру и садржај финансијских извештаја, укључујући обелодањивања, и да ли су у финансијским извештајима приказане трансакције и догађаји на такав начин да се постигне истинит и објективан приказ.

Саопштавамо лицима овлашћеним за управљање, између осталог, планирани обим и време ревизије и значајне ревизијске налазе, укључујући све значајне недостатке интерне контроле које смо идентификовали током ревизије.

Извештај о другим законским и регулаторним захтевима

Руководство Предузећа је одговорно за састављање и тачност годишњег извештаја о пословању у складу са захтевима Закона о рачуноводству. Наша одговорност је да изразимо мишљење о усклађености годишњег извештаја о пословању Предузећа за 2019. годину са финансијским извештајима за ту пословну годину који су предмет ревизије. Наши поступци у том погледу су обављени у складу са применљивим стандардом ревизије 720 - Одговорност ревизора у вези са осталим информацијама у документима који садрже финансијске извештаје који су били предмет ревизије ограничени су само на оцену усаглашености финансијских информација садржаних у годишњем извештају о пословању са ревидираним финансијским извештајима.

По нашем мишљењу, финансијске информације обелодањене у годишњем извештају о пословању Предузећа за 2019. годину усклађене су, по свим материјално значајним питањима, са финансијским извештајима Предузећа за 2019. годину који су предмет ревизије.

Генерални државни ревизор

Др Душко Пејовић
Државна ревизорска институција
Макензијева 41
11000 Београд, Србија
27. октобар 2020. године

ПРИЛОГ I

РЕЗИМЕ НАЛАЗА, ПРЕПОРУКА И МЕРЕ ПРЕДУЗЕТЕ У ПОСТУПКУ РЕВИЗИЈЕ

Приоритет налаза и датих препорука је одређен према следећем:

- **ПРИОРИТЕТ 1** - грешке, неправилности и погрешна исказивања које је могуће отклонити у року од 90 дана.
- **ПРИОРИТЕТ 2** - грешке, неправилности и погрешна исказивања које је могуће отклонити пре припремања наредног сета финансијских извештаја.
- **ПРИОРИТЕТ 3** - грешке, неправилности и погрешна исказивања која је могуће отклонити у року од датума припреме наредног сета финансијских извештаја до три године.

С А Д Р Ж А Ј:

1. РЕЗИМЕ НАЛАЗА	11
2. РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	16
3. МЕРЕ ПРЕДУЗЕТЕ У ПОСТУПКУ РЕВИЗИЈЕ	18
4. ЗАХТЕВ ЗА ДОСТАВЉАЊЕ ОДАЗИВНОГ ИЗВЕШТАЈА	20

1. Резиме налаза

Као што је објашњено у Напоменама уз Извештај о ревизији финансијских извештаја Јавног комуналног предузећа за водовод и канализацију „Водовод - Крушевац“, Крушевац за 2019. годину, утврђене су следеће неправилности које су разврстане по приоритетима, односно редоследу по којем треба да буду отклоњене:

ПРИОРИТЕТ 1³ (висок)

1) Предузеће у 2019. години и раније, није у потпуности успоставило ефикасан систем интерних контрола што је довело до настанка одређених неправилности код вођења пословних књига и припремања сета финансијских извештаја из разлога што није обезбедило приступ бази података главне књиге применом безбедносних поступака ауторизације корисника којим би била омогућена логичка контрола, односно писани траг о уносу или измени података у складу са овлашћењима корисника.

У поступку ревизије, нисмо се уверили да је Предузеће успоставило ефикасан, благовремен и поуздан систем извештавања јер није:

- Обезбедило главну књигу која је поуздана основа за евидентирање пословних промена хронолошки, уредно и ажурно;
- Успоставило неопходне контроле и везе између главне књиге и поднетих образаца финансијских извештаја;
- Успоставило адекватан информациони систем, који омогућава ефикасно, благовремено и поуздано извештавање, чиме није поступило у складу са чланом 8. Закона о рачуноводству (Напомена број: 2.1.4).

2) Увидом у достављену документацију о извршеном попису имовине и обавеза са стањем на дан 31. децембар 2019. године утврђено је да:

(1) Пописне листе имовине и обавеза нису у форми прописаној Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем⁴ (у даљем тексту: Правилник о попису), односно не садрже вредносно обрачунавање пописане имовине, стање по књигама и разлике између стања утврђеног пописом и књиговодственог стања у количини и вредности, чиме нису поступили у складу са одредбама члана 20. Закона о рачуноводству⁵ и члана 9. наведеног Правилника о попису;

(2) Пописне листе алата и инвентара у употреби, који се у целости отписује давањем запосленима на коришћење, чине евиденције са називом средстава и именима запослених, без наведене количине, цене и обрачунате вредности издатих средстава, и као такве нису доказ да је вредност алата и ситног инвентара у употреби у износу од 38.220 хиљада динара исказана у пословним књигама, утврђена мерењем и бројањем, проценом и сличним поступцима, односно упоређивањем стања у количини и вредности по попису са евиденцијама о задужењу запослених појединим врстама ових средстава, у складу са одредбама члана 9. Правилника о попису и члана 12. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивању књиговодственог стања са стварним стањем Јавног

³ ПРИОРИТЕТ 1 - грешке, неправилности и погрешна исказивања које је могуће отклонити у року од 90 дана.

⁴ „Службени гласник РС“ број 118/13 и 137/14

⁵ „Службени гласник РС“ бр. 73/2019

комуналног предузећа „Водовод - Крушевац“, Крушевац број 24/4 од 31. октобра 2014. године (у даљем тексту: Правилник о попису Предузећа);

(3) Извештаји пописних комисија и Извештај Централне пописне комисије о извршеном попису плаћених аванса за залихе и услуге, добављача у земљи и примљених аванса, депозита и кауција не садрже стварно и књиговодствено стање поменутих ставки, већ само износе исправке вредности сумњивих и спорних плаћених аванса и застарелих обавеза које треба приходовати, што није у складу са одредбама члана 13. Правилника о попису и члана 16. Правилника о попису Предузећа;

(4) Иста не садржи попис других потраживања, краткорочних финансијских пласмана, дугорочних обавеза, краткорочних финансијских обавеза, обавеза по основу зарада и накнада зарада, других обавеза, обавеза за порез на додату вредност и обавеза за порезе, доприносе и друге дажбине, што није у складу са одредбама члана 20. став 2. Закона о рачуноводству, члана 2. став 3. и 4. Правилника о попису, члана 2. став 2. и 3. Правилника о попису Предузећа и члана 12. став 2. Правилника о рачуноводству и финансијској оперативи број 71/6 од 11. децембра 2019. године (у даљем тексту: Правилник о рачуноводству).

Предузеће није извршило усклађивање података из аналитичких и синтетичких евиденција пре пописа, утврдило пописом стварне количине мерењем, бројањем, проценом и сличним поступцима, и по обављеном попису ускладило стање по количини и вредности у књигама са стањем по попису, што није у складу са чланом 20. став 2. и 3. Закона о рачуноводству и одредбама члана 2, 9. и 13. Правилника о попису (Напомена број: 3.1);

3) Предузеће није у складу са захтевима параграфа 21. МРС 38 - Нематеријална имовина признало вредност књиговодственог апликативног софтвера који је интерно креиран, иако остварује економску корист по основу употребе истог. На овај начин, потцењена је исказана вредност нематеријалне имовине, као и приходи од активирања или потрошње производа и услуга за сопствене потребе, чиме је потцењен и финансијски резултат текућег и ранијег периода.

Није било могуће утврдити ефекте наведених неправилности на финансијске извештаје за 2019. годину (Напомена број: 3.1.1);

4) Водоводна и канализациона мрежа евидентирана је у пословним књигама Предузећа у укупном износу од 356.376 хиљада динара, што није у складу са одредбама члана 11, 72. и 82. Закона о јавној својини⁶ који прописују да комуналне мреже не могу бити у власништву јавног предузећа.

Такође, увидом у књиговодствену евиденцију основних средстава, утврђено је да Предузеће није, у складу са захтевима МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема, у 2019. години и ранијим годинама, евидентирало повећање вредности мреже по основу изградње водоводних и канализационих прикључака, због чега није поступило у складу са одредбама члана 20, а у вези са чланом 2. став 1. тачка 12 Закона о рачуноводству.

Поступајући на тај начин, за вредност неевидентираних изграђених водоводних и канализационих прикључака, у билансу стања Предузећа на дан 31. децембар 2019. године, потцењене су некретнине, постројења и опрема и пасивна временска разграничења - одложени приходи и примљене донације.

⁶ „Службени гласник Републике Србије“ број 72/2011,88/2013,105/2014, 104/2016 други закон и 108/2016

За вредност необрачунате амортизације, у активи биланса стања прецењене су некретнине, постројења и опрема, а у пасиви прецењена нераспоређена добит текуће и ранијих година.

Није било могуће утврдити утицај наведене неправилности на финансијске извештаје за 2019. годину (Напомена број: 3.1.2.2);

- 5) Предузеће, у периоду од 2015 – 2019. године, није вршило преиспитивање корисног века употребе и резидуалне вредности некретнина, постројења и опреме како је предвиђено параграфом 51. МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема, и самим тим није вршило промену рачуноводствене процене у ситуацијама када су очекивања заснована на новим проценама корисног века употребе и резидуалне вредности различита од претходних, нити је прилагодило стопе амортизације новим околностима.

Наведено има за последицу исказивање у аналитичкој евиденцији одређеног броја ставки опреме која је и даље у употреби, а која је потпуно амортизована, односно чија је набавна вредност једнака исправци вредности у укупном износу од 507.304 хиљаде динара, што представља 24% набавне вредности опреме. На овај начин укупни трошкови амортизације распоређени су током дела корисног века употребе средстава, а не током целог периода коришћења. Није било могуће утврдити ефекте наведених неправилности на финансијске извештаје за 2019. годину (Напомена број: 3.1.2.3);

- 6) Предузеће није пре пописа и састављања годишњих финансијских извештаја, вршило усклађивање промета и стања синтетичке и аналитичке евиденције потраживања од купаца што није у складу са чланом 20. став 2. и 3. Закона о рачуноводству.

Због наведеног, Предузеће је на крају извештајног периода за 72.482 хиљаде динара више исказало потраживања од купаца у аналитичкој евиденцији у односу на потраживања од купаца за услуге испоруке воде и одвођења отпадних вода исказаних у синтетичкој евиденцији (Напомена број: 3.1.4);

- 7) Предузеће није у току 2019. године и раније, вршило задуживање купаца физичких лица - домаћинстава индивидуалних потрошача у кућама, сваког месеца на основу очитаног стања за месеце када је очитивање вршено, односно на основу процене, за последња три периода очитивања водомера за месеце када очитивање није вршено, чиме није поступило у складу са чланом 101. и 102. Одлуке о градском водоводу и канализацији.

На основу наведеног, утврђено је да Предузеће није организовано на начин да омогућава контролу евидентирања прихода и обрачунавања и плаћања пореза на додату вредност у пореском периоду када је промет услуга и извршен, што није у складу са одредбама члана 37. Закона о порезу на додату вредност⁷ и члана 2. став 1. Правилника о облику, садржини и начину вођења евиденције о порезу на додату вредност⁸, а у вези са чланом 46. истог Закона (Напомена број: 3.1.4);

- 8) Стање на рачуну исправке вредности потраживања од купаца на дан 31. децембар 2019. године исказано је у износу од 345.649 хиљада динара. Предузеће је у току 2019. године извршило повећање исправке вредности на терет расхода периода у износу од 5.490

⁷ „Службени гласник РС”, бр. 84/2004, 86/2004 - испр., 61/2005, 61/2007, 93/2012, 108/2013, 6/2014 – усклађени дин. изн., 68/2014 – др закон, 142/2014, 5/2015 – усклађени дин изн., 83/2015, 5/2016 – усклађени дин изн., 108/2016, 7/2017 – усклађени дин изн., 113/2017, 13/2018 – усклађени дин изн., 30/2018, 4/2019 – усклађени дин изн., 72/2019 и 8/2020 – усклађени дин изн.

⁸ „Службени гласник РС”, бр. 90/2017, 119/2017, 48/2018, 60/2018 и 75/2019

хиљада динара за сва потраживања код којих је протекло време од рока за наплату годину дана.

Предузеће није обезбедило податке о старосној структури потраживања од купаца – физичких лица због чега нисмо били у могућности да се уверимо у исправност исказане исправке вредности потраживања од купаца. Није било могуће утврдити ефекте наведене неправилности на финансијске извештаје Предузећа за пословну 2019. годину (Напомена број: 3.1.4);

- 9) Предузеће је на дан извештајног периода у оквиру рачуна одложених прихода и примљених донација евидентирало износ од 379.549 хиљада динара уз признавање прихода у износу од 23.408 хиљада динара, а да није презентовало доказе да постоји испуњеност извесних услова за укидање одложених прихода у корист биланса успеха током периода од 2015 - 2019. године, што није у складу са захтевима параграфа 7. МРС 20 - Рачуноводствено обухватање државних давања и обелодањивање државне помоћи.

Услед недостатака доказа, није било могуће потврдити исказану вредност одложених прихода и примљених донација на дан 31. децембар 2019. године у износу од 379.549 хиљада динара и признате приходе по основу условљених донација у износу од 23.408 хиљада динара (Напомена број: 3.1.20);

- 10) У току 2019. године и раније, Предузеће је признавало приходе од камата (од трећих лица) у периоду када је камата наплаћена у извршном поступку, након покретања поступка извршења и обезбеђења потраживања што није у складу са захтевима параграфа 9. МРС 18 – Приходи.

Предузеће не врши обрачун законске затезне камате за неблаговремене уплате доспелих потраживања од купаца која је прописана одредбама члана 277. Закона о облигационим односима⁹ и члана 2. и 6. Закона о затезној камати¹⁰. Поступајући на овај начин, Предузеће је на крају извештајног периода потценило приходе од камата и потраживања од купаца.

Није било могуће утврдити ефекте наведених неправилности на финансијске извештаје Предузећа за 2019. годину (Напомена број: 3.2.4).

ПРИОРИТЕТ 2¹¹ (средњи)

- 11) Предузеће није успоставило и организовало интерну ревизију на један од начина предвиђених одредбама члана 3. Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору¹² (Напомена број: 2.2);
- 12) Предузеће је у 2019. години, и у претходном периоду, у оквиру рачуна материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар, евидентирало залихе резервних делова и залихе алата и ситног инвентара, што није у складу са одредбама члана 10. Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике¹³ (у даљем тексту: Правилник о Контном оквиру), који прописује да залихе резервних делова

⁹ „Службени лист СФРЈ“, број 29/78, 39/85, 45/89 – одлука УСЈ 57/89, „Службени лист СРЈ“, број 31/93, „Службени лист СЦГ“, број 1/03-Уставна повеља

¹⁰ „Службени гласник РС“, број 119/2012

¹¹ **ПРИОРИТЕТ 2** – грешке, неправилности и погрешна исказивања које је могуће отклонити пре припремања наредног сета финансијских извештаја.

¹² „Службени гласник РС“, број 99/11

¹³ „Службени гласник РС“, број 95/2014

евидентира у оквиру рачуна резервни делови, а залихе алата и ситног инвентара у оквиру рачуна алат и инвентар.

Залихе материјала, резервних делова, алата и ситног инвентара исказане су у укупном износу од 32.445 хиљада динара, а због природе рачуноводствене евиденције није било могуће утврдити износе залиха сировина, основног и помоћног материјала, резервних делова, алата и ситног инвентара на дан 31. децембар 2019. године (Напомена број: 3.1.3.1);

13) Предузеће је у 2019. години хтз опрему, у моменту давања на коришћење запосленима, евидентирало у оквиру рачуна трошкови осталог материјала (режијског) у износу од 1.142 хиљаде динара, (у 2018. години у износу од 1.894 хиљаде динара), што није у складу са одредбама члана 40. став 7, а у вези са чланом 10. Правилника о Контном оквиру, који прописује да хтз опрему која се отписује у целости у моменту давања на коришћење запосленима евидентира у оквиру рачуна алат и инвентар, а затим у оквиру рачуна трошкови једнократног отписа алата и инвентара (Напомена број: 3.1.3.1);

14) Предузеће није на дан 31. децембар 2019. године за залихе материјала, резервних делова алата и ситног инвентара које нису имале обрт у периоду дужем од годину дана у износу од 12.326 хиљада динара, извршило тестирање и исказало нето оствариву вредност залиха у складу са захтевима параграфа 28-33. МРС 2 – Залихе, и одредбама члана 20, а у вези са чланом 2. став 1. Закона о рачуноводству и Правилником о рачуноводственим политикама.

Није било могуће утврдити ефекат наведене неправилности на финансијске извештаје за 2019. годину (Напомена број: 3.1.3.1);

15) Предузеће авансне уплате купаца физичких лица евидентира на потражној страни рачуна - купци у земљи, што није у складу са одредбама члана 32. став 3. Правилника о Контном оквиру.

На овај начин, Предузеће је приликом састављања финансијских извештаја за 2019. годину, извршило пребијање имовине и обавеза односно потраживања од купаца и примљених аванса и на тај начин потценило примљене авансе, депозите и кауције и потраживања од купаца у земљи у најмањем износу од 2.368 хиљада динара (Напомена број: 3.1.4);

16) Предузеће није усагласило вредност основног капитала евидентираног у пословним књигама у износу од 872.593 хиљаде динара са вредношћу основног капитала уписаног у Регистру привредних субјеката код Агенције за привредне регистре у износу од хиљаду динара у складу са одредбама члана 10. Закона о јавним предузећима¹⁴ и члана 589. Закона о привредним друштвима¹⁵ (Напомена број: 3.1.11);

17) Предузеће није, пре састављања финансијских извештаја за 2019. годину, извршило преиспитивање исказаних примљених аванса, депозита и кауција из ранијих година у износу од 1.692 хиљаде динара, у складу са захтевима параграфа 47. МРС 39. - Финансијски инструменти: признавање и одмеравање и одредбама члана 106. Правилника о рачуноводственим политикама Предузећа (Напомена број: 3.1.15);

18) Трошкови предујма јавним извршитељима исказани у износу од 764 хиљаде динара, односе се на плаћену накнаду извршитељима за покретање извршних поступака против извршних дужника. Наведене трошкове, Предузеће је евидентирало у оквиру рачуна остали нематеријални трошкови, што није у складу са одредбама члана 17. Правилника о Контном оквиру. Поступајући на наведени начин, Предузеће је преценило рачун остали

¹⁴ „Службени гласник РС”, бр. 15/2016 и 88/2019

¹⁵ „Службени гласник РС”, бр. 36/2011, 99/2011, 83/2014 - др. закон, 5/2015, 44/2018, 95/2018 и 91/2019

нематеријални трошкови, а потценило рачун остала потраживања из специфичних послова за износ од 764 хиљаде динара (Напомена број: 3.2.3.7);

ПРИОРИТЕТ 3¹⁶ (низак)

У поступку ревизије нису утврђени налази трећег приоритета.

2. Резиме датих препорука

Јавном комуналном предузећу за водовод и канализацију „Водовод - Крушевац“, Крушевац препоручујемо да отклони неправилности према следећим приоритетима:

ПРИОРИТЕТ 1 (висок)

- 1) Да обезбеди информациони систем у којем ће приступ бази података главне књиге бити осигуран применом безбедносних поступака ауторизације корисника, евидентирање пословних промена у главној књизи уредно, ажурно и хронолошки, успостави неопходне контроле и везе између главне књиге и поднетих образаца финансијских извештаја и адекватан информациони систем, који омогућава ефективно, благовремено и поуздано извештавање у складу са чланом 8. Закона о рачуноводству (Напомена број: 2.1.4 - Препорука број 1);
- 2) Да попис имовине и обавеза изврши на начин и у складу са одредбама члана 20. Закона о рачуноводству и Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем, као и да утврђене ефекте евидентира у својим пословним књигама (Напомена број: 3.1 - Препорука број 3);
- 3) Да изврши процену набавне вредности и корисног века апликативног софтвера који је у употреби у складу са захтевима параграфа 21. МРС 38 - Нематеријална имовина, а који није евидентиран у пословним књигама и изврши корекцију књижења у складу са параграфом 43. МРС 8 - Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке (Напомена број: 3.1 - Препорука број 4);
- 4) Предузме мере и у сарадњи са оснивачем из својих пословних књига искњижи имовину која се у складу са Законом о јавној својини евидентира у пословним књигама другог правног лица,
 - Изврши попис и процену вредности изграђених водоводних и канализационих прикључака и утврђене ефекте са стањем на дан 31. децембар 2019. године, евидентира на начин да повећа вредност некретнина, постројења и опреме, као и вредност одложених прихода и примљених донација. Након тога да изврши обрачун амортизације и утврђене ефекте, у складу са захтевима параграфа 12. МРС 20 – Рачуноводствено обухватање државних давања и обелодањивање државне помоћи и у складу са МРС 8 – Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке, евидентира у својим пословним књигама (Напомена број: 3.1.2.2 - Препорука број 5);
- 5) Да изврши преиспитивање корисног века употребе и проверу резидуалне вредности некретнина, постројења и опреме у складу са захтевима МРС 16 – Некретнине, постројења

¹⁶ПРИОРИТЕТ 3 - грешке, неправилности и погрешна исказивања која је могуће отклонити у року од датума припреме наредног сета финансијских извештаја до три године.

и опрема, и уколико су очекивања заснована на новим проценама у вези са корисним веком употребе и резидуалном вредности знатно различита од претходних, да изврши промене у складу са МРС 8 – Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке (Напомена број: 3.1.2.3 - Препорука број 6);

- 6) Пре састављања годишњих финансијских извештаја изврши усклађивање аналитичке и синтетичке евиденције потраживања од купаца у земљи у складу са чланом 20. став 2. и 3. Закона о рачуноводству (Напомена број: 3.1.4 - Препорука број 10);
- 7) За купце физичка лица - домаћинства индивидуални потрошачи у кућама, врши обрачун утрошака испоручене воде и одвођења отпадних вода једном месечно, на основу читаног стања, односно на основу процене за месец за који се не врши читавање у складу са Одлуком о градском водоводу и канализацији, као и да обрачун и уплату обавеза по основу пореза на додату вредност врши у складу са Законом о порезу на додату вредност (Напомена: 3.1.4 - Препорука број 11);
- 8) Преиспита процену наплативости за сва потраживања у складу са захтевима параграфа 58, 59. и 63. МРС 39 - Финансијски инструменти: признавање и одмеравање и да ефекте наведене процене евидентира у пословним књигама у складу са захтевима МРС 8 - Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке (Напомена број: 3.1.4 - Препорука број 13);
- 9) Преиспита испуњеност услова по основу одложених прихода и примљених донација, у складу са захтевима параграфа 7. МРС 20 - Рачуноводствено обухватање државних давања и обелодањивање државне помоћи (Напомена број: 3.1.20 - Препорука број 16);
- 10) За неблаговремене уплате доспелих потраживања од купаца, обрачунава затезну камату у складу са одредбама члана 277. Закона о облигационим односима и члана 2. и 6. Закона о затезној камати (Напомена број: 3.2.4 - Препорука број 18);

ПРИОРИТЕТ 2 (средњи)

- 11) Успостави интерну ревизију у складу са Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору (Напомена број: 2.2 - Препорука број 2);
- 12) Да евидентира залихе резервних делова и залихе алата и ситног инвентара на прописаним рачунима, у складу са одредбама члана 10. Правилника о Контном оквиру (Напомена број: 3.1.3.1 - Препорука број 7);
- 13) Да евидентира залихе хтз опреме на прописаним рачунима, у складу са одредбама члана 40. став 7, а у вези са чланом 10. Правилника о Контном оквиру (Напомена: 3.1.3.1 - Препорука број 8);
- 14) Да изврши процену нето оствариве вредности залиха које нису имале обрт дуже од годину дана у складу са захтевима параграфа 28-33. МРС 2 – Залихе, одредбама члана 24, а у вези са одредбама члана 2. став 1. тачка 4 Закона о рачуноводству и Правилником о рачуноводственим политикама, и да ефекте извршене процене евидентира у својим пословним књигама у складу са одредбама члана 10. став 9. Правилника о Контном оквиру (Напомена: 3.1.3.1 - Препорука број 9);

- 15) Претплате купаца у земљи – физичких лица, евидентира у складу са одредбама члана 32. став 3. Правилника о Контном оквиру (Напомена број: 3.1.4 - Препорука број 12);
- 16) Да се обрати оснивачу ради утврђивања имовине и њене вредности која се уноси у основни капитал и својину Предузећа, у складу са Законом о јавној својини, а у циљу међусобног усклађивања износа основног капитала у пословним књигама, оснивачком акту и код Агенције за привредне регистре (Напомена број: 3.1.11 - Препорука број 14);
- 17) У складу са усвојеном рачуноводственом политиком и захтевима параграфа 47. МРС 39. - Финансијски инструменти: признавање и одмеравање, изврши преиспитивање и одмеравање исказаних примљених аванса, депозита и кауција и утврђене ефекте наведене процене евидентира у својим пословним књигама у складу са одредбама члана 24. Правилника о рачуноводственим политикама Предузећа (Напомена број 3.1.15 - Препорука број 15);
- 18) Да накнаде плаћене извршитељима за покретање извршних поступака против извршних дужника (предујам), евидентира у складу са одредбама члана 17. Правилника о Контном оквиру у оквиру рачуна остала потраживања из специфичних послова (Напомена број: 3.2.3.7 - Препорука број 17);

3. Мере предузете у поступку ревизије

- 1) Током спровођења поступка ревизије, у периоду од предаје извештаја за статистичке потребе до сачињавања редовног годишњег финансијског извештаја за 2019. годину, Предузеће је предузело меру којом је директор донео Одлуку о именовању радне групе за успостављање и имплементацију система финансијског управљања и контроле у ЈКП „Вововод – Крушевац“ Крушевац број 7565, године, План успостављања и развоја финансијског управљања и контроле број 7566 као и Акт број 283 о мапирању пословних процеса . Сва наведена акта достављена су као доказ;
- 2) Током спровођења поступка ревизије, у периоду од предаје извештаја за статистичке потребе до сачињавања редовног годишњег финансијског извештаја за 2019. годину, Предузеће је извршило рекласификацију са рачуна некретнина, постројења и опреме у припреми у износу од 951.308 хиљада динара на рачун некретнине, постројења и опрема у складу са МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема. Исправка књижења са стањем на дан извештајног периода, извршена је налогом за књижење ОН број 99 од 29. јула 2020. године, који је достављен као доказ заједно са аналитичким рачунима главне књиге некретнина, постројења и опреме (Напомена број: 3.1.2.5);
- 3) Током спровођења поступка ревизије, у периоду од предаје извештаја за статистичке потребе до сачињавања редовног годишњег финансијског извештаја за 2019. годину, Предузеће је, извршило признавање одложених пореских обавеза по основу резервисања за отпремнине запослених у складу са МРС 12 – Порез на добитак. Исправка књижења са стањем на дан извештајног периода, извршена је налогом за књижење РЗ број 23 од 18. јуна 2020. године који је достављен као доказ заједно са обрачуном одложених пореских средстава и аналитичким рачунима главне књиге резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених (Напомена број: 3.1.13);
- 4) Током спровођења поступка ревизије, у периоду од предаје извештаја за статистичке потребе до сачињавања редовног годишњег финансијског извештаја за 2019. годину, Предузеће је, у складу са одредбама члана 35. Правилника о Контном оквиру, извршило исправку погрешног књижења, на начин да је повећало остале обавезе у износу од 2.444

хиљаде динара и смањило обавезе за нето зараде и накнаде зарада, осим накнада зарада које се рефундирају у истом износу. Исправка књижења са стањем на дан извештајног периода, извршена је налогом за књижење ОН број 210 од 19. јуна 2020. године који је достављен као доказ заједно са аналитичким рачунима главне књиге обавеза за нето зараде и осталих обавеза;

Истим налогом за књижење, Предузеће је у складу са одредбама члана 37. Правилника о Контном оквиру, извршило исправку погрешног књижења на начин да су повећане остале обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине у 2019. години у износу од 285 хиљада динара и смањене обавезе за нето зараде и накнаде зарада, осим накнада зарада које се рефундирају у истом износу (Напомена број: 3.1.17);

- 5) Током спровођења поступка ревизије, у периоду од предаје извештаја за статистичке потребе до сачињавања редовног годишњег финансијског извештаја за 2019. годину, Предузеће је у складу са одредбама члана 37. Правилника о Контном оквиру, извршило исправку погрешног књижења, на начин да су повећане остале обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине у укупном износу од 297 хиљада динара и смањене обавезе према физичким лицима за накнаде по уговорима и обавезе према запосленима у истом износу. Исправка књижења са стањем на дан извештајног периода, извршена је налогом за књижење ОН број 210 од 19. јуна 2020. године који је достављен као доказ заједно са аналитичким рачунима главне књиге краткорочних обавеза (Напомена број: 3.1.17);
- 6) Током спровођења поступка ревизије, у периоду од предаје извештаја за статистичке потребе до сачињавања редовног годишњег финансијског извештаја за 2019. годину, Предузеће је износ од 14 хиљада динара са рачуна обавезе за остале дажбине рекласификовало на рачун потраживања по основу преплаћених осталих пореза и доприноса у складу са одредбама члана 18. Правилника о Контном оквиру. Исправка књижења са стањем на дан извештајног периода, извршена је налогом за књижење ОН број 214 од 9. јула 2020. године који је достављен као доказ (Напомена број: 3.1.19);
- 7) Током спровођења поступка ревизије, у периоду од предаје извештаја за статистичке потребе до сачињавања редовног годишњег финансијског извештаја за 2019. годину, Предузеће је, у складу са одредбама члана 40. Правилника о Контном оквиру, извршило исправку погрешног књижења, на начин да су смањени трошкови материјала за израду у укупном износу од 488 хиљада динара и повећани трошкови резервних делова у износу од 296 хиљада динара, трошкови горива и мазива у износу од 117 хиљада динара, трошкови канцеларијског материјала у износу од 47 хиљада динара и трошкови хтз опреме у износу од 28 хиљада динара. Исправка књижења са стањем на дан извештајног периода, извршена је налогом за књижење ОН број 212 од 23. јуна 2020. године који је достављен као доказ заједно са аналитичким рачунима главне књиге трошкова (Напомена број: 3.2.3.1);
- 8) Током спровођења поступка ревизије, у периоду од предаје извештаја за статистичке потребе до сачињавања редовног годишњег финансијског извештаја за 2019. годину, Предузеће је, у складу са одредбама члана 44. Правилника о Контном оквиру, извршило исправку погрешног књижења на начин да су повећани остали нематеријални трошкови у 2019. години за износ од 3.125 хиљада динара, а умањени трошкови пореза за исти износ. Исправка књижења са стањем на дан извештајног периода, извршена је налогом за књижење ОН број 210 од 18. јуна 2020. године који је достављен као доказ заједно са аналитичким рачунима главне књиге трошкова (Напомена број: 3.2.3.7).

4. Захтев за достављање одазивног извештаја

Јавно комунално предузеће за водовод и канализацију „Водовод - Крушевац“, Крушевац је, на основу члана 40. став 1. Закона о Државној ревизорској институцији, дужно да поднесе Државној ревизорској институцији писани извештај о отклањању откривених неправилности (одазивни извештај) у року од 90 дана, почев од наредног дана од дана уручења овог извештаја.

Одазивни извештај мора да садржи:

- 1) навођење ревизије на коју се он односи;
- 2) кратак опис неправилности у пословању које су откривене ревизијом и
- 3) приказивање мера исправљања.

Мере исправљања су мере које субјект ревизије предузима да би отклонио неправилности у свом пословању или мере за умањење ризика од појављивања одређене неправилности у свом будућем пословању за чије предузимање субјект ревизије мора поднети уз одазивни извештај одговарајуће доказе.

Јавно комунално предузеће за водовод и канализацију „Водовод - Крушевац“, Крушевац у одазивном извештају треба да искаже мере исправљања по основу откривених неправилности односно свих налаза датих у Извештају о ревизији финансијских извештаја који могу да садрже и препоруке за њихово отклањање.

На основу члана 40. став 2. Закона о Државној ревизорској институцији одазивни извештај је јавна исправа која је потписана и оверена печатом од стране одговорног лица субјекта ревизије.

Државна ревизорска институција ће оценити веродостојност одазивног извештаја, тј. провериће истинитости навода о мерама исправљања, предузетим од стране субјекта ревизије, подносиоца одазивног извештаја. У случају потребе извршиће се и провера веродостојности одазивног извештаја. Такође, извршиће се и оцена да ли су мере исправљања исказане у одазивном извештају задовољавајуће.

Сагласно члану 57. став 1. тачка 3) Закона о Државној ревизорској институцији, ако субјект ревизије у чијем су пословању биле откривене неправилности, не поднесе у прописаном року Државној ревизорској институцији одазивни извештај, против одговорног лица субјекта ревизије поднеће се захтев за покретање прекршајног поступка.

Ако се оцени да одазивни извештај не указује да су откривене неправилности отклоњене на задовољавајући начин, сматра се да субјект ревизије крши обавезу доброг пословања. Ако се ради о незадовољавајућем отклањању значајне неправилности, сматра се да постоји тежи облик кршења обавезе доброг пословања. У овим случајевима Државна ревизорска институција је овлашћена да предузима мере сагласно члану 40. став 7. до 13. Закона о Државној ревизорској институцији.

ПРИЛОГ II

НАПОМЕНЕ УЗ ИЗВЕШТАЈ

О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА ЈАВНОГ КОМУНАЛНОГ ПРЕДУЗЕЋА ЗА ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈУ „ВОДОВОД - КРУШЕВАЦ“, КРУШЕВАЦ ЗА 2019. ГОДИНУ

С А Д Р Ж А Ј:

1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О СУБЈЕКТУ РЕВИЗИЈЕ	23
2. ИНТЕРНА ФИНАНСИЈСКА КОНТРОЛА	44
3. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ	49
3.1. БИЛАНС СТАЊА	49
3.2. БИЛАНС УСПЕХА.....	76
3.3. ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ	89
3.4. ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ	89
3.5. ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ	89
3.6. НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ.....	89
4. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ.....	89
5. ДРУГА ПИТАЊА У ПОСТУПКУ РЕВИЗИЈЕ	90

1. Основни подаци о субјекту ревизије

Јавно комунално предузеће за водовод и канализацију „Водовод - Крушевац“, Крушевац (у даљем тексту: Предузеће) основано је 1957. године, као Установа за изградњу водовода и канализације. Одлуком СО Крушевац, ЈКП „Водовод - Крушевац“, Крушевац 1959. године, регистровано је као Градски водовод и канализација. Основано је Одлуком Скупштине општине Крушевац број 023-15 од 8. новембра 1989. године и њеним изменама и допунама од којих је последња пречишћен текст I Број 023-110/2013 од 13. маја 2013. године („Службени лист града Крушевца“, број 5/2013).

Предузеће је уписано у судски регистар Окружног привредног суда у Краљеву број Фи 1270/90 дана 29. децембра 1989. године.

Предузеће је преведено у регистар Агенције за привредне регистре, за регистрацију привредних субјеката Републике Србије у Београду по Решењу БД. 43897/2005 дана 21. октобра 2005. године.

Правни положај и статус Предузећа регулисан је наведеним актом о оснивању и Статутом Предузећа број 4/2 од 3. јуна 2013. године који је у поступку усклађивања општих аката Предузећа са новим Законом о јавним предузећима („Службени гласник РС”, број 119/2012), донео Управни одбор Предузећа истог дана на који је Скупштина града Крушевца дала сагласност решењем I Број 023-153/2013 од 21. јуна 2013. године. Последња измена акта о оснивању, ради усаглашавања са новим Законом о јавним предузећима („Службени гласник РС“, број 15/16) и усклађивања са Одлуком о изменама и допунама Одлуке о оснивању Јавног комуналног предузећа „Водовод – Крушевац“ („Службени лист Града Крушевца“ број 11/16) извршена је Одлуком о изменама и допунама Одлуке о оснивању ЈКП „Водовод-Крушевац“, Крушевац I Број 023-59/2016 коју је донела Скупштина града Крушевца на својој седници одржаној дана 26. августа 2016. године, а дана 24. октобра 2016. године Надзорни одбор Предузећа донео је Одлуку о измени и допуни Статута ЈКП „Водовод – Крушевац“, број 4/3 на који је Скупштина града Крушевца дала сагласност Решењем број 023-113/2016 дана 13. децембра 2016. године.

Предузеће послује у правној форми „јавно предузеће“. Град Крушевац је власник 100% удела у основном капиталу Предузећа.

Претежна делатност Предузећа је 3600 - Производња, пречишћавање и дистрибуција пијаће воде.

Предузеће се бави и другим делатностима, као што су:

- Одржавање водоводне и канализационе мреже;
- Извођење грађевинских радова на објектима канализационе и водоводне мреже;
- Сакупљање и одвођење отпадних вода;
- Оправка и баждарење мерних инструмената.

У складу са чланом 19. наведеног статута, управљање у Предузећу организовано је као једнодомно. Органи управљања су Надзорни одбор и директор. Надзорни одбор Предузећа (председник и два члана) именован је Решењем о разрешењу и именовању председника и чланова Надзорног одбора ЈКП „Водовод – Крушевац“ Крушевац Скупштине града Крушевца I број 023-69/2016 од 26. августа 2016. године и I број 023-65/2018 од 25. октобра 2018. године којим се разрешава један, а именује други члан Назорног одбора. Директор Предузећа је именован решењем Скупштине града Крушевца I број 023-65/2017 од 1. септембра 2017. године.

Ради обезбеђивања заштите општег интереса односно остваривања циљева ради којих је Предузеће основано, Скупштина града даје сагласност на:

- Статут;
- Годишњи програм пословања;
- Финансијски извештај и извештај о реализацији програма пословања;
- Давање гаранција, авала, јемстава, залога и других средстава обезбеђења за послове који нису из оквира његове делатности од општег интереса;
- Располагање (прибављање и отуђење) средствима у јавној својини која су пренета у својину Предузећа, веће вредности, која је у непосредној функцији обављања делатности од општег интереса;
- Акт о општим условима за испоруку производа и услуга;
- Улагање капитала;
- Статусне промене;
- Акт о процени вредности капитала и исказивању тог капитала у акцијама, као и на програм и одлуку о својинској трансформацији;
- Одлуку о дугорочном задужењу;
- Одлуку о расподели добити, односно начину покрића губитка, и
- Акт о оснивању зависног друштва капитала.

Надзорни одбор, као орган управљања обавља следеће послове:

- Утврђује пословну политику и пословне циљеве Предузећа и стара се о њиховој реализацији;
- Усваја извештај о степену реализације Програма пословања Предузећа;
- Доноси годишњи Програм пословања Предузећа уз сагласност Скупштине града;
- Надзире рад директора;
- Врши унутрашњи надзор над пословањем Предузећа;
- Успоставља, одобрава и прати рачуноводство, унутрашњу контролу, финансијске извештаје и политику управљања ризицима;
- Утврђује финансијске извештаје Предузећа и доставља их Скупштини града ради давања сагласности;
- Доноси Статут уз сагласност Скупштине града;
- Одлучује о статусним променама Предузећа и оснивању других правних субјеката, уз сагласност Скупштине града;
- Доноси одлуку о расподели добити, односно начину покрића губитка, уз сагласност Скупштине града;
- Остале послове у складу са одредбама члана 26. Статута.

Јавно комунално предузеће за водовод и канализацију „Водовод - Крушевац”, Крушевац је на основу законом утврђених критеријума за разврставање разврстано у велико правно лице.

За признавање, вредновање, презентацију и обелодањивање позиција у финансијским извештајима Предузеће примењује МРС.

Статутом Предузећа утврђено је да је субјект ревизије дужан да организује свој рад и пословање на начин којим се обезбеђује:

- Трајно и несметано пружање комуналних услуга корисницима под условима и на начин уређен законом, прописима и стандардима донесеним на основу закона;
- Прописани или уговорени обим и квалитет комуналних услуга, који подразумева тачност у погледу рокова, сигурност корисника у добијању услуга и здравствену и хигијенску исправност у складу са позитивним прописима;

- Предузимање мера одржавања, развоја и заштите комуналних објеката, постројења и опреме, који служе за обављање комуналне делатности;
- Развој и унапређење квалитета и врсте комуналних услуга, као и унапређење организације и ефикасности рада.

У циљу остваривања прихода по основу обављања делатности од општег интереса Предузеће планира да у наредном периоду предузме следећа капитална улагања:

- Извођење радова на групи колектора за сакупљање отпадних вода – ЛОТ 2;
- Израда техничке документације и извођење радова на изградњи постројења за пречишћавање отпадних вода Крушевца;
- Изградња водоводне мреже у сеоским насељима Коњух, Љубава, Каменаре, Коморане, Лазаревац и Глобарце;
- Изградња хидрофора Каменаре, Пољаци и хидрофорских станица Гркљане;
- Изградња магистралног цевовода Дворане - Здравине и у насељу Велика Ломница;
- Изградња црпних станица у сеоским насељима: Модрица, Лазаревац, Љубава, Коњух, Буци, Ломница, Гркљане и Петина;
- Изградња резервоара у сеоским насељима: Дворане, Петина, Пољаци, Липовац, Гркљане, Ломница, Буци, Коњух, Љубава и Лазаревац;
- Изградња секундарне мреже у сеоским насељима: Дворане, Петина, Пољаци и Ловци.

Годишњи Програм пословања ЈКП „Водовод-Крушевац“, Крушевац за 2019. годину број 49/2 донет је 30. новембра 2018. године и усвојен је Одлуком Надзорног одбора број 49/2 од 30. новембра 2017. године на који је Решењем број 023-80/2018 сагласност дала Скупштина града Крушевца дана 31. децембра 2018. године.

Мисија

У годишњем програму пословања наведено је да:

„Јасна оријентација ка крајњем кориснику кроз пружање квалитетне услуге дистрибуције воде за пиће која ће задовољити квалитетом, квантитетом и здравственом исправношћу, третманом одвођења и пречишћавања отпадних вода према највишим стандардима заштите животне средине, као и одговорно и савесно извршавање свих послова поверених од оснивача, уз континуирано унапређење услуга у складу са системом квалитета, законском регулативом Републике Србије и потребама корисника и локалне заједнице.

Задовољство корисника услуга је доказ квалитетних услуга, услов нашег пословног успеха и разлог нашег постојања. Успех предузећа је и лични успех запослених који својом стручном оспособљеношћу и својим деловањем доприносе одличном квалитету услуга и самог процеса рада, уз заштиту на раду и безбедну радну средину у складу са законском регулативом. Потпуна отвореност ка јавности, редовно и континуирано обавештавање о свим активностима предузећа и пружање сервисних информација у циљу постизања потпуне информисаности корисника“.

Визија

У годишњем програму пословања наведено је да:

„Јавно комунално предузеће за водовод и канализацију „Водовод - Крушевац“, Крушевац је савремено и успешно предузеће, узор и лидер у области водоснабдевања у региону. Препознајемо потребе наших корисника и нудимо им висококвалитетну услугу у снабдевању водом за пиће, одвођењу и пречишћавању отпадних вода. Стручно оспособљени кадар савесно и одговорно, у складу са највишим професионалним стандардима, обавља своје послове поштујући прописе и рокове, при том изграђујући односе поверења са корисницима.

Кориснику су лако доступне све сервисне информације и информације о активностима и пословању предузећа. Системски и плански се спроводи стабилан развој предузећа уз сталну имплементацију нових идеја и техничких иновација. Уз сталну сарадњу са Оснивачем реализују се инвестиције у циљу што квалитетнијег живота локалне заједнице и стварање најбољих услова за привлачење инвестиција. Поштујући законску регулативу штитимо животну средину бринући о квалитету живота у заједници у којој послујемо и активно радимо на ширењу свести о значају заштите животне средине“.

Члан 60. Закона о јавним предузећима прописује услове под којима је дозвољена измена и допуна годишњег програма пословања а то су пре свега државни и стратешки интереси или битне измене околности под којима Предузеће послује.

Прва измена годишњег програма пословања за 2019. годину – Одлука о измени и допуни годишњег програма пословања за 2019. односи се на измену и допуноу Плана инвестиција и Плана капиталних улагања, јер су се створиле могућности да се повећају инвестиционе активности на реализацији нових система - Извођење радова на изградњи I фазе резервоара питке воде у насељу Коњух обезбеђење снабдевања водом за пиће за групу села на левој обали Западне Мораве. Овим ребалансом обухваћена је и реализација обезбеђивања комплетне документације за завршетак израде постројења за пречишћавање отпадних вода, набавку теретног возила са дизалицом за одржавање водоводне и канализационе мреже, изградњу водопривредних објеката и друго на који је Решењем о давању сагласности број 023 – 44/2019 дала Скупштина града Крушевца дана 28. јуна 2019. године.

Друга измена током 2019. године односи се на промену назива позиције у Плану инвестиција (уместо хаваријско одржавање сеоских водовода дошло је до измене: у реконструкција система МЗ Рибаре и Велики Шиљеговац), а све у циљу усклађивања планских докумената Предузећа са Програмом развоја града Крушевца, на који је Решењем о давању сагласности број 023 – 69/2019 дала Скупштина града Крушевца дана 20. октобра 2019. године.

Седиште Предузећа је у Крушевцу, улица Душанова број 46.

Скраћено пословно име регистровано у Агенцији за привредне регистре је:

ЈКП „Водовод – Крушевац“ Крушевац.

Матични број Предузећа је 07145837, ПИБ 100474808.

Просечан број запослених у току 2019. године био је 317 (у 2018. години 326).

1.1. Основ за састављање и приказивање финансијских извештаја и рачуноводствене политике

1.1.1. Вођење пословних књига

Приликом састављања финансијских извештаја за 2019. годину, Предузеће је применило Правилник о рачуноводственим политикама у складу са Међународним рачуноводственим стандардима, односно Међународним стандардима финансијског извештавања ЈКП „Водовод – Крушевац“, Крушевац број 48/9 од 15. јануара 2016. године (у даљем тексту: Правилник о рачуноводственим политикама), као и Правилник о рачуноводству и финансијској оперативи број 71/6 од 11. децембра 2019. године (у даљем тексту: Правилник о рачуноводству).

Одлуку о измени и допуни Правилника о рачуноводственим политикама у складу са међународним рачуноводственим стандардима, односно Међународним стандардима финансијског извештавања ЈКП „Водовод – Крушевац“, Крушевац број 8/8 донео је Надзорни

одбор Предузећа дана 20. јануара 2017. године. Изменом је дефинисана промена у члану 10. истог правилника на начин да се период од 360 дана за утврђивање исправке вредности потраживања за кашњење у извршењу плаћања од дана доспећа за наплату замењује периодом преко три године.

Правилником су утврђене рачуноводствене политике које ће се примењивати за припремање и обелодањивање финансијских извештаја у складу са Законом о рачуноводству, Законом о ревизији, другим подзаконским прописима и свим захтевима МРС/ МСФИ.

Основне рачуноводствене политике наведене су у Напомени број: 1.1.3.

Финансијски извештаји су исказани у хиљадама динара (РСД).

Редовни годишњи финансијски извештаји за 2019. годину предати су у законски предвиђеном року дана 3. августа 2020. године и евидентирани у Агенцији за привредне регистре под бројем ФИН 310866/2020.

Надзорни одбор Предузећа донео је Одлуку којом је усвојио годишње финансијске извештаје ЈКП „Водовод - Крушевац“, Крушевац за 2019. годину број 89/3 дана 3. августа 2020. године.

1.1.2. Организација рачуноводства

Правилником о рачуноводственим политикама у складу са Међународним рачуноводственим стандардима односно Међународним стандардима финансијског извештавања као и Правилником о рачуноводству и финансијској оперативи уређена је организација рачуноводственог система, интерне рачуноводствене контроле, чување пословних књига и рачуноводствених исправа, усвајање и одговорност за финансијске извештаје као и примена контног плана и контног оквира.

1.1.3. Рачуноводствене политике

Рачуноводствене политике су посебна начела, основи, конвенције, правила и пракса које је усвојило руководство Предузећа за припремање и приказивање финансијских извештаја у складу са Законом о рачуноводству, Међународним стандардима финансијског извештавања и друго.

Нематеријална имовина

Нематеријална имовина се признаје као имовина само ако су задовољени следећи услови:

- 1) ако је вероватно да ће се будуће економске користи повезане са том имовином приливати у правно лице,
- 2) ако се набавна вредност/цена коштања може поуздано одмерити,
- 3) ако се може идентификовати, односно препознатљива је.

Нематеријална имовина је препознатљива ако је:

(а) одвојива, односно када се може одвојити или оделити од друштва и продати, пренети, лиценцирати, изнајмити или разменити, било појединачно или заједно са повезаним уговором, препознатљивом имовином или обавезом, без обзира да ли Друштво има намеру да то уради или

(б) настаје по основу уговорних или других законитих права, без обзира да ли су та права преносива или одвојива од Друштва или од других права и обавеза.

Нематеријална улагања су иницијално призната по набавној вредности. Набавну вредност нематеријалне имовине чине:

- а) набавна цена, укључујући увозне царине и порезе по основу промета који се не рефундира, након одбитка трговинских попушта и рабата и
- б) сви директно приписиви трошкови припреме имовине за намењену употребу.

Директно приписиви трошкови који се могу капитализовати су:

- трошкови примања запослених насталих директно у процесу довођења имовине у радно стање;
- професионалне накнаде настале директно у процесу довођења имовине у радно стање и
- трошкови тестирања правилног функционисања имовине.

Примери издатака који не чине део набавне вредности нематеријалне имовине, већ терете расход периода су:

- трошкови увођења новог производа или услуге (укључујући трошкове рекламирања и промовисања);
- трошкови вођења послова на новој локацији или са новом групом купаца (укључујући трошкове обуке особља) и
- административни и други општи режијски трошкови.

Интерно генерисани као и интерно генерисани заштитни знакови, импресуми, издавачки наслови, листе купаца и ставке сличне садржине се не признају као нематеријална имовина. Овакве ставке се признају као расход периода.

Накнадно вредновање нематеријалних улагања извршено је по набавној вредности умањеној за исправку вредности и евентуалне кумулиране губитке по основу обезвређења.

Улагања у интерно генерисана нематеријална улагања, осим капитализованих трошкова развоја, су евидентирана као расход периода у коме су настали.

Корисни век нематеријалних улагања је одређен. Стопе амортизације за одређене врсте нематеријалних улагања су:

Опис	Стопа амортизације	
Улагања у развој	%	30
Лиценце	%	30
Софтвер	%	30
Остала нематеријална имовина	%	30

Добици и губици који проистичу из расходовања или продаје нематеријалних улагања се признају у билансу успеха периода када је нематеријално улагање расходовано, односно продато, и то у висини разлике између новчаног прилива и књиговодствене вредности средства.

Ако се нематеријална имовина стиче у пословној комбинацији, набавна вредност нематеријалне имовине је њена фер вредност на датум стицања.

Ако се нематеријална имовина стиче помоћу државног давања, набавна вредност нематеријалне имовине је њена фер вредност на датум када је давање добијено.

Нематеријална имовина у припреми не подлеже обрачуну амортизације.

Накнадно мерење нематеријалне имовине врши се по набавној вредности умањеној за акумулирану амортизацију и све акумулиране губитке због умањења вредности.

На крају сваког извештајног периода Друштво процењује да ли постоје било какве назнаке да је вредност нематеријалне имовине умањена. Ако постоје такве назнаке процењује се надокнадиви износ и у случају када је он мањи од књиговодствене вредности, друштво треба да смањи књиговодствену вредност на надокнадиви износ, уз признавање губитка због умањења вредности.

Алтернативно накнадно вредновање:

Након почетног признавања, нематеријална имовина се књижи по ревалоризованој вредности, што је њена фер вредност на дан ревалоризације, умањена за акумулирану амортизацију која је накнадно уследила и било какве накнадне акумулиране губитке од умањења вредности. Фер вредност нематеријалне имовине се може одмерити ако нематеријална имовина има активно тржиште.

Некретнине, постројења и опрема

Некретнине, постројења и опрема су материјална средства која:

- а) се држе за коришћење у производњи производа или испоруци добара или услуга, за изнајмљивање другима или за административне сврхе и
- б) за које се очекује да ће се користити дуже од једног обрачунског периода.

Ставке некретнина, постројења и опреме, које испуњавају услове да буду признате као средство, одмеравају се приликом почетног признавања по својој набавној вредности односно, цени коштања.

Набавну вредност некретнина, постројења и опреме чине:

- а) куповна цена, укључујући накнаде за правне и посредничке услуге, увозне таксе и порезе који се не могу рефундирати, након одузимања трговачких попушта и рабата,
- б) сви трошкови који се могу директно приписати довођењу средства на локацију и у стање које је неопходно да би средство могло функционисати, на начин на који то очекује руководство (трошкови припреме локације, почетне испоруке и манипулисања, инсталације и састављања, као и тестирања функционалности),
- ц) иницијална процена трошкова демонтаже, уклањања средства и обнове подручја на којем је средство лоцирано,
- д) професионалне накнаде.

Улагања која се не укључују у набавну вредност/цену коштања некретнине, постројења и опреме су:

- трошкови отварања нове фабрике;
- трошкови увођења новог производа или услуге (укључујући трошкове рекламирања и промовисања);
- трошкови вођења послова на новој локацији или са новом групом купаца (укључујући трошкове обуке особља) и
- административни и други општи режијски трошкови.

Добици или губици који се јављају приликом продаје или расходања некретнина, постројења и опреме, признају се у корист или на терет извештаја о укупном резултату, у оквиру осталих пословних прихода или осталих пословних расхода.

Након почетног признавања, некретнине, постројења и опрема се исказују по набавној вредности умањеној за акумулирану исправку вредности и евентуалне акумулиране губитке за умањење вредности.

Накнадни издатак који се односи на некретнине, постројења и опрему након његове набавке или завршетка, увећава вредност средства ако испуњава услове да се призна као стално средство. Накнадни издатак који не задовољава претходне услове исказује се као трошак пословања у периоду у којем је настао.

Трошкови свакодневног сервисирања и одржавања некретнина, постројења и опреме признају се као расход периода када су ти трошкови настали. Изузетно, важнији резервни делови и помоћна опрема сматрају се некретнинама, постројењима и опремом и могу се капитализовати:

- када Друштво очекује да ће их користити дуже од једног обрачунског периода,
- ако се ти резервни делови и опрема за сервисирање могу користити само у вези са ставком некретнина, постројења и опреме која је већ призната у књигама и
- ако имају значајну вредност.

Отписивање некретнина, постројења и опреме врши се применом пропорционалне методе којом се вредност средстава у потпуности отписује током процењеног века употребе.

Отписивање се врши по стопама које су засноване на преосталом корисном веку употребе средстава, процењеном од стране руководства Друштва. Стопе амортизације за групе некретнина, постројења и опреме су:

Опис	Стопа амортизације
Грађевински објекти	Од 0,173 до 7,648 %
Производна опрема	Од 5,104 до 20 %
Транспортна средства	Од 5,333 до 26,668 %
Рачунарска опрема	Од 6,315 до 21,819 %
Намештај	Од 5,608 до 21,729 %
Остала опрема	Од 2,727 до 26,67 %

Обрачун амортизације некретнина, постројења и опреме почиње од 1. наредног месеца када се ова средства ставе у употребу.

Земљиште, дела ликовне, вајарске, филмске и друге уметности, музејске вредности, књиге у библиотекама и некретнине, постројења и опрема у припреми, не подлежу обрачуну амортизације.

На крају сваког извештајног периода друштво процењује да ли постоје било какве назнаке да је вредност некретнина, постројења и опреме умањена. Ако постоје такве назнаке процењује се надокнадиви износ и у случају када је он мањи од књиговодствене вредности, Друштво треба да смањи књиговодствену вредност на надокнадиви износ, уз признавање губитка због умањења вредности.

Алтернативно накнадно вредновање:

Након почетног признавања као средства, ставке некретнина, постројења и опреме одмеравају и исказују се по ревалоризованом износу (који представља њихову фер вредност

на датум процене) умањеном за кумулирану исправку вредности и евентуалне кумулиране губитке по основу обезвређења. Ревалоризовани износи се заснивају на периодичним, најмање трогодишњим проценама, које врше екстерни независни проценитељи.

Када услед ревалоризације дође до повећања садашње вредности средстава, позитиван учинак исказује се у корист ревалоризационих резерви. Позитиван учинак ревалоризације признаје се као приход до износа који је једнак негативном учинку ревалоризације признатом као расход у ранијим годинама. Када се исказани износ некретнина, постројења и опреме смањи као резултат ревалоризације, смањење се исказује као смањење раније формираних ревалоризационих резерви, осим у случају да износ смањења премашује раније формиране ревалоризационе резерве, када се признаје као расход.

Залихе

Залихе су средства:

- (а) која се држе ради продаје у уобичајеном току пословања;
- (б) у процесу производње за такву продају или
- (ц) у облику основног и помоћног материјала који се троши у производном процесу или приликом пружања услуга.

Почетно признавање залиха врши се по набавној вредност која обухвата фактурну цену, увозне царине и друге дажбине (осим оних које Друштво може касније да поврати од пореских власти) и трошкове превоза, манипулативне и друге трошкове који се могу директно приписати стицању готових производа, материјала и услуга. Трговачки попусти, рабати и друге сличне ставке се одузимају при одређивању трошкова набавке.

Залихе се накнадно вреднују по набавној вредности/цени коштања односно нето продајној вредности умањене за трошкове довршења и продаје, ако је нижа.

Вредност утрошених залиха се утврђује методом просечне пондерисане цене.

Залихе ситног инвентара

У ситан инвентар спадају средства за рад као што су: разни ситни мерни инструменти (за мерење тежине, дужине, влаге, топлоте, фреквенције, изолације, течности, плинова и друго), ситнији погонски и канцеларијски инвентар: теписи и стазе, заставе, грбови, фиксни и мобилни телефони, прибор за спремање и послуживање хране, напитака и пића, помагала за рад - алат (чекићи, тестере, сврдла, модели, заштитна одећа, противпожарна и санитетска средства) и слично.

Залихе ситног инвентара које се набављају од добављача мере се по набавној вредности или по нето продајној вредности, ако је нижа. Набавну вредност или цену коштања залиха чине сви трошкови набавке и други трошкови настали довођењем залиха на њихово садашње место и стање.

Стављањем у употребу ситног инвентара отписује се 100% његове вредности.

Залихе материјала и робе

Залихе материјала и робе мере се по набавној вредности или по нето продајној вредности, ако је нижа. Набавну вредност чини фактурна цена добављача, увозне дажбине и други порези (осим оних које друштво може накнадно да поврати од пореских власти као што је порез на додату вредност који се може одбити као претходни порез), трошкови превоза, манипулативни трошкови и други трошкови који се могу директно приписати стицању залиха материјала и робе. Попуст, рабати и друге сличне ставке одузимају се при утврђивању трошкова набавке робе.

Нето продајна вредност представља процењену продајну вредност умањену за процењене трошкове продаје. Процењени трошкови продаје залиха, за потребе свођења ових залиха на нето продајну вредност, утврђују се на бази искуственог вишегодишњег учешћа ових трошкова у приходима од продаје робе. Утврђивање нето продајне вредности врши се за сваку ставку залиха материјала и робе посебно.

Залихе робе у малопродаји исказују се по продајној цени у току године. На крају обрачунског периода врши се свођење вредности залиха на набавну вредност путем алокације реализоване разлике у цени и пореза на додату вредност, обрачунатих на просечној основи, на вредност залиха у стању на крају обрачунског периода и набавну вредност продате робе.

Обрачун излаза (продаје) залиха материјала и робе, врши се по методи пондерисане просечне цене. Утврђивање пондерисане просечне цене робе врши се после сваког улаза залиха.

Вредност залиха може постати ненадокнадива ако су те залихе оштећене, ако су постале делимично или у потпуности застареле или ако су им продајне цене опале. Материјал и други облици залиха који се троше у циљу производње, не свде се испод набавне цене ако се очекује да ће производи у циљу чије производње се они троше бити продати по цени која ће бити једнака или већа у односу на њихову набавну вредност. У супротном, вредност таквих залиха се своди на њихову нето оствариву вредност која представља трошак замене материјала.

Залихе недовршене производње и готових производа

Залихе недовршене производње и готових производа мере се по цени коштања или по нето продајној вредности, ако је нижа. Нето продајна вредност је процењена продајна цена у току редовног пословања, умањена за процењене трошкове довршавања производње и трошкове продаје.

Цена коштања готових производа и недовршене производње обухвата утрошене сировине, директну радну снагу и остале директне трошкове. Индиректни трошкови се распоређују уз помоћ одређених кључева а примарни кључ је часови израде готовог производа.

Примери трошкова који се не укључују у набавну вредност/цену коштања залиха и признају се као расход периода у ком су настали су:

- а) изузетно високи износи утрошеног материјала, рада или други производни трошкови;
- б) трошкови складиштења, осим ако су ти трошкови неопходни у производном процесу пре следеће фазе производње;
- ц) општи административни трошкови који не доприносе довођењу залиха на садашњу локацију и у садашње стање и
- д) трошкови продаје.

Учешћа у капиталу зависних правних лица

Зависна правна лица представљају она правна лица која су под контролом Друштва, при чему се под контролом подразумева моћ управљања финансијским и пословним политикама правног лица са циљем остварења користи од његовог пословања. Сматра се да контрола постоји када Друштво поседује, директно или индиректно (преко других зависних правних лица) више од половине права гласа у другом друштву. Сматра се да контрола постоји када матично друштво поседује, директно или индиректно преко зависних друштава, више од половине гласачких права у оквиру друштва. Та претпоставка може да се превазиђе у изузетним околностима ако се може јасно доказати да такво власништво не чини контролу.

Контрола такође постоји када постоји моћ утицаја на правно лице у које је инвестирано. Моћ утицаја се рефлектује у следећим правима:

- а) права у виду гласачких права (или потенцијалних гласачких права) у друштву у које је инвестирано,
- б) права именованја, поновног именованја или разрешења чланова кључног управљачког особља друштва у које је инвестирано, које има способност да управља релевантним активностима,
- ц) права именованја или разрешења другог друштва које управља релевантним активностима,
- д) права давања инструкција друштву у које је инвестирано за ступање у трансакције, или права вета над евентуалним изменама, које су у корист инвеститора,
- е) остала права (као што су права одлучивања која су дефинисана уговором о управљању) која носиоцу тих права дају способност да управља релевантним активностима,
- ф) постојање изложености или права на варијабилни принос по основу свог учешћа у правно лице у које је инвестирано,
- г) способност коришћења моћи над правним лицем како би се утицало на износ висине приноса за инвеститора.

Учешћа у капиталу зависних правних лица исказана су по набавној вредности улагања умањеној за евентуалне кумулиране губитке по основу обезвређења. Метод набавне вредности подразумева да се учешће у капиталу зависног, правног лица, евидентира по вредности плаћеној за стицање тог учешћа и да се учешће из године у годину води по набавној вредности, осим уколико дође до обезвређења тог учешћа када је, потребно да се књиговодствена вредност сведе на надокнадиву вредност и истовремено призна губитак од обезвређења. Према методу набавне вредности промене на укупном капиталу зависног правног лица (по основу резултата или ревалоризационих резерви), не утиче на вредновање учешћа у капиталу у појединачним финансијским извештајима матичног друштва. Приход по основу улога у капиталу зависног правног лица признаје се само у случају доношења одлуке да се добит расподелу на дивиденде.

Алтернативно накнадно вредновање:

Учешћа у капиталу се накнадно вреднују по фер вредности у складу са Међународним рачуноводственим стандардом МРС 39 - Финансијски инструменти: признавање и одмеравање, у случају да постоји могућност поуздане процене фер вредности. Фер вредност у складу са МРС 39 - Финансијски инструменти: признавање и одмеравање се може поуздано утврдити једино у случају када учешће у капиталу има котирану тржишну вредност на активном тржишту.

Финансијски инструменти

Финансијски инструмент је уговор на основу кога настаје финансијско средство једног друштва и финансијска обавеза или инструмент капитала другог друштва.

Финансијска средства

Друштво признаје финансијска средства у свом билансу стања само онда када оно постане једна од уговорних страна у финансијском инструменту. Финансијска средства престају да се признају када је дошло до истека уговорног права или преноса права на приливе готовине по основу тог средства и када је Друштво извршило пренос свих ризика и користи који проистичу из власништва над финансијским средством.

Финансијска средства се иницијално признају по цени трансакције увећаној за директно приписиве трансакционе трошкове (осим у случају када се ради о финансијским средствима која се вреднују по фер вредности чији се ефекти промена у фер вредностима исказују у билансу успеха, када се трансакциони трошкови третирају као расходи периода). Финансијска средства Друштва укључују готовину, краткорочне депозите, хартије од вредности, потраживања од купаца и остала потраживања из пословања, дате кредите и позајмице, као и учешћа у капиталу (осим учешћа у капиталу зависних и придружених друштава и заједничких подухвата).

Накнадно одмеравање финансијских средстава зависи од њихове класификације. Финансијска средства се класификују у следеће категорије:

- финансијска средства која се вреднују по фер вредности чији се ефекти промена у фер вредностима исказују у билансу успеха,
- зајмови и потраживања,
- финансијска средства која се држе до рока доспећа,
- финансијска средства расположива за продају.

Класификација зависи од сврхе за коју су финансијска средства прибављена. Руководство врши класификацију својих финансијских пласмана у моменту иницијалног признавања.

а) Финансијска средства по фер вредности чији се ефекти промена у фер вредностима исказују у билансу успеха

Ако се акцијама јавно тргује или се њихова фер вредност може поуздано одмерити на други начин, инвестиција у акције треба да се одмерава по фер вредности са променама фер вредности које се признају у добитак или губитак.

Друштво треба да користи следећу хијерархију за процену фер вредности акција:

(а) Најбољи доказ фер вредности је котирана цена за идентично средство на активном тржишту. Ово је обично актуелна понуђена цена.

(б) Када котиране цене нису доступне, цена последње трансакције за идентично средство пружа доказ фер вредности уколико није било значајне промене економских околности или значајног протока времена од трансакције. Ако друштво може да покаже да цена последње трансакције не представља добру процену фер вредности (на пример, зато што одражава износ који би друштво добило или платило у принудној трансакцији, присилној ликвидацији или продаји након заплена), цена се коригује.

(ц) Ако тржиште за то средство није активно и ако последње трансакције идентичног средства саме по себи не представљају добру процену фер вредности, друштво процењује фер вредност коришћењем технике процене. Циљ коришћења технике процене је да се процени која би била цена трансакције на датум одмеравања у независној размени мотивисаној уобичајеним пословним разматрањима.

Технике процене укључују коришћење недавних независних тржишних трансакција за идентично средство између обавештених, вољних страна, уколико су доступне, упућивање на тренутну фер вредност другог средства које је суштински исто као и средство које се одмерава, анализу дисконтованих токова готовине и моделе одређивања цена опција.

Ако се фер вредност акције не може поуздано утврдити улагања у акције се вреднују по набавној вредности умањеној за евентуалне губитке по основу обезвређења.

б) Зајмови и потраживања

У билансу стања Друштва ова категорија финансијских средстава обухвата потраживања од купаца и друга потраживања из пословања, дате краткорочне позајмице правним лицима евидентираним у оквиру краткорочних финансијских пласмана и дате стамбене кредите запосленима евидентираним у оквиру дугорочних финансијских пласмана.

Потраживања од купаца се признају по недисконтованом износу готовинског потраживања односно по фактурној вредности умањеној за исправку вредности обезвређених потраживања.

Ако се вредност у фактури исказује у страниј валути, врши се прерачунавање у извештајну валуту по средњем курсу Народне Банке Србије важећем на дан трансакције. Промене девизног курса од датума трансакције до датума наплате потраживања исказују се као курсне разлике у корист финансијских прихода или на терет финансијских расхода. Потраживања исказана у страниј валути на дан биланса прерачунавају се према важећем средњем курсу Народне Банке Србије, а курсне разлике признају се као финансијски приходи и расходи.

Дужнички инструменти (потраживања по основу меница и зајмова) класификовани као краткорочна средства треба да се одмеравају по недисконтованом износу готовине или друге накнаде за коју се очекује да буде плаћена или примљена умањено за евентулно обезвређење.

Исправка вредности потраживања се утврђује када постоји објективан доказ да Друштво неће бити у стању да наплати све износе које потражује на основу првобитних услова потраживања. Индикаторима да је вредност потраживања умањена сматрају се значајне финансијске потешкоће купаца, вероватноћа да ће купац бити ликвидирани или финансијски реорганизован, пропуст или кашњење у извршењу плаћања више од 360 дана од датума доспећа. Висину потраживања која улазе у састав исправке вредности процењује и доноси комисија за попис потраживања и обавеза а усваја Надзорни одбор Друштва.

Директан отпис потраживања од купаца на терет расхода периода се врши уколико је ненаплативост извесна и документована - друштво није успело судским путем да изврши њихову наплату, уколико је наступио период застарелости истог и потраживање је претходно било укључено у приходе друштва. Одлуку о директном отпису потраживања од купаца доноси директор Друштва а на предлог комисије за попис обавеза и потраживања.

Процена исправке вредности потраживања врши се на основу старосне анализе и историјског искуства и када наплата целог или дела потраживања више није вероватна.

Остали дугорочни финансијски пласмани обухватају дугорочне кредите у земљи и иностранству дате *трећим* лицима, као и бескаматна и каматносна потраживања од запослених по основу одобрених стамбених зајмова. Стамбени зајмови запосленима се вреднују по амортизованој вредности коришћењем каматне стопе по којој би Друштво могло да прибави дугорочне позајмице, а која одговара ефективној каматној стопи. Исправка вредности потраживања од запослених се утврђује када постоји објективан доказ да Друштво неће бити у стању да наплати све износе које потражује на основу првобитних услова потраживања.

ц) Финансијска средства која се држе до доспећа

Финансијска средства која се држе до доспећа су недериватна финансијска средства са фиксним или утврдивим роковима плаћања и фиксним роковима доспећа, која руководство има намеру и могућност да држи до доспећа. Након иницијалног признавања, дугорочна финансијска средства која се држе до доспећа се накнадно одмеравају по амортизованој вредности коришћењем методе ефективне каматне стопе, умањеној за обезвређење.

д) Финансијска средства расположива за продају

Финансијска средства расположива за продају су недериватна финансијска средства која су назначена као расположива за продају и нису класификована као (а) зајмови (кредити) и потраживања (б) инвестиције које се држе до доспећа или (ц) финансијска средства назначена по фер вредности кроз биланс успеха.

Финансијско средство се почетно мери по набавној вредности коју представља фер вредност увећана за трошкове трансакције.

Накнадно вредновање финансијских средстава расположивих за продају (хартије од вредности намењене продаји) врши се по фер вредности. Хартије од вредности за које не постоји активно тржиште исказују се по набавној вредности умањеној за акумулиране губитке. Када се хартије од вредности расположиве за продају вреднују по фер вредности, промене у поштеној вредности исказују се у оквиру укупног осталог резултата као нереализовани добици или губици по основу хартија од вредности расположивих за продају.

Када се пад фер вредности финансијског средства расположивог за продају призна у укупни остали резултат и када постоји објективни доказ умањења вредности средства акумулирани губитак који је признат у укупном осталом резултату треба да се рекласификује из капитала у биланс успеха, као рекласификација услед кориговања, иако признавање финансијског средства није било престало.

Износ акумулираног губитка који је рекласификован из капитала у биланс успеха треба да буде разлика између трошкова стицања и текуће фер вредности, умањена за сваки губитак због умањења вредности тог средства који је претходно признат у билансу успеха.

Губици због умањења вредности признати у билансу успеха за инвестицију у инструмент капитала класификован као расположив за продају не треба да буде сторниран кроз биланс успеха.

Ако се, у наредном периоду, фер вредност дужничког инструмента класификованог као онај који је расположив за продају повећа и ако се то повећање буде могло објективно довести у везу са догађајем који се одиграо након што је губитак због умањења вредности признат у билансу успеха, губитак због умањења вредности треба да се сторнира, а износ сторнирања призна у билансу успеха.

Финансијске обавезе

Друштво признаје финансијске обавезе у свом билансу стања само онда када оно постане једна од уговорних страна у финансијском инструменту. Финансијска обавеза престаје да се признаје када Друштво испуни обавезу или када је обавеза плаћања предвиђена уговором укинута или истекла.

Финансијске обавезе се иницијално признају по фер вредности, увећаној за директно приписиве трошкове трансакција. Изузетно од општег правила почетног признавања финансијских обавеза, краткорочне бескаматне обавезе код којих је ефекат дисконтовања нематеријалан, иницијално се признају по оригиналној фактурној вредности.

Финансијске обавезе Друштва укључују обавезе према добављачима и остале обавезе из пословања као и примљене кредите од банака.

Обавезе према добављачима и остале краткорочне обавезе из пословања накнадно се вреднују по номиналној (фактурној) вредности.

Дужнички инструменти (обавезе по основу меница и зајмова) класификовани као краткорочне обавезе треба да се одмеравају по недисконтованом износу готовине или друге накнаде за коју се очекује да буде плаћена или примљена умањено за евентуално обезвређење.

Примљени кредити од банака се првобитно признају у износима примљених средстава, а након тога се исказују по амортизованој вредности уз примену уговорене каматне стопе.

Обавеза је текућа уколико се очекује да буде измирена у редовном току пословног циклуса Друштва, односно у периоду до 12 месеци након датума извештавања. Све остале обавезе се класификују као дугорочне.

Међусобно пребијање финансијских инструмената

Финансијска средства и финансијске обавезе се пребијају, а разлика између њихових сума се признаје у билансу стања, само ако постоји законом омогућено право да се изврши пребијање признатих износа и постоји намера да се исплата изврши по нето основу, или да се истовремено прода средство и измири обавеза.

Умањење вредности финансијских инструмената одмерених по набавној или амортизованој вредности

На крају сваког извештајног периода, Друштво треба да оцени да ли постоји неки објективан доказ о умањењу вредности финансијског средства које се одмерава по набавној или књиговодственој вредности. Ако постоји објективни доказ о умањењу, Друштво треба одмах да призна губитак због умањења вредности у добитак или губитак.

Објективни доказ да је дошло до умањења вредности финансијског средства или групе финансијских средстава обухвата уочљиве податке које власник средства може да примети о настанку губитка:

- (а) значајна финансијска тешкоћа емитента или дужника;
- (б) кршење уговора, као што је неиспуњење обавезе или кашњење отплате камате или главнице;
- (ц) поверилац, из економских или правних разлога повезаних са финансијским потешкоћама дужника, даје дужнику одређени уступак који поверилац иначе не би разматрао;
- (д) висока вероватноћа банкрота или друге финансијске реорганизације дужника.

Готовина и готовински еквиваленти

Под готовином и готовинским еквивалентима се у билансу стања Друштва подразумевају:

1. готовина у благајни,
2. средства по виђењу која се држе на рачунима банака,
3. орочена средства на рачунима банака,
4. остала новчана средства.

Новчана средства се вреднују по њиховој номиналној вредности. Уколико је реч о новчаним средствима у страниој валути она се вреднују по званичном средњем курсу валуте објављеном од стране Народне Банке Србије.

Прекорачења по текућем рачуну на дан састављања финансијских извештаја укључују се у обавезе по кредитима у оквиру краткорочних финансијских обавеза.

Резервисања

Резервисање је обавеза са неизвесним роком доспећа или износом.

Резервисања се признају у износима који представљају најбољу процену издатака захтеваних да се измири садашња обавеза на датум биланса стања. Трошак резервисања се признаје у расходима периода.

Резервисања се признају и врше када:

-Друштво има садашњу обавезу (законску или изведену) као последицу прошлог догађаја;

- је вероватно да ће одлив ресурса који представљају економске користи бити захтеван да се измири обавеза и
- може да се направи поуздана процена износа обавезе.

Уколико наведени услови нису испуњени, резервисање неће бити признато.

Тамо где је учинак временске вредности новца значајан, износ резервисања представља садашњу вредност издатака за које се очекује да ће бити потребни за измирење обавезе у будућности. Због временске вредности новца, резервисања у вези са одливима готовине који настају одмах после дана биланса стања штетнија су од оних где одливи готовине у истом износу настају касније. Резервисања се, дакле, дисконтују тамо где је учинак значајан.

Дисконтна стопа је стопа пре опорезивања која одражава текуће тржишне процене временске вредности новца и ризика специфичних за обавезу. Дисконтна стопа не одражава ризике за које су процене будућних токова готовине кориговане.

Износ резервисања се утврђује разумном проценом руководства о очекиваним одливима економских користи из Друштва у будућности у вези обрачуна дугорочних резервисања за отпремнине и јубиларне награде. Обавезе по основу плаћања јубиларних награда и отпремнина за одлазак у пензију се исказују по садашњој вредности будућних плаћања по том основу, уколико је обрачунат износ тих обавеза материјално значајан. Ако обрачунати износ није материјално значајан, исплате по овом основу терете трошкове периода у коме су извршене.

Резервисања за судске спорове формирају се у износу који одговара најбољој процени руководства Друштва у погледу издатака који ће настати да се такве обавезе измире.

Резервисања се поново разматрају на сваки датум биланса стања и коригују ради одражавања најбоље текуће процене. Резервисање се користи само за издатке за које је резервисање првобитно било признато.

Када више није вероватно да ће одлив ресурса који представљају економске користи бити захтеван, резервисање се укида у корист прихода биланса успеха текуће године.

Резервисања се не признају за будуће пословне губитке.

Потенцијалне обавезе и потенцијална средства

Потенцијална обавеза је могућа али неизвесна обавеза, или садашња обавеза која није призната зато што не задовољава услов да буде призната као обавеза. Потенцијалне обавезе се не признају у финансијским извештајима. Потенцијалне обавезе се обелодањују у напоменама уз финансијске извештаје, осим ако је вероватноћа одлива ресурса који садрже економске користи веома мала. У оквиру потенцијалних обавеза Друштво обелодањује потенцијалне обавезе по основу судских спорова, датих јемстава, гаранција итд.

Друштво не признаје потенцијална средства у финансијским извештајима. Потенцијална средства се обелодањују у напоменама уз финансијске извештаје, уколико је прилив економских користи вероватан.

Примања запослених

(а) Доприноси за обавезно социјално осигурање

У складу са прописима који се примењују у Републици Србији, Друштво је у обавези да плаћа доприносе државним фондовима којима се обезбеђује социјална сигурност запослених.

Ове обавезе укључују доприносе на терет запослених и на терет послодавца у износима обрачунатим по стопама прописаним релевантним законским прописима. Друштво је такође, обавезно да од бруто зарада запослених обустави доприносе и да их, у име запослених, уплати тим фондовима. Када су доприноси једном уплаћени, Друштво нема никаквих даљих обавеза у погледу плаћања. Доприноси на терет послодавца и на терет запосленог се књиже на терет расхода периода на који се односе.

(б) Отпремнине и јубиларне награде

Друштво обезбеђује отпремнине приликом одласка у пензију и јубиларне награде. Право на ове накнаде је обично условљено остајањем запосленог лица у служби до старосне границе одређене за пензионисање и до остварења минималног радног стажа. Очекивани трошкови за поменуте накнаде се акумулирају током периода трајања запослења.

Обавезе по основу отпремнина приликом одласка у пензију и по основу јубиларних награда се процењују на годишњем нивоу од стране независних, квалификованих актуара.

Текући порез

Порез на добитак се обрачунава и плаћа у складу са одредбама Закона о порезу на добит правних лица и релевантним подзаконским актима.

Почев од јануара 2013. године, порез на добитак обрачунава се применом стопе од 15% на пореску основицу исказану у пореском билансу.

Порески прописи у Републици Србији не дозвољавају да се порески губици из текућег периода искористе као основа за повраћај пореза плаћеног у одређеном претходном периоду. Губици из текућег периода могу се пренети на рачун добити утврђене у годишњем пореском билансу из будућих обрачунских периода, али не дуже од пет година.

Обрачунати текући порез се признаје као обавеза и расход у обрачунском периоду на који се исти односи.

Одложени порези

Одложени порез на добитак се обрачунава за све привремене разлике између пореске основе имовине и обавеза и њихове књиговодствене вредности. Важеће пореске стопе на дан извештавања или пореске стопе које су након тог дана ступиле на снагу, користе се за обрачун износа одложеног пореза.

Одложене пореске обавезе признају се за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства признају се за одбитне привремене разлике и за ефекте пренетог губитка и неискоришћених пореских кредита из претходних периода до нивоа до којег је вероватно да ће постојати будући опорезиви добици на терет којих се одложена пореска средства могу искористити.

Књиговодствена вредност одложених пореских средстава преиспитује се на сваки извештајни датум и умањује до мере до које више није извесно да је ниво очекиваних будућих опорезивих добитака довољан да се укупна вредност или део вредности одложених пореских средстава може искористити.

Одложена пореска средства која нису призната процењују се на сваки извештајни датум и признају до мере у којој је постало вероватно да ће будућа опорезива добит дозволити повраћај одложеног пореског средства.

Одложени порези признају се као расходи и приходи и укључени су у нето губитак/добитак извештајног периода.

Државна давања и државна помоћ

Државна давања и помоћ могу бити у облику:

- државна помоћ су мере предузете од стране државе с намером да пружи економску корист специфичну за Друштво ако испуњава одређене критеријуме,
- државна давања представљају помоћ државе у облику преноса ресурса Друштву по основу испуњених извесних услова у прошлости или будућности који се односе на пословне активности друштва,
- давања повезана са средствима су државна давања за која је примарни услов да Друштво које има право да прими давање треба да набави, изгради или на други начин прибави дугорочна средства. Могу бити приписани и секундарни услови који ограничавају врсту или локацију средстава или периоде у току којих средства треба прибавити или поседовати,
- давања повезана са приходима су друга државна давања, осим давања повезаних са средствима.

Државна давања, укључујући немонетарна давања по фер вредности, се не признају све док не постоји оправдана увереност:

- да ће се Друштво придржавати услова повезаних са давањима и
- да ће давање бити примљено.

Државно давање се признаје на систематској основи у билансу успеха током периода у којима Друштво признаје као расход повезане трошкове које треба покрити из тог давања.

Државно давање које се прима као надокнада за настале расходе или губитке или у сврху пружања директне финансијске подршке Друштву са којом нису повезани будући трошкови се признаје у билансу успеха периода у којем се прима.

Немонетарна државна давања (у облику преноса немонетарних средстава, као што су земљиште или други ресурси, који се дају на коришћење друштву) признају се по фер вредности немонетарних средстава.

Државна давања повезана са средствима, укључујући немонетарна давања по фер вредности, исказују се у билансу стања као одложени приход по основу давања који се на систематској основи признаје у билансу успеха током века трајања средстава.

Давања повезана са приходима се признају у оквиру осталих прихода у билансу успеха.

Приходи

Друштво признаје приход када се износ прихода може поуздано измерити и када је вероватно да ће у будућности Друштво имати прилив економских користи. Приход се признаје у висини фер вредности примљеног износа или потраживања по основу продаје роба и услуга у току нормалног пословања Друштва. Приход се исказује без пореза на додату вредност, повраћаја робе, рабата и попушта.

(а) Приход од продаје робе

Приход од продаје робе се признаје када су сви следећи услови задовољени:

- Друштво је на купца пренело значајне ризике и користи од власништва над робом;
- Друштво не задржава учешће у управљању продатом робом у мери која се уобичајено повезује са власништвом, нити задржава контролу над продатом робом;
- износ прихода се може поуздано мерити;
- вероватан је прилив економских користи везаних за ту трансакцију у Друштво и

- трошкови који су настали или трошкови који ће настати у датом трансакцији могу се поуздано измерити.

(б) Приход од продаје услуга

Када се резултат неке трансакције која укључује пружање услуга може поуздано измерити, приход повезан са том трансакцијом се признаје према степену довршености те трансакције на крају извештајног периода (метод процента довршености). Исход трансакције се може поуздано проценити када су задовољени сви од следећих услова:

- износ прихода се може поуздано измерити;
- вероватно је да ће се економске користи повезане са том трансакцијом улити у друштво;
- степен довршености трансакције на крају извештајног периода се може поуздано одмерити;
- трошкови настали поводом те трансакције и трошкови завршавања трансакције се могу поуздано измерити.

Када се резултат трансакције која укључује пружање услуга не може поуздано проценити, приход се признаје само до висине признатих расхода који се могу надокнадити.

Финансијски приходи

Финансијски приходи обухватају приходе од камата, курсних разлика и остали финансијски приходи, остварени из односа са матичним, зависним и осталим повезаним правним лицима.

(а) Приход од камата

Приходи од камата се признају ако:

- је вероватан прилив економских користи повезаних са том трансакцијом у ентитет;
- се износ прихода може поуздано измерити.

Приходи од камата се, у складу са начелом узрочности, признају у билансу успеха периода на који се односе. Приход од камата потиче од камата на депонована средства код банака, као и на затезне камате које се обрачунавају купцима који касне у извршавању својих обавеза, у складу са уговорним одредбама.

(б) Приход од закупнина

Приход од закупнина потиче од давања инвестиционих некретнина у оперативни закуп и обрачунава се на пропорционалној основи током периода трајања закупа.

(ц) Приход од дивиденди

Приход од дивиденди се признаје када се установи право да се дивиденда прими.

Расходи

Расходи се признају у билансу успеха по начелу узрочности прихода и расхода односно на обрачунској основи и утврђују се за период када су настали.

(а) Пословни расходи

Пословни расходи обухватају трошкове условљене стварањем прихода од продаје и укључују набавну вредност продате робе, трошкове материјала, горива и енергије, бруто зараде, трошкове амортизације и услуге пружене од стране трећих лица. Пословни расходи

обухватају и опште трошкове као што су трошкови закупа, маркетинга, осигурања, платног промета, пореза и остали трошкови настали у текућем обрачунском периоду.

(б) Финансијски расходи

Финансијски расходи обухватају расходе по основу камата и курсних разлика и остале финансијске расходе, који се евидентирају у билансу успеха периода на који се односе, а у складу са начелом узрочности.

Трошкови позајмљивања

Расходи камата и други трошкови позајмљивања који се могу непосредно приписати стицању, изградњи или изради квалификованог средства морају се капитализовати, односно приписати набавној вредности - цени коштања средства. Квалификованим средством се сматра средство које се оспособљава за употребу и које захтева дужи временски период да би било спремно за намеравану употребу или продају.

Друштво треба да започне капитализацију трошкова позајмљивања, као део набавне вредности средства које се квалификује, на датум почетка капитализације. Датум почетка капитализације је датум када Друштво први пут испуни сваки од наведених услова:

- (а) направи издатке за средство;
- (б) направи трошкове позајмљивања и
- (ц) предузме активности неопходне да би се средство припремило за планирану употребу или продају.

Расходи камата и други трошкови који се не могу непосредно приписати стицању, изградњи или изради средства признају се на терет расхода периода у коме настају.

Одмеравања фер вредности

За све елементе имовине и обавеза за које је усвојена политика вредновања по фер вредности примењује се Међународни стандард финансијског извештавања MSFI 13 - Одмеравање фер вредности и инструкције прописане овим правилником.

Када је имовина стечена или обавеза преузета у трансакцији размене такве имовине или обавезе, цена трансакције је цена плаћена за стицање имовине или наплаћена за преузимање обавезе (*улазна цена*). Супротно томе, фер вредност имовине или обавезе је цена која би била наплаћена за продају имовине или плаћена за пренос обавезе (*излазна цена*).

Приликом процене фер вредности Друштво треба да доследно користи изабране технике процене које су одговарајуће у датим околностима и за које има довољно расположивих података. Технике процене које Друштво може да користи су:

- **тржишни приступ** - користе се купопродајне цене и остале релевантне информације на бази тржишних трансакција са идентичним или упоредивим (сличним) средствима, обавезама или групама средстава и обавеза;
- **трошковни приступ** - користе се износи који би се захтевали за замену одређеног средства - текући трошкови замене;
- **приносни приступ** - заснива се на конвертовању будућих износа (нпр. нето новчани ток или приходи и расходи) у садашњу вредност помоћу дисконтовања. Фер вредност код ове методе утврђује се на бази текућих тржишних очекивања и претпоставки о одређеним будућим износивама.

Приликом мерења фер вредности помоћу наведених метода (тржишна, трошковна, приносна) користе се улазни подаци - инпути. Приликом коришћења улазних података (инпута) неопходно је поштовати следећу хијерархију фер вредности у три нивоа:

- **Ниво 1** - Котиране (некориговане) цене са активног тржишта за идентична средства и обавезе којима правно лице има приступ на дан процене. Тржишне цене са активног тржишта представљају најпоузданији доказ колика је фер вредност и треба их без корекција и усклађивања користити као примарни инпут, осим у изузетним случајевима.

- **Ниво 2** - Улазни подаци (инпути) који подразумевају коришћење:

- котираних тржишних цена са активног тржишта за слична средства и обавезе,
- котиране тржишне цене за идентична или слична средства и обавезе са тржишта која нису активна,
- стопа приноса на тржишту и
- остале инпите, осим котираних цена, који су уочљиви за средство или обавезу (нпр. каматне стопе и криве приноса које су уочљиве у уобичајеним котираним интервалима итд).

- **Ниво 3** - Инпути који нису видљиви јер не постоји активно тржиште, котиране тржишне цене или упоредиви облици имовине или обавеза. То су процене које се не заснивају на екстерним подацима који су видљиви на тржишту, већ на интерним проценама руководства као што је приносна метода заснована на садашњој вредности будућих новчаних токова које пројектује управа.

Технике процене вредности које се користе за одмеравање фер вредности примењују се доследно. Промена технике процене или њене примене је, примерена ако промена резултира у одмеравању које једнако или боље одражава фер вредност у датим околностима. То може бити случај ако се, на пример, догоди неки од следећих догађаја:

- (а) развој нових тржишта;
- (б) нове информације постану доступне;
- (ц) претходно коришћене информације више нису доступне;
- (д) технике процене су унапређене или
- (е) тржишни услови се промене.

Измене које су последица промене у техници процене вредности или њеној примени се рачуноводствено обухватају као промена у рачуноводственој процени а не као промена у рачуноводственој политици која би захтевала кориговања резултата ранијих година.

Накнадно установљене грешке

Исправка накнадно установљених материјално значајних грешака тј. у износу већем од 2% пословних прихода из претходне године врши се преко рачуна нераспоређене добити из 25 ранијих година, односно нераспоређеног губитка ранијих година на начин дефинисан Међународним рачуноводственим стандардом МРС 8 - Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке.

Накнадно установљене грешке које су испод прага значајности, исправљају се на терет расхода, односно у корист прихода текућег периода у коме су идентификоване.

2. Интерна финансијска контрола

2. 1. Финансијско управљање и контрола

Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору прописана је обавеза Предузећа да успостави систем финансијског управљања и контроле.

У оквиру система финансијског управљања и контроле одвија се процес који је у функцији постизања циљева у области поузданог финансијског извештавања и области усклађености пословања Предузећа са важећим законима и другим прописима. Законом о буџетском систему, у члану 80. утврђено је да систем интерних контрола обухвата: (а) финансијско управљање и контролу код корисника јавних средстава, (б) интерну ревизију и (в) хармонизацију и координацију финансијског управљања и контроле и интерне ревизије коју обавља Министарство финансија - Централна јединица за хармонизацију.

Интерне контроле се успостављају и спроводе као систем, односно ради се о свеобухватном процесу, који утврђују руководство и запослени у Предузећу, и осмишљен је у циљу решавања ризика и улагања напора да би се постигле следеће опште сврхе:

- 1) уредно, етичко, економично, ефикасно и ефективно пословање,
- 2) испуњавање обавезе полагања рачуна,
- 3) усклађеност са законима и другим прописима,
- 4) обезбеђење и заштита од губитака, злоупотребе и штете.

Интерне контроле садрже пет међусобно повезаних компонената:

- 1) контролно окружење,
- 2) процена ризика,
- 3) контролне активности (контроле),
- 4) информације и комуникације,
- 5) праћење и процена система.

2.1.1. Контролно окружење

Контролно окружење је од централног значаја за адекватно финансијско управљање и контролу код корисника јавних средстава. Начин управљања, стил руковођења, оптимална организациона структура, управљање људским ресурсима, те стручни квалитети, радне способности и етичност, односно компетентност и поузданост руководства и запослених су неки од фактора од којих зависи укупан квалитет контролног окружења. Руководство Предузећа је одговорно за успостављање одговарајуће организационе структуре којом су јасно додељене одговорности и овлашћења, одређене одговарајуће контроле и којом се надзире њихова адекватност и ефективност.

Организација рада и систематизација посла Предузећа утврђена је Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији послова коју је донео Директор Предузећа дана 25. октобра 2011. године, а изменио је и допунио дана 10. јула 2013. године Изменама и допунама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији послова под бројем 2931/2. На Измене и допуне наведеног Правилника Надзорни одбор дао је сагласност Одлуком број 2/1 дана 11. јула 2013. године, а Градско веће Града Крушевца Решењем о давању сагласности број 023 – 189/13 дана 24. јула 2013. године.

Груписање послова у складу са одредбама члана 4. врши се кроз пет Сектора, а у оквиру Сектора послови су груписани по Службама, те се организација Предузећа може представити на следећи начин:

1. Управа Предузећа:

- Управа;
- Лабораторија за контролу водомера.

2. Сектор одржавања:

- Служба одржавања водоводне мреже;
- Служба одржавања канализационе мреже;
- Служба пречишћавања отпадних вода;
- Служба одржавања возно машинског парка.

3. Сектор инвестиција, изградње и развоја:

- Служба инвестиција и развоја;
- Служба изградње;
- Служба техничке припреме и пројектовање.

4. Сектор производње воде:

- Служба за производњу воде;
- Служба хемијске контроле воде;
- Служба биолошке контроле воде;
- Служба одржавања бране;
- Служба одржавања постројења.

5. Сектор општих, правних и економских послова:

- Служба рачуноводства и финансијске оперативе;
- Служба набавке, продаје и наплате воде;
- Служба правних и општих послова;
- Служба обезбеђења, безбедности и здравља на раду и заштите од пожара;
- Служба за информациону технологију (ИТ), обраду података и информације.

За обављање послова у оквиру сектора одговорни су директори сектора и као запослени са посебним овлашћењима и одговорностима.

На челу Предузећа је директор са пет извршних директора (за техничка питања, одржавање и изградњу, економске, правне и опште послове, санитарну заштиту акумулације и обезбеђење и извршни директор постројења за пречишћавање отпадних вода у изградњи).

2.1.2. Управљање ризицима

Управљање ризицима подразумева идентификацију потенцијалних догађаја који могу имати негативан утицај на остваривање циљева Предузећа, процену сваког ризика, те праћење и контролу. Пословање Предузећа је изложено различитим спољним и унутрашњим ризицима, а идентификовањем, те проценом учесталости и озбиљности сваког појединачног ризика долази се до одговарајућег метода управљања ризиком и успостављања контроле.

Руководилац корисника јавних средстава је, у складу са одредбама члана 7. став 2. Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору, дужан да усвоји стратегију управљања ризиком, која се ажурира сваке три године, као и у случају да се

контролно окружење значајније измени. Контроле које служе за свођење ризика на прихватљив ниво морају бити анализирани и ажурирани најмање једном годишње.

2.1.3. Контролне активности

Контроле обухватају писане политике и процедуре и њихову примену, а успоставља их руководство у писаном облику. Процедуре треба да су успостављене на начин да пруже разумно уверавање да су ризици за постизање циљева ограничени на прихватљив ниво, с тим да морају бити одговарајуће, а да трошкови за њихово увођење не превазиђу очекивану корист од њиховог увођења.

Контролним активностима, које су садржане у процедурама, нарочито се успостављају правила ауторизације и одобравања, затим подела (сегрегација) дужности (да се онемогући једном лицу да у исто време буде одговорно за ауторизацију, извршење, књижење и контролне активности), обезбеђује систем дуплог потписа, адекватно документовање, правила за приступ средствима и информацијама, те интерне верификације (провере законитости) и поуздано извештавање. Контролне активности се врше као превентивне (у току вршења трансакције/процеса) и корективне (накнадне) контроле којима се исправљају уочене неправилности.

У поступку ревизије, утврђено је да је руководство Предузећа усвојило следеће писане политике и процедуре које би пружиле разумно уверавање да су ризици за постизање циљева ограничени на прихватљив ниво дефинисан у процедурама за управљање ризиком у складу са одредбама члана 8. став 1. Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање и функционисање система финансијског управљања и контроле у јавном сектору:

- 1) Правилник о условима, начину употребе и одржавања mopеда, моторних возила, радних и специјалних возила, радних машина, прикључних возила, чамаца и агрегата, уз вођење прописане евиденције и документације број 20/3 од 15. јула 2011. године;
- 2) Правилник о трошковима репрезентације број 25/4 од 30. децембра 2011. године;
- 3) Правилник о начину и роковима вршења пописа и усклађивању књиговодственог са стварним стањем ЈКП „Водовод – Крушевац“, Крушевац број 24/4 од 31. октобра 2014. године;
- 4) Правилник о рачуноводственим политикама у складу са Међународним рачуноводственим стандардима, односно Међународним стандардима финансијског извештавања ЈКП „Водовод – Крушевац“, Крушевац број 48/9 од 15. јануара 2016. године;
- 5) Правилник о трошковима рекламе и пропаганде и трошковима репрезентације у ЈКП „Водовод – Крушевац“, Крушевац број 49/15 од 29. јануара 2016. године;
- 6) Одлуку о измени и допуни Правилника о рачуноводственим политикама у складу са Међународним рачуноводственим стандардима, односно Међународним стандардима финансијског извештавања ЈКП „Водовод – Крушевац“, Крушевац број 8/8 од 20. јануара 2017. године;
- 7) Правилник о утврђивању категорија и делатности и индекса потрошње корисника који се водом снабдевају преко једног заједничког водомера број 59/15 од 7. маја 2019. године;
- 8) Правилник о мерама и критеријумима за преузимање сеоских водовода на територији Града Крушевца број 3842 од 30. јула 2019. године;
- 9) Правилник о коришћењу службених мобилних телефона број 67/13 од 8. октобра 2019. године;
- 10) Правилник о магацинском пословању број 71/5 од 11. децембра 2019. године;
- 11) Правилник о рачуноводству и финансијској оперативи број 71/6 од 11. децембра 2019. године

2.1.4. Информисање и комуникација

За успешно финансијско управљање и контролу од битног значаја је успостављање адекватног информационог система и ефективно комуницирање на свим хијерархијским нивоима корисника јавних средстава.

Информациони систем чини технолошка инфраструктура, запослени и поступци којима се врши идентификовање, прикупљање, смештање, обрада и пренос података (информација), као и њихово чување, са циљем да се успостави ефективан, благовремен и поуздан систем извештавања. Систем извештавања укључује и начин извештавања у случају откривања грешака, неправилности, погрешне употребе средстава и информација, превара или недозвољених радњи.

Предузеће користи софтвер за вођење пословних књига и израду финансијских извештаја који је израђен у сопственој режији у Access табелераној бази података и примењује се од 2002. године.

Корисници се појединачно ауторизују приликом приступа мрежи рачунара, а приступ програму за вођење пословних књига, односно главној књизи и помоћним евиденцијама омогућен је без безбедносних поступака ауторизације корисника.

На овај начин, више корисника у Предузећу приступа бази података главне књиге истовремено, а да није могуће извршити контроле логичког приступа подацима, односно не постоји писани траг о томе ко је од запослених приступио главној књизи и обрадио трансакције у складу са датим овлашћењима.

Осим тога, Предузеће није пружио доказ о легалној набавци оперативног система који користи за вођење пословних књига, као што су, на пример, уговори о лиценцама, сертификати, оригинални CD медији и амбалажа, фактуре о куповини софтвера ради успостављања безбедносне и техничке подршке за оперативни систем. Сходно напред наведеном, нисмо се уверили да постоји правни основ за коришћење софтвера који су инсталирани на рачунарима, сходно Закону о ауторским и сродним правима.

Налаз: Предузеће у 2019. години и раније, није у потпуности успоставило ефикасан систем интерних контрола што је довело до настанка одређених неправилности код вођења пословних књига и припремања сета финансијских извештаја из разлога што:

-Није обезбедило приступ бази података главне књиге применом безбедносних поступака ауторизације корисника којим би била омогућена логичка контрола, односно писани траг о уносу или измени података у складу са овлашћењима корисника.

У поступку ревизије, нисмо се уверили да је Предузеће успоставило ефективан, благовремен и поуздан систем извештавања јер није:

-Обезбедило главну књигу која је поуздана основа за евидентирање пословних промена хронолошки, уредно и ажурно;

-Успоставило неопходне контроле и везе између главне књиге и поднетих образаца финансијских извештаја;

-Успоставило адекватан информациони систем, који омогућава ефективно, благовремено и поуздано извештавање, чиме није поступио у складу са чланом 8. Закона о рачуноводству.

Ризик: Нефункционалност информационог система повећава ризик израде нетачних финансијских извештаја.

Препорука број 1: Препоручује се Предузећу да обезбеди информациони систем у којем ће приступ бази података главне књиге бити осигуран применом безбедносних поступака ауторизације корисника, евидентирање пословних промена у главној књизи уредно, ажурно и хронолошки, успостави неопходне контроле и везе између главне књиге и поднетих образаца финансијских извештаја и адекватан информациони систем, који омогућава ефективно, благовремено и поуздано извештавање у складу са чланом 8. Закона о рачуноводству.

2.1.5. Праћење и процена система

Корисник јавних средстава је у обавези да прати и процењује систем финансијског управљања и контроле који подразумева надгледање и контролу са циљем отклањања грешака, те његовог побољшања и повећања ефикасности, а спроводи се текућим увидом, самопроцењивањем и интерном ревизијом.

На основу извршене анализе донетих појединачних процедура, правилника и одлука Предузећа, њихове усклађености и примене, као и анализе свих поменутих сегмената интерне контроле, утврђене су следеће слабости у функционисању система финансијског управљања и контроле:

- Руководство Предузећа до краја 2019. године није усвојило стратегију управљања ризиком која представља основ за идентификовање ризика, те њихову процену и контролу и није доставило Годишњи извештај о систему финансијског управљања и контроле за 2018. и 2019. годину Министарству финансија – Централној јединици за хармонизацију.

2.2. Интерна ревизија

Успостављање и функционисање интерне ревизије прописано је Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање интерне ревизије у јавном сектору.

Налаз: Предузеће није успоставило и организовало интерну ревизију на један од начина предвиђених одредбама члана 3. Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору.

Ризик: Неуспостављање интерне ревизије има за последицу непостојање независног и објективног уверавања да интерне контроле постоје и да доприносе умањењу ризика у односу на које су постављене, да су управљачки процеси ефективни и ефикасни и да се задаци и циљеви Предузећа остварују на планирани начин.

Препорука број 2: Препоручује се Предузећу да успостави интерну ревизију у складу са Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору.

3. Финансијски извештај

3.1. Биланс стања

Попис имовине и обавеза

На основу одредби члана 20. став 2 Закона о рачуноводству и члана 4. Правилника о попису и члана 4. Правилника о попису Предузећа Надзорни одбор Предузећа донео је Одлуку о попису и формирању комисија за попис имовине и обавеза са стањем на дан 31. децембар 2019. године број 70/3 дана 29. новембра 2019. године. Директор Предузећа донео је Решење о образовању Централне пописне комисије за организовање и спровођење годишњег пописа број 71/7 као и решења о образовању осталих комисија за попис имовине и обавеза дана 4. децембра 2019. године.

Централна пописна комисија донела је Извештај о извршеном попису број 330 дана 27. јануара 2020. године, на који је Надзорни одбор донео Одлуку о усвајању Извештаја о попису имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2019. године број 75/5 дана 29. јануара 2020. године.

Налаз: Увидом у достављену документацију о извршеном попису имовине и обавеза са стањем на дан 31. децембар 2019. године утврђено је да:

- (1) Пописне листе имовине и обавеза нису у форми прописаној Правилником о попису, односно не садрже вредносно обрачунавање пописане имовине, стање по књигама и разлике између стања утврђеног пописом и књиговодственог стања у количини и вредности, чиме нису поступили у складу са одредбама члана 20. Закона о рачуноводству и члана 9. Правилника о попису;
- (2) Пописне листе алата и инвентара у употреби, који се у целости отписује давањем запосленима на коришћење, чине евиденције са називом средстава и именима запослених, без наведене количине, цене и обрачунате вредности издатих средстава, и као такве нису доказ да је вредност алата и ситног инвентара у употреби у износу од 38.220 хиљада динара исказана у пословним књигама, утврђена мерењем и бројањем, проценом и сличним поступцима, односно упоређивањем стања у количини и вредности по попису са евиденцијама о задужењу запослених појединим врстама ових средстава, у складу са одредбама члана 9. Правилника о попису и члана 12. Правилника о попису Предузећа;
- (3) Извештаји пописних комисија и Извештај Централне пописне комисије о извршеном попису плаћених аванса за залихе и услуге, добављача у земљи и примљених аванса, депозита и кауција не садрже стварно и књиговодствено стање поменутих ставки, већ само износе исправке вредности сумњивих и спорних плаћених аванса и застарелих обавеза које треба приходовати, што није у складу са одредбама члана 13. Правилника о попису и члана 16. Правилника о попису Предузећа.
- (4) Иста не садржи попис других потраживања, краткорочних финансијских пласмана, дугорочних обавеза, краткорочних финансијских обавеза, обавеза по основу зарада и накнада зарада, других обавеза, обавеза за порез на додату вредност и обавеза за порезе, доприносе и друге дажбине што није у складу са одредбама члана 20. став 2. Закона о рачуноводству, члана 2. став 3. и 4. Правилника о попису, члана 2. став 2. и 3. Правилника о попису Предузећа и члана 12. Правилника о рачуноводству и финансијској оперативи број 71/6 од 11. децембра 2019. године (у даљем тексту: Правилник о рачуноводству);

Предузеће није извршило усклађивање података из аналитичких и синтетичких евиденција пре пописа, утврдило пописом стварне количине мерењем, бројањем, проценом и сличним поступцима, и по обављеном попису ускладило стање по количини и вредности у

књигама са стањем по попису, што није у складу са чланом 20. став 2. и 3. Закона о рачуноводству и одредбама члана 2, 9. и 13. Правилника о попису.

Ризик: Уколико Предузеће не врши попис у складу са Правилником о попису, постоји ризик од нетачног исказивања имовине и обавеза у финансијским извештајима и губитка имовине Предузећа.

Препорука број 3: Препоручује се Предузећу да попис имовине и обавеза изврши на начин и у складу са одредбама члана 20. Закона о рачуноводству и Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем, као и да утврђене ефекте евидентира у својим пословним књигама.

3.1.1. Нематеријална имовина

Нематеријална имовина исказана у износу од 743 хиљаде динара односи се на:

Табела број 1 - Структура нематеријалне имовине -у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке	75	75
Софтвер и остала права	269	246
Нематеријална имовина-пројекти	1.741	1.741
Укупна набавна вредност:	2.085	2.062
Исправка вредности концесија, патената, лиценци, робних и услужних марке	51	50
Исправка вредности софтвера и осталих права	246	245
Исправка вредности нематеријалне имовине-пројекти	1.045	522
Укупна исправка вредности:	1.342	817
Софтвер и остала права	24	25
Остала нематеријална имовина	23	1
Нематеријална имовина-пројекти	696	1.219
Укупно садашња вредност:	743	1.245

Промене на нематеријалној имовини током 2019. године представљене су следећом табелом:

Табела број 2 - Промене нематеријалне имовине -у хиљадама динара-

О П И С	Концесије, патенти и слична права	Софтвер и остала права	Остала нематеријална улагања	Свега нематеријална улагања
НАБАВНА ВРЕДНОСТ				
Стање 1. јануара 2019. године	75	246	1.741	2.062
Директна повећања				24
Стање 31. децембра 2019. године	75	270	1.741	2.086
ИСПРАВКА ВРЕДНОСТИ				
Стање 1. јануара 2019. године	49	246	523	817
Амортизација за 2019. годину	2	1	522	525
Стање 31. децембра 2019. године	51	247	1.045	1.343
САДАШЊА ВРЕДНОСТ				

О П И С	Концесије, патенти и слична права	Софтвер и остала права	Остала нематеријална улагања	Свега нематеријална улагања
31. децембра 2019. године	24	23	696	743
31. децембра 2018. године	26	-	1.219	1.245

Налаз: Предузеће није у складу са захтевима параграфа 21. МРС 38 - Нематеријална имовина признало вредност књиговодственог апликативног софтвера који је интерно креиран, иако остварује економску корист по основу употребе истог. На овај начин, потцењена је исказана вредност нематеријалне имовине, као и приходи од активирања или потрошње производа и услуга за сопствене потребе, чиме је потцењен и финансијски резултат текућег и ранијег периода.

Није било могуће утврдити ефекте наведених неправилности на финансијске извештаје за 2019. годину.

Ризик: Неевидентирање прихода од активирања учинака и робе проузрокује ризик од неправилног евидентирања имовине, прихода и финансијског резултата Предузећа.

Препорука број 4: Препоручује се Предузећу да изврши процену набавне вредности и корисног века апликативног софтвера који је у употреби у складу са захтевима параграфа 21. МРС 38 - Нематеријална имовина, а који није евидентиран у пословним књигама и изврши корекцију књижења у складу са параграфом 43. МРС 8 - Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке.

Предузеће је обрачунало амортизацију нематеријалне имовине за 2019. годину у укупном износу од 525 хиљада динара, у складу са одредбама члана 4. Правилника о рачуноводственим политикама.

3.1.2. Некретнине, постројења и опрема

Некретнине, постројења и опрема, исказани у износу од 3.862.165 хиљада динара односе се на:

Табела број 3 - Структура некретнина, постројења и опреме -у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Земљиште	15.024	15.024
Грађевински објекти	1.573.894	1.572.701
Постројења и опрема	549.948	504.081
Остале некретнине постројења и опрема	219	219
Некретнине, постројења и опрема у припреми	2.847.908	1.721.796
Аванси за некретнине, постројења и опрему	19.779	190.363
Улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми	1.300	1.300
Укупна набавна вредност:	5.008.072	4.005.484
Исправка вредности грађевинских објеката	937.548	914.307
Исправка вредности постројења и опреме	206.971	172.553
Исправка вредности осталих некретнина, постројења и опреме	218	218
Исправка вредности улагања у туђе некретнине, постројења и опрему	1.170	1.040
Укупна исправка вредности:	1.145.907	1.088.118

Назив	2019. година	2018. година
Земљиште	15.024	15.024
Грађевински објекти	636.346	658.394
Постројења и опрема	342.977	331.528
Остале некретнине, постројења и опрема	1	1
Некретнине, постројења и опрема у припреми	2.847.908	1.721.796
Аванси за некретнине, постројења и опрему	19.779	190.363
Улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми	130	260
Укупно садашња вредност:	3.862.165	2.917.366

Промене на Некретнинама, постројењима и опреми током 2019. године представљене су следећом табелом:

Табела број 4 - Промене на некретнинама, постројењима и опреми

-у хиљадама динара-

О П И С	Земљишта	Грађевински објекти	Постројења и опрема	Остала НПО	Основна средства у припреми	Аванси за основна средства	Улагања на туђим НПО	Свега НПО
НАБАВНА ВРЕДНОСТ								
Стање 1. јануара 2019. године	15.024	1.572.701	504.081	219	1.721.796	190.363	1.300	4.005.484
Директна повећања		1.193	49.108		1.175.220	33.481		1.259.002
Пренос са/на конта осн. средстава					(49.108)			(49.108)
Остала смањења			(3.241)			(204.065)		(207.306)
Стање 31. децембра 2019. године	15.024	1.573.894	549.948	219	2.847.908	19.779	1.300	5.008.072
ИСПРАВКА ВРЕДНОСТИ								
Стање 1. јануара 2019. године		914.307	172.553	218			1.040	1.088.118
Амортизација за 2019. годину		23.241	36.820				130	60.191
Остала смањења			(2.402)					(2.402)
Стање 31. децембра 2019. године		937.548	206.971	218			1.170	1.145.907
САДАШЊА ВРЕДНОСТ								
31. децембра 2019. године	15.024	636.346	342.977	1	2.847.908	19.779	130	3.862.165
31. децембра 2018. године	15.024	658.394	331.528	1	1.721.796	190.363	260	2.917.366

3.1.2.1. Земљиште

Вредност земљишта исказана у износу од 15.024 хиљаде динара односи се на 4.499,60 ари земљишта следећих категорија:

- 2.522,76 ари грађевинског земљишта изван градског подручја;
- 960,39 ари пољопривредног земљишта;
- 811,90 ари осталог земљишта;
- 140,11 ари градског грађевинског земљишта;
- 64,44 ари осталих парцела.

3.1.2.2. Грађевински објекти

Структура грађевинских објеката, исказана по садашњој вредности од 636.346 хиљада динара, представљена је следећом табелом:

Табела број 5 - Структура грађевинских објеката -у хиљадама динара-

Назив	Набавна вредност	Исправка вредности	Садашња вредност
Водоводна мрежа	701.125	453.324	247.801
Канализациона мрежа	391.204	282.629	108.575
Фабрика воде	204.375	109.161	95.214
Грађевински објекти	177.485	54.388	123.097
Резервоари	68.746	22.786	45.959
Црпне станице	23.400	9.924	13.476
Хидрофори	2.080	1.633	447
Остало	5.479	3.703	1.777
Укупно:	1.573.894	937.548	636.346

Повећање вредности грађевинских објеката у износу од 1.193 хиљаде динара односи се на извођење грађевинских радова у управној згради Предузећа које је извршио „МР Пројект 037“, Крушевац, по основу Окончане ситуације број МР 037-154/19.

Предузеће је обрачунало амортизацију грађевинских објеката за 2019. годину у укупном износу од 23.241 хиљаде динара, у складу са одредбама члана 5. Правилника о рачуноводственим политикама.

Одредбама члана 11, 72. и 82. Закона о јавној својини прописано је да комуналне мреже не могу бити власништво јавног предузећа. Дана 1. марта 2019. године Директор Предузећа обратио се Градској управи града Крушевца Одељењу за стамбено комуналне и имовинско правне односе дописом којим истиче неопходност дефинисања права и обавеза над непокретном имовином која се води у пословним књигама Јавног комуналног предузећа „Водовод – Крушевац“, Крушевац односно да утврде на коју имовину Предузеће може да упише право својине, а на коју имовину право својине треба да упише јединица локалне самоуправе у смислу важећег Закона о јавној својини.

Дана 31. јула 2019. године Начелник Градске управе града Крушевца дописом број 84/2019 затражио је доставу НЕП образаца за сваку непокретност у јавној својини која се води у пословним књигама Предузећа, а односи се на водоводну и канализациону мрежу ради уписа јавне својине.

Налаз: Водоводна и канализациона мрежа евидентирана је у пословним књигама Предузећа у укупном износу од 356.376 хиљада динара, што није у складу са одредбама члана 11, 72. и 82. Закона о јавној својини који прописују да комуналне мреже не могу бити у власништву јавног предузећа.

Такође, увидом у књиговодствену евиденцију основних средстава, утврђено је да Предузеће није, у складу са захтевима МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема, у 2019. години и ранијим годинама, евидентирало повећање вредности мреже по основу изградње водоводних и канализационих прикључака, због чега није поступило у складу са одредбама члана 20, а у вези са чланом 2. став 1. тачка 12. Закона о рачуноводству.

Поступајући на тај начин, за вредност неевидентираних изграђених водоводних и канализационих прикључака, у билансу стања Предузећа на дан 31. децембар 2019. године, потцењене су некретнине, постројења и опрема и пасивна временска разграничења - одложени приходи и примљене донације.

За вредност необрачунате амортизације, у активи биланса стања прецењене су некретнине, постројења и опрема, а у пасиви прецењена нераспоређена добит текуће и ранијих година.

Није било могуће утврдити утицај наведене неправилности на финансијске извештаје за 2019. годину.

Ризик: Евидентирањем наведене имовине у пословним књигама Предузећа постоји ризик да информација о пословној имовини није потпуна, поуздана и да је обмањујућа.

Препорука број 5: Препоручује се Предузећу да:

- предузме мере и у сарадњи са оснивачем из својих пословних књига искњижи имовину која се у складу са Законом о јавној својини евидентира у пословним књигама другог правног лица,

- изврши попис и процену вредности изграђених водоводних и канализационих прикључака и утврђене ефекте са стањем на дан 31. децембар 2019. године, евидентира на начин да повећа вредност некретнина, постројења и опреме, као и вредност одложених прихода и примљених донација. Након тога да изврши обрачун амортизације и утврђене ефекте, у складу са захтевима параграфа 12. МРС 20 – Рачуноводствено обухватање државних давања и обелодањивање државне помоћи и у складу са МРС 8 – Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке, евидентира у својим пословним књигама.

3.1.2.3. Постројења и опрема

Структура постројења и опреме, исказаних по садашњој вредности од 342.977 хиљада динара представљена је следећом табелом:

Табела број 6 - Структура постројења и опреме -у хиљадама динара-

Врста опреме	Набавна вредност	Исправка вредности	Садашња вредност
Опрема за прераду и дистрибуцију воде	352.456	117.684	234.772
Возила, машине и транспортне траке	132.341	44.224	88.117
Рачунари и електронска опрема	30.141	14.934	15.207
Пумпе и компресори	13.888	11.702	2.186
Канцеларијски и остали намештај	12.262	9.567	2.695
Остала опрема	8.860	8.860	-
Укупно:	549.948	206.971	342.977

Повећање рачуна Постројења и опреме током 2019. године у износу од 49.108 хиљада динара односи се на набавку:

- два нова теретна кипер возила марке IVECO са надградњом од добављача „Atrikod“ доо, Крушевац у укупном износу од 42.719 хиљада динара;
- три аутомобила марке Peugeot укупне вредности 2.196 хиљада динара;
- остале набавке у износу од 4.193 хиљаде динара (намештаја, агрегата, ИТ опреме).

Смањење рачуна постројења и опреме у износу од 3.241 хиљаде динара односи се на расход постројења и опреме по годишњем попису највећим делом у износу од 628 хиљада динара за расход машине за заваривање пластичних цеви, расход теретног возила марке FAP 1214 Woma-1 у износу од 546 хиљада динара, расход теретног возила марке Rival 35,1 turbo у износу од 397 хиљада динара и остале опреме у износу од 1.670 хиљада динара.

Прегледом документације утврдили смо да је Предузеће, приликом састављања финансијских извештаја за 2011. годину, извршило процену фер вредности некретнина, постројења и опреме са стањем на дан 31. децембар 2011. године и утврдило корисни век употребе. Процену је извршио овлашћени проценитељ, након чега су у пословним књигама Предузећа прокњижени ефекти процене и то тако да процењена фер вредност некретнина, постројења и опреме са стањем на дан 31. децембар 2011. године представља њихову нову садашњу вредност.

Налаз: У поступку ревизије утврђено је да Предузеће, у периоду од 2015 – 2019. године, није вршило преиспитивање корисног века употребе и резидуалне вредности некретнина, постројења и опреме како је предвиђено параграфом 51. МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема, и самим тим није вршило промену рачуноводствене процене у ситуацијама када су очекивања заснована на новим проценама корисног века употребе и резидуалне вредности различита од претходних, нити је прилагодило стопе амортизације новим околностима.

Наведено има за последицу исказивање у аналитичкој евиденцији одређеног броја ставки опреме која је и даље у употреби, а која је потпуно амортизована, односно чија је набавна вредност једнака исправци вредности у укупном износу од 507.304 хиљаде динара, што представља 24% набавне вредности опреме. На овај начин укупни трошкови амортизације су распоређени током дела корисног века употребе средстава, а не током целог периода коришћења.

Није било могуће утврдити ефекте наведених неправилности на финансијске извештаје за 2019. годину.

Ризик: Непоступањем у складу са захтевима параграфа 51. МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема, јавља се ризик да Предузеће не спроводи адекватну политику управљања средствима што може да има за последицу смањење економске користи од тих средстава.

Препорука број 6: Препоручује се Предузећу да изврши преиспитивање корисног века употребе и проверу резидуалне вредности некретнина, постројења и опреме у складу са захтевима МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема, и уколико су очекивања заснована на новим проценама у вези са корисним веком употребе и резидуалном вредности знатно различита од претходних, изврши промене у складу са МРС 8 – Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке.

3.1.2.4. Остале некретнине, постројења и опрема

Остале некретнине, постројења и опрема евидентирани су у износу од хиљаду динара.

3.1.2.5. Некретнине, постројења и опрема у припреми

Некретнине, постројења и опрема у припреми исказане су у укупној вредности 2.847.908 хиљада динара од чега се на некретнине у припреми односи 2.816.716 хиљада динара и опреме у припреми у износу од 31.192 хиљаде динара.

Структура некретнина у припреми представљена је следећом табелом:

Табела број 7- Структура некретнина у припреми -у хиљадама динара-

Назив	Стање на дан 31.12.2018. године	Стање на дан 31.12.2019. године	Промене током 2019. године
Изградња колектора отпадних вода	856.841	935.152	78.311
Водоводни систем од Коњуха до Глобара	48.211	48.211	
Црпна станице Каменаре	3.290	3.290	
Резервоар Каменаре	6.897	6.897	
Постројење за пречишћавање отпадних вода	585.664	1.518.482	932.818
Магистрални цевовод Велика Ломница	27.873	28.462	589
Црпна станица Гркљане		3.662	3.662
Црпна станица Дворане		4.598	4.598
Црпна станица Коњух		4.092	4.092
Резервоар Буци		4.335	4.335
Резервоар Ломница		5.307	5.307
Црпна станица Буци		2.135	2.135
Изградња црпне станице Ломница		2.146	2.146
Друга фаза колектора отпадних вода		54.806	54.806
Надстрешница Липовац	91	91	
Идејни пројекат резервоара Липовац	2.050	2.050	
Мерно регулациони блок Липовац	6.555	6.555	
Цевовод деоница Липовац - Дедина	5.969	5.969	
Објекат службе одржавања Липовац	11.951	14.071	2.120
Главни пројекат цевовода Крушевац- Здравље	1.580	1.580	
Магистрални цевовод Крушевац - Јошје	36.183	36.183	
Резервоар чисте воде Јасика	10.769	10.769	
Колектор Б фекалне канализације у Крушевцу	23.137	23.138	1
Магистрални цевовод Крушевац - Здравље	38.472	38.472	
Магистрални цевовод Фи 500	56.183	56.183	
Главни пројекат резервоара Липовац	80	80	
Укупно:	1.721.796	2.816.716	1.094.920

Највеће повећање у износу од 932.818 хиљада динара током 2019. године евидентирано је на позицији Постројење за пречишћавање отпадних вода по следећим привременим ситуацијама извођача радова „Актор“ Т.Е., Огранак Београд :

- седамнаестој број 2-2210/2019 у износу од 136.132 хиљаде динара од 22. октобра 2019. године;
- петнаестој број 2-1507/2019 у износу од 127.678 хиљада динара од 5. августа 2019. године;
- четрнаестој број 2-1107/2019 у износу од 109.543 хиљаде динара од 11. јула 2019. године;

- осамнаестој број 2-2811/2019 у износу од 102.449 хиљада динара од 28. новембра 2019. године;
- шеснаестој број 2-1109/2019 у износу од 97.716 хиљада динара од 9. новембра 2019. године;
- дванаестој број 2-2205/2019 у износу од 89.191 хиљаде динара од 22. маја 2019. године;
- десетој број 2-2003/2019 у износу од 88.862 хиљаде динара од 20. марта 2019. године;
- тринаестој број 2-1806/2019 у износу од 67.221 хиљаде динара од 18. јуна 2019. године;
- једанаестој број 2-2304/2019 у износу од 65.244 хиљаде динара од 23.априла 2019. године;
- деветој број 2-1203/2019 у износу од 48.782 хиљаде динара од 12. марта 2019. године.

Повећање износа некретнина, постројења и опреме у припреми у износу од 78.311 хиљада динара односи се на окончану ситуацију за изградњу колектора отпадних вода од 16. октобра 2019. године добављача „Telekomunikacija“ доо, Блаце.

Повећање износа некретнина, постројења и опреме у припреми у износу од 54.806 хиљада динара односи се на прву, другу и трећу привремену ситуацију за изградњу друге фазе колектора отпадних вода од 19. септембра, 6. новембра и 16. децембра 2019. године добављача „Telekomunikacija“ доо, Блаце.

Повећање износа некретнина, постројења и опреме у припреми у износу од 28.985 хиљада динара односи се на изградњу црпних станица и резервоара.

Увидом у презентовану документацију, у поступку ревизије утврђено је да су завршени радови на:

- изградњи колектора отпадних вода у износу од 935.152 хиљаде динара;
 - црпне станице и резервоара Каменари у износу од 10.187 хиљада динара;
 - и цевовода деонице Липовац – Дедина у износу од 5.969 хиљада динара;
- што укупно износи 951.308 хиљада динара.

Структура опреме у припреми представљена је следећом табелом:

Табела број 8 - Структура опреме у припреми -у хиљадама динара-

Назив	Стање на дан 31.12.2018. године	Стање на дан 31.12.2019. године	Промене током 2019. године
Утоваривач	-	21.859	21.859
Даљински надзора и управљање водоводног система Срње	-	9.333	9.333
Укупно:		31.192	31.192

На рачуну опрема у припреми евидентирано је следеће:

- једно возило - утоваривач у износу од 185.883,26 EUR односно 21.859 хиљада динара у динарској противвредности од добављача „Актор“ Т.Е., Огранак Београд, по осамнаестој привременој ситуацији број 2-2811/2019 од 28. новембра 2019. године. На основу информација добијених од одговорних лица у Предузећу, до дана ревизије возило није стављено у употребу, јер ће бити враћено добављачу током 2020. године због неодговарајућих карактеристика;

-даљински надзор и управљање водоводног система Срње добављача „Електро Драгорад Бојић“ ПР, Дубље.

Предузеће је обрачунало амортизацију опреме за 2019. годину у укупном износу од 17.847 хиљада динара, у складу са одредбама члана 5. Правилника о рачуноводственим политикама.

3.1.2.6. Улагање на туђим некретнинама, постројењима и опреми

Улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми на дан 31. децембар 2019. године исказана у износу од 130 хиљада динара односе се на набавку енергетског трансформатора у складу са закљученим Уговором са П.Д. „Електросрбија“ доо, Краљево - огранак Електродистрибуција „Крушевац“ број 1/047 од 25. новембра 2009. године.

3.1.2.7. Аванси за некретнине, постројења и опрему

Аванси за некретнине, постројења и опрему на дан 31. децембар 2019. године исказани у износу од 19.779 хиљада динара односе се на авансе дате добављачу „Telekomunikација“ доо, Блаце за изградњу постројења отпадних вода.

3.1.3. Залихе

Залихе Предузећа на дан 31. децембар 2019. године исказане у износу од 33.670 хиљада динара представљене су следећом табелом:

Табела број 9 - Структура залиха

-у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар	32.445	26.513
Плаћени аванси за залихе и услуге	1.225	622
Укупно:	33.670	27.135

3.1.3.1. Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар

Залихе материјала, резервних делова, алата и ситног инвентара исказане у износу од 32.445 хиљада динара представљене су следећом табелом:

Табела број 10 - Структура залиха материјала, резервних делова, алата и ситног инвентара

- у хиљадама динара -

Назив	2019. година
Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар у магацинима	32.445
Свега:	32.445
Ситан инвентар у употреби	29.397
Ауто-гуме у употреби	8.814
Амбалажа у употреби	9
Свега:	38.220
Укупна вредност залиха:	70.665
Исправка вредности ситног инвентара у употреби	(29.397)
Исправка вредности ауто-гума у употреби	(8.814)
Исправка вредности амбалаже у употреби	(9)
Свега:	(38.220)
Укупно:	32.445

Залихе неутрошеног материјала, резервних делова, алата и ситног инвентара, смештене су у магацинима који се налазе на три локације и то: Фабрика воде у Мајдеву, Баждарница у Липовцу и управна зграда Предузећа у Крушевцу.

Залихе материјала, резервних делова, алата и ситног инвентара у магацинима у износу од 32.445 хиљада динара обухватају у највећем износу од 20.776 хиљада динара залихе неутрошеног материјала за реконструкцију и одржавање водоводне и канализационе мреже града Крушевца и околине, залихе резервних делова за одржавање возно-машинског парка Предузећа у магацину Баждарница-Липовац, залихе хемијско-биолошког, водоводног и

електро материјала и резервних делова у магацину Фабрике воде у Мајдеву у укупном износу од 6.746 хиљада динара и остало у износу од 4.923 хиљаде динара.

Налаз: Предузеће је у 2019. години, и у претходном периоду, у оквиру рачуна материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар, евидентирало залихе резервних делова и залихе алата и ситног инвентара, што није у складу са одредбама члана 10. Правилника о Контном оквиру, који прописује да залихе резервних делова евидентира у оквиру рачуна резервни делови, а залихе алата и ситног инвентара у оквиру рачуна алат и инвентар.

Залихе материјала, резервних делова, алата и ситног инвентара исказане су у укупном износу од 32.445 хиљада динара, а због природе рачуноводствене евиденције није било могуће утврдити износе залиха сировина, основног и помоћног материјала, резервних делова, алата и ситног инвентара на дан 31. децембар 2019. године.

Ризик: Евидентирањем залиха резервних делова и залиха алата и ситног инвентара на рачунима који нису у складу са наведеним правилником, настаје ризик од нетачне евиденције залиха материјала, отежаног праћења кретања залиха у Предузећу, као и необјективног извештавања корисника финансијских извештаја.

Препорука број 7: Препоручује се Предузећу да евидентира залихе резервних делова и залихе алата и ситног инвентара на прописаним рачунима, у складу са одредбама члана 10. Правилника о Контном оквиру.

Правилником о рачуноводственим политикама дефинисано је да у ситан инвентар спадају средства за рад, ситнији погонски и канцеларијски инвентар, противпожарна и санитетска средства и заштитна одећа (хтз опрема).

Налаз: Предузеће је у 2019. години хтз опрему, у моменту давања на коришћење запосленима, евидентирало у оквиру рачуна трошкови осталог материјала (режијског) у износу од 1.142 хиљаде динара, (у 2018. години у износу од 1.894 хиљаде динара), што није у складу са одредбама члана 40. став 7, а у вези са чланом 10. Правилника о Контном оквиру који прописује да хтз опрему која се отписује у целости у моменту давања на коришћење запосленима евидентира у оквиру рачуна алат и инвентар, а затим у оквиру рачуна трошкови једнократног отписа алата и инвентара.

Ризик: Евидентирањем залиха хтз опреме у оквиру рачуна који нису у складу са наведеним правилником, настаје ризик од нетачне евиденције и отежаног праћења стања и кретања залиха хтз опреме.

Препорука број 8: Препоручује се Предузећу да залихе хтз опреме евидентира на прописаним рачунима, у складу са одредбама члана 40. став 7, а у вези са чланом 10. Правилника о Контном оквиру.

Нето остварива вредност залиха

Налаз: Предузеће није на дан 31. децембар 2019. године за залихе материјала, резервних делова алата и ситног инвентара које нису имале обрт у периоду дужем од годину дана у износу од 12.326 хиљада динара, извршило тестирање и исказало нето оствариву вредност залиха у складу са захтевима параграфа 28-33. МРС 2 – Залихе, и одредбама члана 20, а у вези са чланом 2. став 1. тачка 4 Закона о рачуноводству и Правилником о рачуноводственим политикама.

Није било могуће утврдити ефекат наведене неправилности на финансијске извештаје за 2019. годину.

Ризик: Невршењем процене нето оствариве вредности залиха јавља се ризик да позиције које се приказују у финансијским извештајима неће бити вредноване у складу са општим рачуноводственим начелима.

Препорука број 9: Препоручује се Предузећу да изврши процену нето оствариве вредности залиха које нису имале обрт дуже од годину дана у складу са захтевима параграфа 28-33. МРС 2 - Залихе, одредбама члана 24, а у вези са одредбама члана 2. став 1. тачка 4 Закона о рачуноводству и Правилником о рачуноводственим политикама, и да ефекте извршене процене евидентира у својим пословним књигама у складу са одредбама члана 10. став 9. Правилника о Контном оквиру.

3.1.3.2. Плаћени аванси за залихе и услуге

Плаћени аванси за залихе и услуге у износу од 1.225 хиљада динара (у претходној години 622 хиљаде динара), представљени су следећом табелом:

Табела број 11 - Структура плаћених аванса за залихе и услуге - у хиљадама динара -

Назив	2019.
Плаћени аванси за услугу израде техничке документације и покривање магацина из 2019. године	936
Остали плаћени аванси за залихе и услуге	289
Сумњиви и спорни плаћени аванси за залихе из ранијих година - утужено	472
Исправка вредности сумњивих и спорних плаћених аванса	(472)
Укупно:	1.225

3.1.4. Потраживања по основу продаје

Потраживања од продаје, на дан 31. децембар 2019. године, исказана у износу од 130.635 хиљада динара односе се на потраживања од купаца у земљи и представљена су следећом табелом:

Табела број 12 - Структура потраживања по основу продаје - у хиљадама динара -

Назив	2019. година	2018. година
Потраживања од купаца у земљи	476.284	475.507
Исправка вредности потраживања од продаје	(345.649)	(356.548)
Укупно:	130.635	118.959

Потраживања од купаца у земљи

Потраживања од купаца у земљи настала су пружањем услуга снабдевања водом за пиће, одвођења и пречишћавања отпадних вода, прикључака и извођења грађевинских радова на објектима канализационе и водоводне мреже на подручју града Крушевца и ванградским насељима.

Структура потраживања од купаца у земљи представљена је у следећој табели:

Табела број 13 – Структура потраживања од купаца у земљи - у хиљадама динара -

Назив	2019. година	2018. година
Купци у земљи		
Велика привреда	61.378	52.742
Стамбене зграде	47.886	49.650
Остале услуге	62.398	56.749

Назив	2019. година	2018. година
Приватни потрошачи	137.878	135.776
Мала привреда	12.189	11.477
Сумњива и спорна потраживања	151.135	152.325
Отпуст потраживања	3.420	3.568
Потраживања - УППР	-	13.219
Свега:	476.284	475.506
Исправка вредности потраживања од продаје	(345.649)	(356.547)
Укупно:	130.635	118.959

Табела број 14 – Преглед највећих износа потраживања од купаца у земљи – велика привреда (правна лица и корисници буџета) - у хиљадама динара -

Назив	2019. година
ЈКП „Градска топлана“, Крушевац	30.459
ЈКС „Александровац“, Александровац	13.307
Спортски центар, Крушевац	2.160
„Крушевац пут“ ад, Крушевац	2.004
ЈКСП „Развитак“, Крушевац	1.957
„Рубин“ ад, Крушевац	1.528
Општа болница, Крушевац	1.180
Остали купци	8.783
Укупно:	61.378

У поступку ревизије, послати су захтеви за независну потврду стања потраживања од купаца у износу од 64.897 хиљада динара, што чини 49% укупних потраживања од купаца - правних лица. Као усаглашена, потврђена су потраживања у износу од 49.708 хиљада динара, односно неусаглашена су потраживања од купаца у износу од 1.439 хиљада динара, а за преостали део потраживања у износу од 13.750 хиљада динара нису нам достављени одговори на захтев за независну потврду стања од стране купаца – правних лица.

Предузеће евидентира пословне промене у рачуноводственом програму који је израђен од стране запосленог у Предузећу и према објашњењу аутора програма примењује се од 2002. године. Програм за обраду финансијских трансакција и евиденитрање пословних промена је Access база података (база MS Office Developer). У оквиру апликативног софтвера, осим главне књиге, засебно се води и помоћна евиденција купаца. Софтвер има могућност аутоматског преноса података о задужењу за утрошену воду и одвођење отпадних вода из програма аналитичке евиденције купаца у главну књигу Предузећа.

У бази аналитичке евиденције купаца Предузеће, за услуге испоруке воде и одвођења отпадних вода евидентира:

-Задужење за категорије потрошача: приватне куће, велика привреда, стамбене зграде, мала привреда и станови;

-Наплату потраживања за категорије купаца: приватне куће и станови, а за остале категорије купаца за које евидентира задужење у аналитичкој бази, Предузеће наплату потраживања евидентира у синтетичкој евиденцији.

Због начина вођења задужења и наплате потраживања од купаца, Предузеће је исказало неусаглашено стање аналитичке и синтетичке евиденције потраживања од купаца у земљи, што је приказано следећим прегледом:

Табела број 15 - Упоредни преглед потраживања од купаца исказаних у синтетичкој и аналитичкој евиденцији за услуге испоруке воде и одвођења отпадних вода

Стање рачуна	Аналитичка евиденција купаца	Синтетичка евиденција купаца	Износ неусаглашеног стања аналитичке и синтетичке евиденције купаца
Стање на дан 31. децембар 2018. године	534.790.295	250.194.376	(284.595.919)
Дуговни промет на дан 1. јануара 2019. године	277.014.010	212.103.893	(64.910.117)
Потражни промет на дан 1. јануара 2019. године	26.819.634	25.713.098	(1.106.536)
Стање на дан 1. јануара 2019. године	250.194.376	186.390.795	(63.803.581)
Укупни дуговни промет на дан 31. децембра 2019. године	817.278.929	705.324.600	(111.954.329)
Укупни потражни промет на дан 31. децембра 2019. године	557.947.964	373.511.749	(184.436.215)
Стање на дан 31. децембар 2019. године	259.330.965	331.812.851	(72.481.886)

Налаз: Ревизијом је утврђено да Предузеће није пре пописа и састављања годишњих финансијских извештаја, вршило усклађивање промета и стања синтетичке и аналитичке евиденције потраживања од купаца што није у складу са чланом 20. став 2. и 3. Закона о рачуноводству.

Због наведеног, Предузеће је на крају извештајног периода за 72.482 хиљаде динара више исказало потраживања од купаца у аналитичкој евиденцији у односу на потраживања од купаца за услуге испоруке воде и одвођења отпадних вода исказаних у синтетичкој евиденцији.

Ризик: Уколико Предузеће пре састављања финансијских извештаја не врши усклађивање аналитичке и синтетичке евиденције, јавља се ризик да Предузеће неће имати потпуну контролу над потраживањима од купаца.

Препорука број 10: Препоручује се Предузећу да пре састављања годишњих финансијских извештаја изврши усклађивање аналитичке и синтетичке евиденције потраживања од купаца у земљи у складу са чланом 20. став 2. и 3. Закона о рачуноводству.

Издавање рачуна корисницима услуга

Одредбама члана 101. Одлуке о градском водоводу и канализацији ¹⁷ утврђено је да се читавање водомера за категорију корисника правних лица врши једном месечно, а физичких лица једном квартално или у краћем временском периоду на основу одлуке директора Предузећа. У члану 102. исте одлуке уређено је да се количина утрошене воде утврђује на основу просечне потрошње за задња три читана периода у случају немогућности читавања водомера услед више силе или лоших временских услова.

¹⁷ „Службени лист града Крушевца“ број 4/2019

Предузеће у својим пословним књигама евидентира потраживања од купаца - физичких лица на начин да корисницима за услуге снабдевања водом за пиће и одвођења отпадних вода, читава стање водомера и издаје рачуне једном за период од два или три месеца, што је утврђено увидом у аналитичке рачуне купаца физичких лица број шифре 20914, 18018, 16990 и друге.

Налаз: Предузеће није у току 2019. године и раније, вршило задуживање купаца физичких лица - домаћинства индивидуалних потрошача у кућама, сваког месеца на основу читаног стања за месеце када је читавање вршено, односно на основу процене, за последња три периода читавања водомера за месеце када читавање није вршено, чиме није поступило у складу са чланом 101. и 102. Одлуке о градском водоводу и канализацији.

На основу наведеног, утврђено је да Предузеће није организовано на начин да омогућава контролу евидентирања прихода и обрачунавања и плаћања пореза на додату вредност у пореском периоду када је промет услуга и извршен, што није у складу са одредбама члана 37. Закона о порезу на додату вредност и члана 2. став 1. Правилника о облику, садржини и начину вођења евиденције о порезу на додату вредност, а у вези са чланом 46. истог Закона.

Ризик: Уколико Предузеће настави да врши издавање рачуна корисницима услуга физичким лицима, једном за период од два или три месеца, јавља се ризик да неће имати контролу над приходима и обрачуном и плаћањем обавеза пореза на додату вредност за сваки порески период.

Препорука број 11: Препоручује се Предузећу да за купце физичка лица - домаћинства индивидуални потрошачи у кућама, врши обрачун утрошака испоручене воде и одвођења отпадних вода једном месечно, на основу читаног стања, односно на основу процене за месец за који се не врши читавање у складу са Одлуком о градском водоводу и канализацији, као и да обрачун и уплату обавеза по основу пореза на додату вредност врши у складу са Законом о порезу на додату вредност.

Претплате купаца у земљи – авансне уплате физичких лица

Налаз: Увидом у аналитичку евиденцију купаца, утврђено је да Предузеће авансне уплате купаца физичких лица евидентира на потражној страни рачуна - купци у земљи, што није у складу са одредбама члана 32. став 3. Правилника о Контном оквиру.

На овај начин, Предузеће је приликом састављања финансијских извештаја за 2019. годину, извршило пребијање имовине и обавеза односно потраживања од купаца и примљених аванса и на тај начин потценило примљене авансе, депозите и кауције и потраживања од купаца у земљи у најмањем износу од 2.368 хиљада динара.

Ризик: Неправилним евидентирањем примљених аванса јавља се ризик од нереалног исказивања обртне имовине и краткорочних обавеза у финансијским извештајима Предузећа.

Препорука број 12: Препоручује се Предузећу да претплате купаца у земљи – физичких лица, евидентира у складу са одредбама члана 32. став 3. Правилника о Контном оквиру.

Исправка вредности потраживања од купаца у земљи

Исправка вредности потраживања од купаца у земљи исказана на дан 31. децембар 2019. године, у износу од 345.649 хиљада динара, чини 72% укупних потраживања.

Промене на рачуну исправке вредности потраживања од купаца у току 2019. године биле су следеће:

Табела број 16 – Преглед промена на рачуну исправка вредности потраживања од купаца у земљи - у хиљадама динара

Назив	2019. година
Стање на дан 1. јануар 2019. године	356.547
Повећање исправке у току 2019. године	5.490
Смањење – наплаћена потражавања	(16.388)
Стање на дан 31. децембар 2019. године	345.649

Налаз: Стање на рачуну исправке вредности потраживања од купаца на дан 31. децембар 2019. године исказано је у износу од 345.649 хиљада динара. Предузеће је у току 2019. године извршило повећање исправке вредности на терет расхода периода у износу од 5.490 хиљада динара за сва потраживања код којих је протекло време од рока за наплату годину дана.

Предузеће није обезбедило податке о старосној структури потраживања од купаца – физичких лица због чега нисмо били у могућности да се уверимо у исправност исказане исправке вредности потраживања од купаца.

Није било могуће утврдити ефекте наведене неправилности на финансијске извештаје Предузећа за пословну 2019. годину

Ризик: Уколико Предузеће не врши процену потраживања у складу са усвојеним Правилником о рачуноводственим политикама, постоји ризик да потраживања буду неправилно исказана у финансијским извештајима.

Препорука број 13: Препоручује се Предузећу да преиспита процену наплативости за сва потраживања у складу са захтевима параграфа 58, 59. и 63. МРС 39 - Финансијски инструменти: признавање и одмеравање и да ефекте наведене процене евидентира у пословним књигама у складу са захтевима МРС 8 - Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке.

3.1.5. Друга потраживања

Друга потраживања исказана у износу од 933 хиљаде динара односе се на:

Табела број 17 - Друга потраживања -у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Потраживања од запослених	6	3
Потраживања за више плаћени порез на добитак	107	107
Потраживања по основу преплаћених осталих пореза и доприноса	14	-
Потраживања за накнаде зарада које се рефундирају	791	261
Остала краткорочна потраживања	15	15
Укупно:	933	386

Потраживања за накнаде зарада које се рефундирају исказана у износу од 791 хиљада динара односе се на потраживања од фондова обавезног социјалног осигурања за рефундацију

исплаћених накнада зарада запосленима по основу привремене спречености за рад преко 30 дана за новембар и децембар 2019. године.

3.1.6. Краткорочни финансијски пласмани

Краткорочни финансијски пласмани исказани у износу од 60.795 хиљада динара (у 2018. години у износу од 60.706 хиљада динара), обухватају средства која је Предузеће орочило на годину дана код „Банке Поштанске штедионице“ ад, Београд у износу од 60.000 хиљада динара по уговорима о ороченом ненаменском динарском депозиту у износу од 795 хиљада динара код „Banca Intesa“ ад, Београд.

3.1.7. Готовински еквиваленти и готовина

Готовински еквиваленти и готовина исказани у износу од 59.142 хиљаде динара имају следећу структуру:

Табела број 18 – Структура готовинских еквивалената и готовине -у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Текући рачуни	59.071	51.590
Благајна	17	14
Девизни рачун	-	1
Остала новчана средства	54	11
Укупно:	59.142	51.616

Текући рачуни исказани у износу од 59.071 хиљада динара односе се на новчана средства на текућим рачунима код следећих банака:

Табела број 19 – Структура готовине на текућим рачунима -у хиљадама динара-

Назив	2019. година
„Banca Intesa“ ад, Београд	39.724
„Vojvođanska banka“ ад, Нови Сад	6.758
„Halkbank“ ад, Београд	4.369
„Комерцијална банка“ ад, Београд	4.086
„Банка Поштанска штедионица“ ад, Београд	3.320
„ОТР Банка Србија“ ад, Нови Сад	366
„Sberbank Србија“ ад, Београд	212
„АИК Банка“ ад, Београд	188
„Eurobank EFG“ ад, Београд	37
Прелазни рачун-платне картице	11
Укупно:	59.071

Предузеће је извршило усаглашавање стања по текућим рачунима са банкама на дан извештајног периода.

3.1.8. Порез на додату вредност

Порез на додату вредност исказан у износу од 116 хиљада динара приказан је у следећој табели:

Табела број 20 - Структура пореза на додату вредност -у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Порез на додату вредност у примљеним фактурама по општој стопи (осим плаћених аванса)	116	1.069
Потраживања за више плаћени порез на додату вредност	-	1.091
Укупно:	116	2.160

3.1.9. Активна временска разграничења

Активна временска разграничења исказана у износу од 538 хиљада динара имају следећу структуру:

Табела број 21 – Структура активних временских разграничења -у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Разграничени трошкови по основу обавеза	-	14.847
Остала активна временска разграничења	538	482
Укупно:	538	15.329

3.1.10. Ванбилансна актива

На рачунима ванбилансне евиденције исказан је износ од 173.049 хиљада динара, (у 2018. години износ од 25.835 хиљада динара) и односи се на менице:

- 1) примљене од добављача у износу од 118.125 хиљада динара по основу уговора о јавним набавкама за 2018. годину;
- 2) издате пословним банкама од стране Предузећа у износу од 20.875 хиљада динара;
- 3) издате за добро извршење посла добављачима у износу од 4.304 хиљаде динара;
- 4) примљене од купаца ради наплате потраживања у укупном износу од 29.745 хиљада динара.

3.1.11. Капитал

Укупан капитал исказан у износу од 872.593 хиљаде динара односи се на:

Табела број 22 - Структура капитала -у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Основни капитал		
Пословни фонд	653.054	653.054
Свега основни капитал:	653.054	653.054
Резерве		
Законске резерве из добити	14	14
Друге резерве настале по основу ранијих рачуноводствених политика	23.717	23.717
Свега резерве:	23.731	23.731
Ревалоризационе резерве	283.328	284.743
Свега ревалоризационе резерве:	283.328	284.743
Актуарски добици и губици по основу примања запослених	11.674	6.495

Назив	2019. година	2018. година
Свега добици и губици по основу примања	11.674	6.495
Нераспоређени добитак		
-нераспоређени добитак ранијих година	610	1.523
-нераспоређени добитак текуће године	35.589	-
Свега нераспоређени добитак:	36.199	1.523
Губитак		
Губитак ранијих година	112.045	98.185
Свега губитак ранијих година:	112.045	98.185
Укупно:	872.593	858.371

У пословним књигама Предузећа евидентиран је капитал у износу од 653.054 хиљаде динара. Наведени износ потиче од 1994. године и у Предузећу не постоји евиденција о његовом пореклу и структури.

Капитал евидентиран у пословним књигама није усаглашен са капиталом евидентираним у Регистру привредних субјеката код Агенцији за привредне регистре, Београд у којој је уписан новчани износ од хиљаду динара уплаћен дана 25. јуна 2013. године.

Налаз: Предузеће није усагласило вредност основног капитала евидентираног у пословним књигама у износу од 872.593 хиљаде динара са вредношћу основног капитала уписаног у Регистру привредних субјеката код Агенције за привредне регистре у износу од хиљаду динара у складу са одредбама члана 10. Закона о јавним предузећима и члана 589. Закона о привредним друштвима.

Ризик: Ризик је да због међусобне неусаглашености података о основном капиталу Предузећа у пословним књигама са износом у оснивачком акту и регистрованом код Агенције за привредне регистре, корисницима финансијских извештаја није обезбеђена поуздана информација о износу основног капитала Предузећа.

Препорука број 14: Препоручује се Предузећу да се обрати оснивачу ради утврђивања имовине и њене вредности која се уноси у основни капитал и својину Предузећа, у складу са Законом о јавној својини, а у циљу међусобног усклађивања износа основног капитала у пословним књигама, оснивачком акту и код Агенције за привредне регистре.

На рачуну законских резерви из добити и других резерви евидентиран је износ од 23.731 хиљаде динара, а односи се на резерве формиране у ранијим годинама по тада важећим законским прописима.

Ревалоризационе резерве исказане у износу од 283.328 хиљада динара односе се на позитиван ефекат промене фер вредности некретнина, постројења и опреме, који је настао проценом истих са стањем на дан 31. децембар 2011. године.

Надзорни одбор Предузећа донео је Одлуку о расподели добити број 61/3 од 6. јуна 2019. године која дефинише да се остварена нето добит за 2018. годину у износу од 364 хиљаде динара расподељује тако што ће се 50 % нето добити уплатити оснивачу, а преосталих 50% ће се распоредити на нераспоређеним средствима Предузећа, на коју је сагласност дала Скупштина града Крушевца број 023 – 75/2019 дана 30. септембра 2019. године.

Повећање губитка ранијих година у износу од 13.860 хиљада динара односи се на укалкулисавање јубиларних награда запосленима у току 2019. године, а које се односе на раније године.

3.1.12. Дугорочна резервисања и обавезе

На дан извештајног периода, дугорочна резервисања и обавезе исказане су у износу од 123.284 хиљаде динара и њихова структура приказана је у следећој табели:

Табела број 23 - Дугорочна резервисања и обавезе - у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Резервисања за накнаде и друге бенефиције	51.124	31.008
Дугорочни кредити и зајмови у земљи	72.160	34.718
Укупно:	123.284	65.726

3.1.12.1. Дугорочна резервисања

Предузеће је, у складу са захтевима МРС 19 – Примања запослених, вршило резервисања на име отпремнина за одлазак у пензију запослених и јубиларних награда у 2019. и ранијим годинама. На дан извештајног периода, дугорочна резервисања исказана су у износу од 51.124 хиљаде динара, од чега се износ од 33.443 хиљаде динара односи на резервисања по основу отпремнина за одлазак у пензију запослених и 17.681 хиљаде динара по основу јубиларних награда. У 2018. години износ од 31.008 хиљада динара у целини се односи на резервисања на име отпремнина за одлазак у пензију запослених.

3.1.12.2. Дугорочне обавезе

Дугорочне обавезе у износу од 72.160 хиљада динара односе се на дугорочни зајам, на основу Трилатералног уговора о коришћењу средстава Развојне банке Немачке „KfW“, Франфурт на Мајни, намењених реализацији Програма „Водоснабдевање и пречишћавање отпадних вода у општинама средње величине у Србији III“, 05 број 48-742/2014-4 од 12. јуна 2014. године, закљученог између: Републике Србије, града Крушевца и Предузећа, са роком отплате 15. децембар 2027. године и каматном стопом од 2% на годишњем нивоу (Напомена број: 3.2.5).

3.1.13. Одложене пореске обавезе

Одложене пореске обавезе исказане у износу од 35.433 хиљаде динара (у претходној години у износу од 43.361 хиљаде динара), одмерене су у складу са МРС 12 – Порез на добитак.

3.1.14. Краткорочне финансијске обавезе

Краткорочне финансијске обавезе у износу од 11.684 хиљаде динара односе се на обавезу на основу закљученог Трилатералног уговора која доспева за плаћање у року краћем од дванаест месеци после извештајног периода (Напомена број: 3.1.12.1).

3.1.15. Примљени аванси, депозити и кауције

Примљени аванси, депозити и кауције у износу од 4.900 хиљада динара (у 2018. у износу од 4.977 хиљада динара), приказани су у следећој табели:

Табела број 24 - Примљени аванси, депозити и кауције - у хиљадама динара -

Назив	2019. година
Примљени аванси за комуналне и остале услуге у 2019. години	2.300
Примљени аванси из ранијих година	2.600
Укупно:	4.900

Примљени аванси за комуналне и остале услуге у 2019. години у износу од 2.300 хиљада динара обухватају: унапред извршене уплате по авансним рачунима за прикључење правних и физичких лица на јавну водоводну и канализациону мрежу и остале услуге у износу од 1.294 хиљаде динара, погрешне уплате корисника у износу од 593 хиљаде динара и претплате правних лица по рачунима за воду и канализацију у износу од 413 хиљаде динара.

Примљени аванси из ранијих година у износу од 2.600 хиљада динара обухватају: унапред извршене уплате правних лица у периоду од 2006. до 2017. године, и то: услуге пројектовања у износу од 702 хиљаде динара, изградње водовода у околним насељеним местима у износу од 447 хиљада динара и остало у износу од 1.451 хиљаде динара.

У поступку ревизије, није достављена на увид документација за примљене авансе из ранијих година у износу од 1.451 хиљаде динара, а за примљене авансе у износу од 1.692 хиљаде динара није извршена независна потврда стања.

Налаз: Предузеће није, пре састављања финансијских извештаја за 2019. годину, извршило преиспитивање исказаних примљених аванса, депозита и кауција из ранијих година у износу од 1.692 хиљаде динара, у складу са захтевима параграфа 47. МРС 39 - Финансијски инструменти: признавање и одмеравање и одредбама члана 106. Правилника о рачуноводственим политикама Предузећа.

Ризик: Евидентирањем примљених аванса, депозита и кауција, у пословним књигама које претходно нису одмерене у складу са усвојеним рачуноводственим политикама и захтевима МРС, постоји ризик од нереалног исказивања у финансијским извештајима Предузећа и необјективног извештавања њихових корисника.

Препорука број 15: Препоручује се Предузећу да у складу са усвојеном рачуноводственом политиком и захтевима параграфа 47. МРС 39 - Финансијски инструменти: признавање и одмеравање, изврши преиспитивање и одмеравање исказаних примљених аванса, депозита и кауција и утврђене ефекте наведене процене евидентира у својим пословним књигама у складу са одредбама члана 24. Правилника о рачуноводственим политикама Предузећа.

3.1.16. Обавезе из пословања

Обавезе из пословања у износу од 135.820 хиљада динара односе се на обавезе приказане у следећој табели:

Табела број 25 - Обавезе из пословања

- у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Добављачи у земљи	135.690	169.738
Остале обавезе из пословања- по основу предујма према јавним извршитељима	130	53
Укупно:	135.820	169.791

3.1.16.1. Добављачи у земљи

Добављачи у земљи у износу од 135.690 хиљада динара односе се на обавезе према добављачима у земљи приказане у следећој табели:

Табела број 26 - Структура обавеза према добављачима

- у хиљадама динара -

Назив	2019. година
„Актор“ А.Т.Е. Огранак Београд, Београд	82.842
„Teleкомуникација“ доо, Блаце	16.435
„Пројект градња инж, Анђела Радосављевић“ ПР., Крушевац	4.821

Назив	2019. година
ЈП Електропривреда Србије, Београд	4.694
„Кнез петрол“ доо, Земун, Батајница	2.929
„БК-урбинг“ доо, Краљево	2.012
„Модул ижењеринг“ доо, Крушевац	1.908
„Маркинг“ доо, Ужице	1.478
„Крушевацпут“ ад, Крушевац	1.360
РС, Завод за јавно здравље, Крушевац	1.325
Остали добављачи	13.310
Свега добављачи за фактурисане обавезе:	133.114
Добављачи у земљи за нефактурисану обавезу по основу утрошене електричне енергије	2.576
Свега добављачи за нефактурисане обавезе:	2.576
Укупно:	135.690

У поступку ревизије, послати су захтеви за независну потврду стања, на дан 31. децембар 2019. године, према најзначајнијим добављачима у земљи у износу од 128.719 хиљада динара, што чини 95% укупног износа обавеза према добављачима. Након спроведеног поступка, утврдили смо да је неусаглашено стање обавеза у износу од 4.501 хиљаде динара, односно 3% од износа укупно послатих независних потврда стања.

Предузеће је пре састављања финансијских извештаја за 2019. годину извршило усаглашавање обавеза према добављачима у земљи са стањем на дан 31. децембар 2019. године, што је доказало одговарајућим исправама у складу са одредбама члана 22. став 1. Закона о рачуноводству.

Предузеће није у Напоменама уз финансијске извештаје за 2019. годину обелоданило број и укупан износ неусаглашених обавеза и њихов однос према броју и укупном износу обавеза према добављачима са стањем на дан 31. децембар 2019. године у складу са чланом 22. став 4. тачка 2 Закона о рачуноводству.

3.1.16.2. Остале обавезе из пословања

Остале обавезе из пословања исказане у износу од 130 хиљада динара, односе се на обавезе по основу предујма према јавним извршитељима (Напомена број: 3.2.3.7).

3.1.17. Остале краткорочне обавезе

Остале краткорочне обавезе исказане у износу од 24.690 хиљада динара односе се на обавезе приказане у следећој табели:

Табела број 27 - Остале краткорочне обавезе

- у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Обавезе по основу зарада и накнада зарада	21.578	23.473
Друге обавезе	3.112	495
Укупно:	24.690	23.968

Обавезе по основу зарада и накнада зарада исказане у износу од 21.578 хиљада динара имају следећу структуру:

Табела број 28 - Структура обавеза по основу зарада и накнада зарада -у хиљадама динара-

Назив	2019. година
Обавезе за нето зараде и накнаде зарада, осим накнада зарада које се рефундирају	11.967
Обавезе за порез на зараде и накнаде зарада на терет запосленог	1.485
Обавезе за доприносе на зараде и накнаде зарада на терет запосленог	3.949
Обавезе за порезе и доприносе на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	3.343
Обавезе за нето накнаде зарада које се рефундирају	569
Обавезе за порезе и доприносе на накнаде зарада на терет запосленог које се рефундирају	151
Обавезе за порезе и доприносе на накнаде зарада на терет послодавца које се рефундирају	114
Укупно:	21.578

Обавезе по основу зарада и накнада зарада у укупном износу од 21.578 хиљада динара обухватају обавезе за неисплаћену зараду запослених за месец децембар 2019. године у износу од 20.744 хиљаде динара, која је исплаћена у месецу јануару 2020. године и неизмирене обавезе по основу накнада зарада које се рефундирају за боловање преко 30 дана за новембар и децембар 2019. године у износу од 834 хиљаде динара.

Друге обавезе исказане у износу од 3.112 хиљада динара имају следећу структуру:

Табела број 29 - Структура других обавеза - у хиљадама динара-

Назив	2019. година
Обавезе према запосленима – неисплаћена отпремнина приликом одласка у пензију	243
Обавезе према физичким лицима за накнаде по закљученим уговорима о привременим и повременим пословима за месец децембар 2019. године	425
Остале обавезе - обуставе из нето зараде запослених за месец децембар 2019. године	2.444
Укупно:	3.112

1.1.18. Обавезе по основу пореза на додату вредност

Обавезе по основу пореза на додату вредност исказане у износу од 3.150 хиљада динара (у 2018. години у износу од 622 хиљаде динара), односе се на обавезе за порез на додату вредност на дан 31. децембар 2019. године, са роком доспећа у 2020. години.

1.1.19. Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине

Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине исказане у износу од 3.299 хиљада динара односе се на:

Табела број 30 - Структура обавеза за остале порезе, доприносе и друге дажбине

- у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Обавезе за порез из резултата за 2019. годину	2.381	-
Свега обавезе за порез из резултата:	2.381	-
Накнада за коришћење водног добра (грађани)	158	172
Накнада за испуштenu воду (грађани)	62	65
Накнада за испуштenu воду (привреда)	16	16
Накнада за коришћење водног добра (привреда)	85	93
Обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине	15	-
Обавезе за остале дажбине-Министарство водопривреде	-	(14)
Свега обавезе за порезе, царине и друге дажбине из набавке или на терет трошкова:	336	332
Обавезе за привремено умањење нето зараде	285	-
Обавезе за порез и доприносе по уговорима о делу	282	-
Обавезе за порез и доприносе по основу отпремнина приликом одласка у пензију	15	-
Свега остале обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине:	582	-
Укупно:	3.299	332

Обавезе по основу накнаде за коришћење водног добра и накнаде за испуштenu воду исказане у укупном износу од 321 хиљаде динара утврђене су на основу Решења Министарства пољопривреде шумарства и водопривреде, Републичке дирекције за воде, број 325-02-1/2019-07/1486 од 19. јуна 2019. године, а односе се на месец децембар 2019. године.

3.1.20. Пасивна временска разграничења

Пасивна временска разграничења исказана у износу од 2.933.884 хиљаде динара представљена су следећом табелом:

Табела број 31 – Структура пасивних временских разграничења - у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Одложени приходи и примљене донације	2.780.022	1.866.322
Остала пасивна временска разграничења	153.862	149.683
Укупно:	2.933.884	2.016.005

Одложени приходи и примљене донације

Табела број 32 – Промене на рачуну - одложени приходи и примљене донације у 2019.

години

- у хиљадама динара -

Назив	2019. година
Стање на дан 1. јануар 2019. године	1.866.322
Повећање у 2019. години	941.742
Смањење у корист прихода (Напомена: 3.2.2)	(28.042)
Стање на дан 31. децембар 2019. године	2.780.022

Структура одложених прихода и примљених донација по намени на дан 31. децембар 2019. године, приказана је у следећој табели:

Табела број 33 – Структура одложених прихода и примљених донација по намени:

- у хиљадама динара -

Назив	2019. година
Одложени приходи и примљене донације-водоводна мрежа Текија	2.018
Одложени приходи и примљене донације-фабрика воде Мајдево	279.369
Одложени приходи и примљене донације –магистрални цевовод Велика Ломница	24.231
Одложени приходи и примљене донације –Woma специјално возило	4.425
Одложени приходи и примљене донације-резервоар Ломница	2.654
Одложени приходи и примљене донације-црпна станица Ломница	1.073
Одложени приходи и примљене донације-набавка водоводног материјала	291
Одложени приходи и примљене донације–набавка водоводног материјала	56.385
Одложени приходи и примљене донације у вези са набавком Woma специјалног возила	599
Одложени приходи и примљене донације по основу изградње колектора отпадних вода Kfw банка	2.363.918
Одложени приходи и примљене донације-црпна станица Брајковац	2.975
Одложени приходи и примљене донације-водоводни систем Љубава, Каменаре, Коморане, Лазаревац и Глобаре	23.007
Одложени приходи и примљене донације-фабрика воде Мајдево	16.659
Одложени приходи и примљене донације за опрему за даљински надзор-резервоар Липовац	263
Одложени приходи и примљене донације за набавку специјалног возила-багер гусеничар	2.155
Укупно:	2.780.022

Повећање одложених прихода и примљених донација у износу од 941.742 хиљаде динара у највећем износу од 937.722 хиљаде динара односи се државна давања за изградњу колектора за пречишћавање отпадних вода по основу Трилатералног уговора о коришћењу средстава намењених реализацији програма водоснабдевања и пречишћавања отпадних вода у општинама средње величине у Србији-KfW фаза III закљученог 12. јуна 2014. године.

Смањење у корист прихода у износу од 28.042 хиљаде динара односи се у највећем износу од 22.397 хиљада динара на сразмерни део обрачунатих трошкова годишње амортизације постројења – фабрике воде Мајдево, чија је набавка условљена примљеним донацијама у току периода њиховог коришћења.

Предузеће је на дан 31. децембар 2019. године у оквиру рачуна одложених прихода и примљених донација исказало државна додељивања у износу од 379.549 хиљада динара и признало приходе у износу од 23.408 хиљада динара, за која у поступку ревизије није пружило доказе о испуњености извесних услова за признавање прихода у корист биланса успеха у периоду од 2015-2019. године, према следећем прегледу:

Табела број 34 – Преглед евидентираних одложених прихода и примљених донација без пружених доказа о испуњености извесних услова за признавање прихода

- у хиљадама динара -

Назив	Стање на дан 1. јануар 2019. године	Смањење у корист прихода	Стање на дан 31. децембар 2019. године
Одложени приходи и примљене донације- фабрика воде Мајдево	301.766	22.398	279.368
Одложени приходи и примљене донације- набавка водоводног материјала	308	16	292
Одложени приходи и примљене донације- набавка водоводног материјала	56.385	-	56.385
Одложени приходи и примљене донације у вези са набавком Woma специјалног возила	625	26	599
Одложени приходи и примљене донације- црпна станица Брајковац	2.975	-	2.975
Одложени приходи и примљене донације- водоводни систем Љубава, Каменаре, Коморане, Лазаревац и Глобаре	23.007	-	23.007
Одложени приходи и примљене донације- фабрика воде Мајдево	17.234	574	16.660
Одложени приходи и примљене донације за опрему за даљински надзор-резервоар Липовац	657	394	263
Укупно:	402.957	23.408	379.549

Остала пасивна временска разграничења исказана у износу од 153.862 хиљаде динара чине у највећем износу од 143.817 хиљада динара државна додељивања у периоду до 2015.године. Предузеће је у оквиру рачуна осталих пасивних временских разграничења исказало државна додељивања у периоду од 2017-2019. године у износу од 10.045 хиљада динара за изградњу црпних станица Коњух, Буци и Каменаре и резервоара Буци и Каменаре за које није испунило услове за признавање прихода до краја ревидираног периода.

Налаз: Предузеће је на дан извештајног периода у оквиру рачуна одложених прихода и примљених донација евидентирало износ 379.549 хиљада динара уз признавање прихода у износу од 23.408 хиљада динара, а да није презентовало доказе да постоји испуњеност извесних услова за укидање одложених прихода у корист биланса успеха током периода од 2015-2019. године, што није у складу са захтевима параграфа 7. МРС 20 - Рачуноводствено обухватање државних давања и обелодањивање државне помоћи.

Услед недостатка доказа, није било могуће потврдити исказану вредност одложених прихода и примљених донација на дан 31. децембар 2019. године у износу од 379.549 хиљада динара и признате приходе по основу условљених донација у износу од 23.408 хиљада динара.

Ризик: Уколико се настави са укидањем одложених прихода у корист биланса успеха без доказа о испуњености услова постоји ризик да исказано стање обавеза по основу одложених прихода и примљених донација у билансу стања неће одговарати стварном стању имовине и капитала.

Препорука број 16: Препоручује се Предузећу да преиспита испуњеност услова по основу одложених прихода и примљених донација, у складу са захтевима параграфа 7. МРС 20 - Рачуноводствено обухватање државних давања и обелодањивање државне помоћи.

3.2. Биланс успеха

Предузеће је у извештајном периоду остварило добитак из редовног пословања пре опорезивања у износу од 31.940 хиљада динара, као разлику између укупних прихода у износу од 559.495 хиљада динара и укупних расхода у износу од 527.555 хиљада динара.

Добитак из редовног пословања пре опорезивања умањен је за порески расход периода у износу од 4.279 хиљада динара и увећан за одложене пореске приходе периода у износу од 7.928 хиљада динара, што чини остварени нето добитак у износу од 35.589 хиљада динара.

У сегментима пословних и финансијских прихода и расхода и одложених пореских прихода периода остварен је и исказан добитак, док је у сегментима осталих прихода и расхода, сегментима расхода од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз Биланс успеха, порески расход периода исказан губитак, што је приказано у следећој табели:

Табела број 35 - Структура прихода, расхода и резултата пословања -у хиљадама динара-

Назив	Приходи	Расходи	Добитак/губитак
Пословни	551.349	512.121	39.228
Финансијски	4.028	2.345	1.683
Остали	4.118	7.599	(3.481)
Расходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз Биланс успеха		5.490	(5.490)
Добитак из редовног пословања пре опорезивања:	559.495	527.555	31.940
Добитак пре опорезивања:	559.495	527.555	31.940
Порески расход периода		4.279	(4.279)
Одложени порески приходи периода	7.928	0	7.928
Нето добитак:	567.423	531.834	35.589

3.2.1. Пословни приходи

3.2.1.1. Приходи од продаје производа и услуга

Пословни приходи исказани у износу од 551.349 хиљада динара представљени су следећом табелом:

Табела број 36 - Структура пословних прихода -у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Приходи од продаје производа и услуга	522.205	511.197
Приходи од премија, субвенција, дотација, донација и слично	29.144	25.278
Укупно:	551.349	536.475

Цене

Цене испоруке воде за пиће и одвођења и пречишћавања отпадних вода, по категоријама потрошача за привреду и домаћинства и цена одржавања прикључка по кориснику, које је Предузеће примењивало у 2019. години, утврђене су Одлуком о повећању цена воде и канализације број 13/8 од 24. априла 2017. године (у даљем тексту: Одлука). Одлуку је донео Надзорни одбор ЈКП „Водовод-Крушевац“, Крушевац, на коју је оснивач дао сагласност Решењем број 38-3/17 дана 1. јуна 2017. године.

Цене пружених услуга испоруке воде за пиће и одвођења и пречишћавања отпадних вода и цена одржавања прикључка приказане су у следећој табели:

Табела број 37 – Цене комуналних услуга по категоријама потрошача без обрачунатог пореза на додату вредност –у динарима-

Категорија потрошача	Цена испоруке воде	Цена одвођења и пречишћавања отпадних вода	Укупно
Грађанство, цркве, манастири	46,34	16,65	62,99
Привреда	111,20	18,98	130,18
Школе, установе, чесме	22,54	6,56	29,10
Болница и топлана	88,96	15,18	104,14

Приходи од продаје производа и услуга

Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту исказани у износу од 522.205 хиљада динара, остварени су обављањем основне делатности испоруке воде за пиће и одвођења и пречишћавања отпадних вода, на основу важећег ценовника Предузећа и других услуга које су поверене Предузећу од стране оснивача.

Табела број 38 - Структура прихода од продаје производа и услуга -у хиљадама динара-

Назив	2019. година
Приход од продаје воде-приватне куће	166.504
Приход од продаје воде-велика привреда	124.645
Приход од продаје воде-стамбене зграде	60.751
Приход од продаје воде-мала привреда	34.227
Приход од одвођења канализације-приватне куће	33.535
Приход од одвођења канализације-стамбене зграде	21.810
Приход од накнаде за одржавање погонске спремности система	21.742
Приход од грађевинских услуга-ситуације	19.563
Приходи од комуналних услуга-прикључци	10.034
Приход од одвођења канализације-велика привреда	9.010
Приход од одржавања атмосферске канализације	6.363
Приход од одвођења канализације-мала привреда	5.148
Приход од комуналних услуга-чишћење канализације	3.502
Приход од одржавања јавних чесми повезаних на градски водовод	1.991
Приход од комуналних услуга-остале услуге	1.781
Приход од комуналних услуга-поправка водоводне и канализационе мреже	1.587
Приход од комуналних услуга-поправка и баждарење водомера	12
Укупно:	522.205

Приходи од накнаде за одржавање погонске спремности система исказани на дан 31. децембар 2019. године у износу од 21.810 хиљада динара (2018. године у износу од 22.645 хиљада динара) односе се на накнаду за услугу континуираног обезбеђивања адекватног притиска и квалитета воде у водоводној мрежи независно од количине утрошене воде. Накнада за одржавање погонске спремности утврђена је у износу од 45 динара без пореза на додату вредност за све категорије корисника по испостављеном рачуну на основу Одлуке Надзорног одбора број 13/9 од 24. априла 2017. године на коју је оснивач дао сагласност Решењем број 023-25/17 од 1. јуна 2017. године.

3.2.2. Приходи од премија, субвенција, дотација, донација и слично

Приходи од премија, субвенција, дотација, донација и слично исказани у износу од 29.144 хиљаде динара (2018. године у износу од 25.278 хиљада динара) остварени су од условљених донација по основу државних давања (Напомена број: 3.1.20).

3.2.3. Пословни расходи

Пословни расходи исказани у износу од 512.121 хиљаде динара представљени су следећом табелом:

Табела број 39 - Структура пословних расхода -у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Трошкови материјала	43.974	70.366
Трошкови горива и енергије	38.462	34.694
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	306.972	303.710
Трошкови производних услуга	35.164	26.686
Трошкови амортизације	60.716	55.458
Трошкови дугорочних резервисања	4.720	1.918
Нематеријални трошкови	22.113	32.333
Укупно:	512.121	525.165

3.2.3.1. Трошкови материјала

Трошкови материјала исказани у износу од 43.974 хиљаде динара имају следећу структуру:

Табела број 40 – Структура трошкова материјала -у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Трошкови материјала за израду	38.655	64.350
Трошкови осталог материјала (режијског)	3.165	4.062
Трошкови резервних делова	1.711	1.457
Трошкови једнократног отписа алата и инвентара	443	497
Укупно:	43.974	70.366

Трошкови материјала за израду исказани у износу од 38.655 хиљада имају следећу структуру:

Табела број 41 - Структура трошкова материјала за израду -у хиљадама динара-

Назив	2019. година
Водоводни материјал	17.440
Хемијско - биолошки материјал	15.735
Канализациони материјал	1.404
Грађевински материјал	1.156

Назив	2019. година
Електро материјал	1.024
Машинско - браварски материјал	580
Лабораторијско посуђе и прибор	517
Санитарни материјал	491
Боје и лакови	131
Топли и хладни напаци за потребе кафе кухиње	117
Помоћни и остали материјал	60
Укупно:	38.655

Трошкови осталог материјала (режијског) исказани у износу од 3.165 хиљада динара имају следећу структуру:

Табела број 42 - Структура трошкова осталог материјала (режијског) -у хиљадама динара-

Назив	2019. година
Трошкови канцеларијског материјала	1.299
Трошкови хтз опреме (Напомена: 3.1.3)	1.142
Трошкови ауто-гума	585
Трошкови набавке стручних публикација и службених новина	139
Укупно:	3.165

3.2.3.2. Трошкови горива и енергије

Трошкови горива и енергије исказани у износу од 38.462 хиљаде динара имају следећу структуру:

Табела број 43 - Структура трошкова горива и енергије -у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Трошкови електричне енергије	22.318	20.066
Трошкови горива - евродизел, европремијум безоловни бензин	14.221	12.382
Трошкови горива - ауто гас (TNG)	1.147	1.470
Трошкови грејања	776	776
Укупно:	38.462	34.694

3.2.3.3. Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи

Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи исказани у укупном износу од 306.972 хиљаде динара приказани су у следећој табели:

Табела број 44 - Структура трошкова зарада, накнада зарада и осталих личних расхода

-у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Трошкови зарада и накнада зарада (брuto)	234.665	229.579
Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	40.146	40.950
Трошкови накнада по уговору о делу судском вештаку пољопривредне струке	125	147
Трошкови накнада по уговору о привременим и повременим пословима	4.671	4.185

Назив	2019. година	2018. година
Трошкови накнада директору, односно члановима органа управљања и надзора	1.322	1.329
Остали лични расходи и накнаде	26.043	27.520
Укупно:	306.972	303.710

Права, обавезе и одговорности из радног односа, обрачун и исплата зарада запослених у Предузећу уређени су:

- законском регулативом - Законом о раду¹⁸, Законом о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава¹⁹, Законом о утврђивању максималне зараде у јавном сектору²⁰, Законом о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору²¹, Уредбом о начину и контроли обрачуна и исплате зарада у јавним предузећима²² и другим прописима који уређују област зарада;
- Посебним колективним уговором за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије²³;
- Колективним уговором код Послодавца број 1/11 од 26. јануара 2018. године;
- Интерним актима Предузећа: Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији послова број 2931/2 од 10. августа 2013. године, Одлукама директора Предузећа о измени и допуни Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији послова (Одлука број 1972 од 21. априла 2017. године, Одлука број 7642 од 15. децембра 2017. године, Одлука број 3958 од 7. августа 2019. године и Одлука број 6948 од 25. новембра 2019. године), као и уговорима о раду.

Предузеће је на дан 1. јануар 2019. године имало укупно 326 запослених, од чега 299 у радном односу на неодређено време, 27 на одређено време и шест лица ангажованих на привременим и повременим пословима. Закључно са 31. децембром 2019. године, Предузеће је имало укупно 317 запослених, од чега 290 на неодређено време, 27 на одређено време и 11 лица на привременим и повременим пословима.

Предузеће је на дан 31. децембар 2019. године у радном односу имало 15 лица са инвалидитетом, чиме је испунило обавезу из одредби члана 24. Закона о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом²⁴.

Трошкови зарада и накнада зарада

Структура обрачунатих и исплаћених зарада у 2019. години, без обрачунатих доприноса на зараде и накнаде зарада на терет послодавца, приказана је у следећем табеларном прегледу:

Табела број 45 - Структура бруто зарада и накнада зарада -у хиљадама динара-

Назив	2019. година
Основна зарада за време проведено на раду	130.009
Увећана зарада на дан празника који је нерадни дан	1.004
Увећана зарада за рад ноћу	1.529
Увећана зарада за прековремени рад	244
Увећана зарада за минули рад	14.656

¹⁸ „Службени гласник РС“, број 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 - одлука УС, 113/17 и 95/18 - аутентично тумачење

¹⁹ „Службени гласник РС“, број 116/14 и 95/18

²⁰ „Службени гласник РС“, број 93/12

²¹ „Службени гласник РС“, број 68/15, 81/16 - Одлука УС и 95/18

²² „Службени гласник РС“, број 27/14

²³ „Службени гласник РС“, број 27/15, 36/17- Анекс I и 5/18 - Анекс II

²⁴ „Службени гласник РС“, број 39/09 и 32/13

Назив	2019. година
Увећана зарада за стимулације	2.321
Накнада зараде за време одсуствовања са рада на дан празника који је нерадни дан	6.574
Накнада зараде за време годишњег одмора	23.047
Накнада зараде за време плаћеног одсуства	615
Накнада зараде за време привремене спречености за рад - боловање до 30 дана (70%)	4.921
Накнада зараде за време привремене спречености за рад – боловање до 30 дана (повреда на раду 100%)	404
Накнада трошкова за исхрану у току рада	41.326
Накнада трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора	6.902
Остало	1.113
Укупно:	234.665

У току 2019. године, Предузеће је у складу са одредбама члана 3. Уредбе о начину и контроли обрачуна и исплате зарада у јавним предузећима²⁵, сачињавало обрасце за обрачун средстава за исплату зарада запослених (ЗИП-1) и исте достављало на оверу оснивачу.

Трошкови накнада по уговору о привременим и повременим пословима исказани у износу од 4.671 хиљаде динара односе се на исплаћене накнаде лицима ангажованим на пословима одржавања водоводне мреже, узорковања воде, читавања стања на водомерима, одржавања возно машинског парка, управљања теретним возилима и слично.

Зараде пословодства

Директор Предузећа именован је Решењем I број 023-65/2017 Скупштине града Крушевца на седници одржаној дана 1. септембра 2017. године, на период од четири године.

Месечни износ основне зараде директора Предузећа утврђен је одредбама члана 1. Уговора о раду број 1410 од 1. септембра 2017. године, закљученог са надзорним одбором Предузећа.

Трошкови накнада директору, односно члановима органа управљања и надзора исказани у износу од 1.322 хиљаде динара односе се на накнаду за рад председника и чланова Надзорног одбора које је именovala Скупштина града Крушевца дана 26. августа 2016. године Решењем I број 023-66/2016, односно дана 25. октобра 2018. године Решењем I број 023-65/2018.

Нето накнада за рад председника и чланова Надзорног одбора евидентирана је у пословним књигама и исплаћена у складу са Решењем Скупштине града Крушевца I број 114-18/2013 од 21. јуна 2013. године.

Остали лични расходи и накнаде у износу од 26.043 хиљаде динара приказани су у следећој табели:

Табела број 46 - Структура осталих личних расхода -у хиљадама динара-

Назив	2019. година
Трошкови солидарне помоћи запосленима	16.395
Трошкови превоза радника за долазак и одлазак са рада	5.483
Трошкови студентских стипендија деци запослених	1.512
Трошкови дневница за службени пут у земљи и иностранству	1.819

²⁵ „Службени гласник РС“, број 27/14

Назив	2019. година
Јубиларне награде запосленима	490
Трошкови отпремнине за одлазак у пензију	344
Укупно:	26.043

Трошкови солидарне помоћи исказани у износу од 16.395 хиљада динара у највећем износу од 15.007 хиљада динара извршени су у складу са одредбама Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије²⁶ и Одлуком директора Предузећа број 2103 од 23. априла 2019. године.

3.2.3.4. Трошкови производних услуга

Трошкови производних услуга исказани у износу од 35.164 хиљаде динара односе се на трошкове приказане у следећој табели:

Табела број 47 - Структура трошкова производних услуга -у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Трошкови транспортних услуга	1.934	2.869
Трошкови услуга одржавања	21.473	10.211
Трошкови закупа	350	299
Трошкови рекламе и пропаганде	3.008	2.328
Трошкови осталих услуга	8.399	10.979
Укупно:	35.164	26.686

Трошкови транспортних услуга који су у пословним књигама исказани у износу од 1.934 хиљаде динара обухватају трошкове приказане у следећој табели:

Табела број 48 - Структура трошкова транспортних услуга -у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Трошкови поштанских услуга	1.248	1.531
Трошкови ПТТ услуга – фиксна телефонија	415	413
Трошкови мобилне телефоније	219	634
Транспортне услуге	52	291
Укупно:	1.934	2.869

Трошкови услуга одржавања исказани у износу од 21.473 хиљаде динара односе се на трошкове приказане у следећој табели:

Табела број 49 - Структура трошкова услуга одржавања -у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Трошкови услуга одржавања	8.852	4.963
Трошкови услуга одржавања коловоза	4.909	2.299
Трошкови услуга одржавања-сагласности, пројекти, дозволе, контроле	4.560	1.132
Трошкови услуга одржавања возила	2.199	1.270
Трошкови услуга одржавања хигијене	953	547
Укупно:	21.473	10.211

²⁶ „Службени гласник РС“, број 27/15, 36/17- Анекс I и 5/18 - Анекс II

Трошкови услуга одржавања исказани у износу од 8.852 хиљаде динара у највећем износу од 3.140 хиљада динара односе се на услуге извођења грађевинских радова извођача „Telekomunikација“ доо, Блаце.

Трошкови услуга одржавања коловоза исказани у износу од 4.909 хиљада динара у највећем износу од 2.038 хиљада динара односе се на услуге извођача радова АД „Крушевац пут“, Крушевац.

Трошкови рекламе и пропаганде исказани у износу од 3.008 хиљада динара (у 2018. години у износу од 2.328 хиљада динара) односе се на трошкове промоције пословања Предузећа.

Трошкови осталих услуга исказани у износу од 8.399 хиљада динара представљени су следећом табелом:

Табела број 50 - Структура трошкова осталих услуга -у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Трошкови анализе воде	7.357	7.888
Трошкови прикључка (на електро инсталације)	237	61
Трошкови накнада регистрације возила	196	306
Трошкови осталих производних услуга	609	2.724
Укупно:	8.399	10.979

3.2.3.5. Трошкови амортизације

У пословним књигама Предузећа на дан извештајног периода евидентирани су трошкови амортизације у укупном износу од 60.716 хиљада динара и обухватају: трошкове амортизације нематеријалне имовине у износу од 525 хиљада динара, грађевинских објеката у износу од 23.241 хиљада динара, постројења и опреме у износу од 36.820 хиљада динара и трошкове амортизације улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми у износу од 130 хиљада динара (Напомена број: 3.1.1. и 3.1.2).

3.2.3.6. Трошкови дугорочних резервисања

Трошкови дугорочних резервисања исказани на дан извештајног периода у износу од 4.720 хиљада динара односе се на отпремнине за одлазак у пензију запослених и јубиларних награда у 2019. години (Напомена број: 3.1.12.1).

3.2.3.7. Нематеријални трошкови

Нематеријални трошкови исказани у износу од 22.113 хиљада динара представљени су следећом табелом:

Табела број 51 - Структура нематеријалних трошкова - у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Трошкови непроизводних услуга	3.327	9.980
Трошкови репрезентације	2.370	2.403
Трошкови премија осигурања	2.225	1.731
Трошкови платног промета	1.241	1.183
Трошкови чланарина	555	624
Трошкови пореза	5.398	11.353
Остали нематеријални трошкови	6.997	5.059
Укупно:	22.113	32.333

Трошкови непроизводних услуга исказани у износу од 3.327 хиљада динара приказани су у следећој табели:

Табела број 52 – Структура трошкова непроизводних услуга -у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Трошкови адвокатских услуга и услуга судских извршитеља	2.682	9.380
Трошкови стручног образовања запослених-услуге семинара	192	116
Трошкови ревизије финансијских извештаја	190	220
Трошкови здравствених услуга-преглед радника	135	264
Трошкови стручног образовања и усавршавања радника	128	-
Укупно:	3.327	9.980

Трошкови пореза исказани у износу од 5.398 хиљада динара представљени су следећом табелом:

Табела број 53 - Структура трошкова пореза -у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Накнада за коришћење и заштиту вода	3.848	4.150
Други трошкови пореза	618	6.236
Порез на имовину	652	641
Комуналне таксе по решењу	179	110
Накнада за коришћење земљишта ЈП „Србијашуме“, Београд	54	54
Накнада за унапређење и заштиту животне средине	25	97
Порез на држање и употребу оружја	22	65
Укупно:	5.398	11.353

Накнада за коришћење водног добра и испуштenu воду исказана у укупном износу од 3.848 хиљада динара представља накнаду обрачунату у складу са одредбама члана 78. став 1, члана 97. став 1. Закона о накнадама за коришћење јавних добара²⁷ и члана 34. став 2. Закона о пореском поступку и пореској администрацији²⁸, а на основу Решења РС Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде - Републичке дирекције за воде.

Остали нематеријални трошкови исказани у износу од 6.997 хиљада динара односе се на трошкове приказане у следећој табели:

Табела број 54 – Структура нематеријалних трошкова -у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Трошкови осталих такси	930	1.062
Трошкови предујма јавним извршитељима	764	1.809
Судска поравнања и трошкови	310	123
Таксе (административне, судске, локалне и др.)	170	521
Трошкови огласа у штампима и другим медијима (огласи за тендере и друге информације)	163	274
Остали нематеријални трошкови	4.660	1.270
Укупно:	6.997	5.059

²⁷ „Службени гласник РС“, број 95/18

²⁸ „Службени гласник РС“, број 80/02 и 95/18

Трошкови предујма јавним извршитељима у износу од 764 хиљаде динара односе се на предујам плаћен извршитељима, односно на трошкове извршног поступка, које је Предузеће као извршни поверилац по Закону о извршењу и обезбеђењу²⁹, дужно да уплати на рачун јавних извршитеља, а по основу поднетих предлога за извршење против извршних дужника ради принудне наплате потраживања на име извршених комуналних услуга. Јавни извршитељ на основу Закључка обавештава Предузеће да је спроведено извршење одређеног предмета, односно да је потраживање извршног дужника у потпуности намирено и врши пренос средстава са свог наменског рачуна на рачун Предузећа. На тај начин, Предузеће намирује своје потраживање од извршног дужника по основу главног дуга, камате и свих трошкова извршног поступка. Плаћене трошкове предујма, Предузеће је евидентирало у оквиру рачуна остали нематеријални трошкови.

Налаз: Трошкови предујма јавним извршитељима исказани у износу од 764 хиљаде динара, односе се на плаћену накнаду извршитељима за покретање извршних поступака против извршних дужника. Наведене трошкове, Предузеће је евидентирало у оквиру рачуна остали нематеријални трошкови, што није у складу са одредбама члана 17. Правилника о Контном оквиру. Поступајући на наведени начин, Предузеће је преценило рачун остали нематеријални трошкови, а потценило рачун остала потраживања из специфичних послова за износ од 764 хиљаде динара.

Ризик: Уколико се настави са евидентирањем предујма плаћеног извршитељима у оквиру рачуна остали нематеријални трошкови, јавља се ризик да ће трошкови Предузећа бити нереално исказани.

Препорука број 17: Препоручује се Предузећу да накнаде плаћене извршитељима за покретање извршних поступака против извршних дужника (предујам), евидентира у складу са одредбама члана 17. Правилника о Контном оквиру у оквиру рачуна остала потраживања из специфичних послова.

Остали нематеријални трошкови исказани у износу од 4.660 хиљада динара односе се у највећем износу од 3.125 хиљада динара на трошкове умањења зарада запослених у 2019. години, у складу са одредбама члана 7. став 1. Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава³⁰ и остало у износу од 1.535 хиљада динара.

3.2.4. Финансијски приходи

Финансијски приходи исказани у износу од 4.028 хиљада динара имају следећу структуру:

Табела број 55 – Структура финансијских прихода - у хиљадама динара -

Назив	2019. година	2018. година
Приходи од камата (од трећих лица)	2.593	1.150
Позитивне курсне разлике и позитивни ефекти валутне клаузуле (према трећим лицима)	1.435	-
Остали финансијски приходи	-	60
Укупно:	4.028	1.210

²⁹ „Службени гласник РС“, број 106/2015, ..., 54/2019

³⁰ „Службени гласник РС“, број 116/14 и 95/18

Приходи од камата (од трећих лица) исказани у износу од 2.268 хиљада динара представљају износ обрачунате камате која је након покретања извршног поступка наплаћена од дужника.

Налаз: У току 2019. године и раније, Предузеће је признавало приходе од камата (од трећих лица) у периоду када је камата наплаћена у извршном поступку, након покретања поступка извршења и обезбеђења потраживања што није у складу са захтевима параграфа 9. МРС 18 – Приходи.

Предузеће не врши обрачун законске затезне камате за неблаговремене уплате доспелих потраживања од купаца која је прописана одредбама члана 277. Закона о облигационим односима и члана 2. и 6. Закона о затезној камати. Поступајући на овај начин, Предузеће је на крају извештајног периода потценило приходе од камата и потраживања од купаца.

Није било могуће утврдити ефекте наведених неправилности на финансијске извештаје Предузећа за 2019. годину.

Ризик: Необрачунавање камате купцима у складу са законским прописима, доводи до ризика од погрешног исказивања позиције прихода од камата и других потраживања у финансијским извештајима.

Препорука број 18: Препоручује се Предузећу да за неблаговремене уплате доспелих потраживања од купаца, обрачунава затезну камату у складу са одредбама члана 277. Закона о облигационим односима и члана 2. и 6. Закона о затезној камати.

3.2.5. Финансијски расходи

Финансијски расходи исказани у износу од 2.345 хиљада динара односе се на расходе приказане у следећој табели:

Табела број 56 – Структура финансијских расхода - у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Расходи камата (према трећим лицима)	1.187	425
Негативне курсне разлике (према трећим лицима)	1.158	4.293
Укупно:	2.345	4.718

Расходи камата (према трећим лицима) у износу од 1.187 хиљада динара приказани су у следећој табели:

Табела број 57 - Структура расхода камата - у хиљадама динара-

Назив	2019. година
Расходи камата по основу дугорочног зајма (Напомена број: 3.1.12.2)	1.183
Расходи камата за неблаговремено измирене обавезе према добављачима	4
Укупно:	1.187

Негативне курсне разлике (према трећим лицима) исказане у укупном износу од 1.158 хиљада динара представљају расходе настале услед негативних ефеката промене девизног курса приликом вредносног усклађивања обавеза на крају извештајног периода по основу дугорочног зајма у износу од 1.034 хиљаде динара, набавке специјалног возила у износу од 121 хиљаде динара и остало у износу од три хиљаде динара.

3.2.6. Расходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха

Обезвређење потраживања и краткорочних финансијских пласмана исказано у износу од 5.490 хиљада динара односи се на нове исправке вредности извршене у току године за потраживања од купаца (Напомена број: 3.1.4).

3.2.7. Остали приходи

Остали приходи исказани у износу од 4.118 хиљада динара представљени су следећом табелом:

Табела број 58 - Остали приходи

- у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Вишкови	-	209
Наплаћена отписана потраживања	-	8
Приходи по основу ефеката уговорене заштите од ризика	959	
Приходи од смањења обавеза по одлуци надзорног одбора	132	3
Приходи од укидања дугорочних резервисања	-	194
Остали непоменути приходи	3.027	10.934
Укупно:	4.118	11.348

Остали непоменути приходи исказани у укупном износу од 3.027 хиљада динара (у 2018. години у износу од 10.934 хиљаде динара) односе се на наплаћене судске трошкове у највећем износу од 2.671 хиљаде динара.

3.2.8. Остали расходи

Остали расходи исказани у износу од 7.599 хиљада динара представљени су следећом табелом:

Табела број 59 – Структура осталих расхода

- у хиљадама динара-

Назив	2019.	2018. година
Губици по основу расходања и продаје нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме	32	229
Мањкови	-	1
Расходи по основу директних отписа потраживања	2.610	1.768
Расходи по основу расходања залиха материјала по годишњем попису у складу са одлуком надзорног одбора	564	3.277
Остали непоменути расходи	4.393	2.198
Укупно:	7.599	7.473

Расходи по основу директних отписа потраживања исказани у износу од 2.610 хиљада динара односе се на расходе по основу директног отписа потраживања од купаца у складу са усвојеном одлуком надзорног одбора (Напомена број: 3.1).

Остали непоменути расходи

Остали непоменути расходи исказани у износу од 4.393 хиљаде динара односе се на расходе приказане у следећој табели:

Табела број 60 - Структура осталих непоменутих расхода - у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Накнаде штете трећим лицима	1.544	411
Издаци за хуманитарне, културне, спортске, научне, образовне и верске намене	866	511
Трошкови судских спорова	199	-
Расходи из ранијих година	30	23
Трошкови неблаговремено плаћених уговорених пенала, казни и камата	2	-
Остали непоменути расходи	1.752	1.253
Укупно:	4.393	2.198

Остали непоменути расходи у износу од 1.752 хиљаде динара односе се на уплату Синдикату Независност 1% новчаног износа бруто зараде која је исплаћена запосленима у Предузећу, на име рекреативног одмора организованог за запослене у циљу превенције од настанка радне инвалидности.

3.2.9. Нето добитак / губитак

Табела број 61 – Структура оствареног нето добитка - у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Добитак из редовног пословања пре опорезивања	31.940	3.329
Свега:	31.940	3.329
Порески расход периода	(4.279)	(1.830)
Одложени порески раходи периода	-	(1.135)
Одложени порески приходи периода	7.928	-
Нето добитак:	35.589	364

Усклађивање рачуноводственог добитка пре опорезивања и текућег пореза према пореском билансу (ПБ) и утврђивање пореског расхода периода у пореској пријави (ПДП) је следећи:

Табела број 62 - Преглед обрачунатог пореза - у хиљадама динара-

Назив	2019. година
Добитак пословне године	31.940
Усклађивање расхода	7.563
Амортизација заснована на рачуноводственим прописима	60.716
Амортизација заснована на пореским прописима	(59.563)
Усклађивање прихода	1.918
Пореска основица	42.574
Обрачунати порез (15%):	6.386
Умањење обрачунатог пореза:	2.107
Обрачунати порез по умањењу:	4.279

3.3. Извештај о осталом резултату

У складу са одредбама члана 2. Закона о рачуноводству и захтевима параграфа 7. МРС 1 – Презентација финансијских извештаја, Извештај о осталом резултату треба да пружи информације о укупном нето свеобухватном добитку или губитку за извештајни период, а његову структуру чине ставке прихода и расхода (укључујући и рекласификације услед кориговања) које нису признате у Билансу успеха. Компоненте осталог резултата чине ставке које се, према захтевима појединих МСФИ, признају у оквиру капитала. Анализом позиција исказаних у Извештају о осталом резултату за 2019. годину, утврђено је да је предметни извештај састављен у складу са прописима који га уређују.

3.4. Извештај о променама на капиталу

У складу са одредбама члана 2. Закона о рачуноводству и захтевима параграфа 106-110. МРС 1 - Презентација финансијских извештаја, Извештај о променама на капиталу треба да пружи информације о променама на капиталу током извештајног периода. Анализом позиција исказаних у Извештају о променама на капиталу за 2019. годину, утврђено је да је предметни извештај састављен у складу са прописима који га уређују.

3.5. Извештај о токовима готовине

У складу са одредбама члана 2. Закона о рачуноводству и захтевима МРС 7 – Извештај о токовима готовине треба да пружи информације о променама готовине и готовинских еквивалената током извештајног периода, засебно приказујући токове готовине из пословних активности, инвестиционих активности и активности финансирања. Анализом позиција исказаних у Извештају о токовима готовине за 2019. годину, утврђено је да је предметни извештај састављен у складу са прописима који га уређују.

3.6. Напомене уз финансијске извештаје

У складу са одредбама члана 2. Закона о рачуноводству и захтевима параграфа 112. МРС 1 - Презентација финансијских извештаја, Напомене уз финансијске извештаје треба да пруже информације о основама за састављање финансијских извештаја, примењеним рачуноводственим политикама, додатним подацима који нису презентовани у финансијским извештајима, а доприносе бољем разумевању истих, као и другим подацима који су прописани у појединим МРС/МСФИ којима су за одређене позиције финансијских извештаја наведене и прописане информације које је Предузеће дужно да обелодани. Анализом позиција исказаних у Напоменама уз финансијске извештаје за 2019. годину, утврђено је да је предметни извештај састављен у складу са прописима који га уређују.

4. Потенцијалне обавезе

Против Предузећа покренута су четири судска поступка од стране физичких лица за надокнаду штете у укупном износу од 7.456 хиљада динара. Мишљење Правне службе је да поступци неће бити изгубљени.

5. Друга питања у поступку ревизије

Иако циљ ове ревизије није био давање мишљења о усклађености пословања, вршењем ревизије финансијских извештаја утврдили смо следеће неправилности:

1) За време примене Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, Предузеће није примењивало основицу за обрачун зарада која је била у примени на дан доношења Закона, почев од 1. новембра 2014. године умањену за 10%, у износу од 14.610,05 динара, после умањења, односно почев од 1. јануара 2019. године умањену за 5%, у износу од 15.481,87 динара после умањења, већ је током читавог наведеног периода примењивало основицу у износу од 16.411,58 динара пре умањења, коју није умањивало у складу са одредбама члана 5. овог Закона.

Обрачун зарада, почев од новембра 2014. године закључно са децембром 2019. године, вршен је применом непроменљиве основице зараде, на начин да се, након прерачуна са бруто на основну нето зараду умањује основна нето зарада у складу са законом. Предузеће је у основицу за обрачун и исплату зарада увело нови елемент „коэффициент пореске олакшице“, који представља проценат учешћа основне зараде у укупној бруто заради. Увођењем новог елемента зараде Предузеће је повећало износ бруто зараде што није у складу са одредбама члана 5. наведеног закона.

Поступајући на наведени начин, Предузеће је у 2019. години више обрачунало и исплатило основну бруто зараду у најмањем износу од 1.262 хиљаде динара;

2) Предузеће је за време важења Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, повећало износ накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора, и поред тога што је одредбама члана 4. Закона прописано да су ништаве одредбе општег или појединачног акта, којим се повећавају елементи, односно уводе нови елементи на основу којих се повећава износ зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава. Почев од фебруара 2018. године, директор Предузећа је на основу договора са представницима репрезентативних синдиката утврдио висину накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора у бруто износу од 1.808,33 динара месечно, о чему сваког месеца доноси појединачне одлуке. Накнада која је била у примени на дан доношења Закона износила је 850,00 динара бруто на месечном нивоу.

Поступајући на наведени начин, Предузеће је у 2019. години више обрачунало и исплатило регрес за коришћење годишњег одмора у најмањем износу од 3.658 хиљада динара;

3) Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији послова број 2931/2 од 10. августа 2013. године са изменама (2017. године и 2019. године) Предузеће је за поједина радна места утврдило степен стручне спреме, а није уредило потребну врсту стручне спреме као услов за обављање одређених послова. Наведено је имало за последицу да је за систематизовано радно место по акту о систематизацији радних места и уговором о раду, на пословима руководиоца Службе за ИТ, обраду података и информисање у Сектору општих, правних и економских послова, запослени по занимању дипломирани инжењер архитектуре.

Неуређивањем врсте стручне спреме која одговара врсти и сложености послова који се обављају на одређеном радном месту, Предузеће није поступило у складу са чланом 24. Закона о раду.

4) Од укупно 317 запослених у Предузећу на дан 31. децембар 2019. године, 36 запослених на радним местима: водоинсталатер, возач теретног возила, читач водомера, пословни

секретар, референт документације и друго, не испуњавају услове за рад на радним местима на која су распоређени, у погледу прописаног степена стручне спреме, односно поседују нижи степен стручне спреме од захтеваног, што није у складу са одредбама члана 24. Закона о раду и члана 11. Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији послова Предузећа са изменама и допунама.

5) Предузеће је усвајањем Рачуноводствених политика у обавези да изврши одбир одговарајуће рачуноводствене политике којом ће бити прописан начин признавања, вредновања, презентације и обелодањивања имовине и обавезе, али не може истовремено усвојити и алтернативни начин накнадног вредновања имовине и обавеза што је учинило и тиме није поступило у складу са одредбама члана 8. Закона о рачуноводству.

ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ

**ЈАВНОГ КОМУНАЛНОГ ПРЕДУЗЕЋА ЗА ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈУ
„ВОДОВОД - КРУШЕВАЦ“, КРУШЕВАЦ ЗА 2019. ГОДИНУ**

С А Д Р Ж А Ј:

1. Биланс стања	94
2. Биланс успеха	96
3. Извештај о осталом резултату.....	98
4. Извештај о променама на капиталу.....	100
5. Извештај о токовима готовине	104

**1. Биланс стања
на дан 31. децембар 2019. године**

-у хиљадама динара-

ПОЗИЦИЈА	Напомена број	Износ		
		Претходна година		
		Текућа година	Крајње стање 31.децембра 2018.	Почетно стање 1.јануара 2018.
АКТИВА				
УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ				
СТАЛНА ИМОВИНА		3.862.908	2.918.611	
НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА	3.1.1.	743	1.245	
Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке, софтвер и остала права		47	26	
Остала нематеријална имовина		696	1.219	
НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА	3.1.2.	3.862.165	2.917.366	
Земљиште	3.1.2.1.	15.024	15.024	
Грађевински објекти	3.1.2.2.	636.346	658.394	
Постројења и опрема	3.1.2.3.	342.977	331.528	
Остале некретнине, постројења и опрема	3.1.2.4.	1	1	
Некретнине, постројења и опрема у припреми	3.1.2.5.	2.847.908	1.721.796	
Улагање на туђим некретнинама, постројењима и опреми	3.1.2.6.	130	260	
Аванси за некретнине, постројења и опрему	3.1.2.7.	19.779	190.363	
ОБРТНА ИМОВИНА		285.829	276.291	
ЗАЛИХЕ	3.1.3.	33.670	27.135	
Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар	3.1.3.1.	32.445	26.513	
Плаћени аванси за залихе и услуге	3.1.3.2.	1.225	622	
ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ	3.1.4.	130.635	118.959	
Купци у земљи		130.635	118.959	
ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА	3.1.5.	933	386	
КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ	3.1.6.	60.795	60.706	
Остали краткорочни финансијски пласмани		60.795	60.706	
ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА	3.1.7.	59.142	51.616	
ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ	3.1.8.	116	2.160	
АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	3.1.9.	538	15.329	
УКУПНА АКТИВА = ПОСЛОВНА ИМОВИНА		4.148.737	3.194.902	
ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	3.1.10.	173.049	25.835	
ПАСИВА				
КАПИТАЛ	3.1.11.	872.593	858.371	
ОСНОВНИ КАПИТАЛ		653.054	653.054	
Државни капитал		653.054	653.054	
РЕЗЕРВЕ		23.731	23.731	
Ревалоризационе резерве		283.328	284.743	
Нереализовани губици по основу хартија од вредности и других компоненти осталог свеобухватног резултата		11.674	6.495	
НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК		36.199	1.523	
Нераспоређени добитак ранијих година		610	1.159	
Нераспоређени добитак текуће године		35.589	364	
ГУБИТАК		112.045	98.185	
Губитак ранијих година		112.045	98.185	
ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ	3.1.12.	123.284	65.726	
ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	3.1.12.1.	51.124	31.008	
Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених		51.124	31.008	

ПОЗИЦИЈА	Напомена број	Износ		
		Претходна година		
		Текућа година	Крајње стање 31.децембра 2018.	Почетно стање 1.јануара 2018.
ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	3.1.12.2.	72.160	34.718	
Дугорочни кредити и зајмови у иностранству		72.160	34.718	
ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ	3.1.13.	35.433	43.361	
КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ		3.117.427	2.227.444	
КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ	3.1.14.	11.684	11.749	
Остале краткорочне финансијске обавезе		11.684	11.749	
ПРИМЉЕНИ АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИЈЕ	3.1.15.	4.900	4.977	
ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА	3.1.16.	135.820	169.791	
Добављачи у земљи	3.1.16.1.	135.690	169.738	
Остале обавезе из пословања	3.1.16.2.	130	53	
ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	3.1.17.	24.690	23.968	
ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ПОРЕЗА НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ	3.1.18.	3.150	622	
ОБАВЕЗЕ ЗА ОСТАЛЕ ПОРЕЗЕ, ДОПРИНОСЕ И ДРУГЕ ДАЖБИНЕ	3.1.19.	3.299	332	
ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	3.1.20.	2.933.884	2.016.005	
УКУПНА ПАСИВА		4.148.737	3.194.902	
ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА		173.049	25.835	

2. Биланс успеха за период од 1. јануара до 31. децембра 2019. године

-у хиљадама динара-

ПОЗИЦИЈА	Напомена број	Износ	
		Текућа година	Претходна година
ПРИХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА			
А. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	3.2.1.	551.349	536.475
II ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА	3.2.1.1.	522.205	511.197
5. Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту		522.205	511.197
III ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА, СУБВЕНЦИЈА, ДОТАЦИЈА, ДОНАЦИЈА И СЛ.	3.2.2.	29.144	25.278
РАСХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА			
Б. ПОСЛОВНИ РАСХОДИ	3.2.3.	512.121	525.165
V ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА	3.2.3.1.	43.974	70.366
VI ТРОШКОВИ ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ	3.2.3.2.	38.462	34.694
VII ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ	3.2.3.3.	306.972	303.710
VIII ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА	3.2.3.4.	35.164	26.686
IX ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ	3.2.3.5.	60.716	55.458
X ТРОШКОВИ ДУГОРОЧНИХ РЕЗЕРВИСАЊА	3.2.3.6.	4.720	1.918
XI НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	3.2.3.7.	22.113	32.333
В. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК		39.228	11.310
Г. ПОСЛОВНИ ГУБИТАК			
Д. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	3.2.4.	4.028	1.210
I ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ ОД ПОВЕЗАНИХ ЛИЦА И ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ		0	60
Остали финансијски приходи		0	60
II ПРИХОДИ ОД КАМАТА (ОД ТРЕЋИХ ЛИЦА)		2.593	1.150
ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)		1.435	0
Ђ. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	3.2.5.	2.345	4.718
I ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ ИЗ ОДНОСА СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА И ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ			
II РАСХОДИ КАМАТА (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)		1.187	425
III НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)		1.158	4.293
Е. ДОБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА		1.683	0
Ж. ГУБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА		0	3.508
З. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕВ ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС			
И. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕВ ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	3.2.6.	5.490	8.348
Ј. ОСТАЛИ ПРИХОДИ	3.2.7.	4.118	11.348
К. ОСТАЛИ РАСХОДИ	3.2.8.	7.599	7.473
Л. ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		31.940	3.329

ПОЗИЦИЈА	Напомена број	Износ	
		Текућа година	Претходна година
Љ. ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА			
М. НЕТО ДОБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ЕФЕКТИ ПРОМЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ И ИСПРАВКА ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА			
Н. НЕТО ГУБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ЕФЕКТИ ПРОМЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ И ИСПРАВКА ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА			
Њ. ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		31.940	3.329
О. ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА			
П. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК			
I ПОРЕСКИ РАСХОД ПЕРИОДА		4.279	1.830
II ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОДИ ПЕРИОДА		0	1.135
III ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОДИ ПЕРИОДА		7.928	0
Р. ИСПЛАЋЕНА ЛИЧНА ПРИМАЊА ПОСЛОДАВЦА			
С. НЕТО ДОБИТАК	3.2.9.	35.589	364

3. Извештај о осталом резултату за период од 1. јануара до 31. децембра 2019. године

-у хиљадама динара-

ПОЗИЦИЈА	Напомена број	Износ	
		Текућа година	Претходна година
А.НЕТО РЕЗУЛТАТ ИЗ ПОСЛОВАЊА			
I НЕТО ДОБИТАК		35.589	364
II НЕТО ГУБИТАК			
Б. ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК			
а) Ставке које неће бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима			
1.Промене ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме			
а) повећање ревалоризационих резерви			
б) смањење ревалоризационих резерви		1.416	1.603
2. Актуарски добици или губици по основу планова дефинисаних примања			
а) добици			
б) губици		5.179	6.495
3.Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала			
а) добици			
б) губици			
4. Добици или губици по основу удела у осталом свеобухватном добитку или губитку придружених друштава			
а) добици			
б) губици			
б) Ставке које накнадно могу бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима			
1. Добици или губици по основу прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања			
а) добици			
б) губици			
2. Добици или губици од инструмената заштите нето улагања у инострано пословање			
а) добици			
б) губици			
3. Добици или губици по основу инструмената заштите ризика (хединга) новчаног тока			
а) добици			
б) губици			
4. Добици или губици по основу хартија од вредности расположивих за продају			
а) добици			
б) губици			
I ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК			
II ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК		6.595	8.098
III ПОРЕЗ НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА			
IV НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК			

ПОЗИЦИЈА	Напомена број	Износ	
		Текућа година	Претходна година
V НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК		6.595	8.098
В.УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА			
I УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК		28.994	
II УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК			7.734
Г. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК			
1. Приписан већинским власницима капитала			
2. Приписан власницима који немају контролу			

4. Извештај о променама на капиталу за период од 1. јануара до 31.децембра 2019. године

-у хиљадама динара-

Редни број	Опис	Компоненте капитала		
		Основни капитал	Уписани неуплаћени капитал	Резерве
1	2	3	4	5
1.	Почетно стање претходне године на дан 1. јануара 2018. године			
	а) дуговни салдо рачуна			
	б) потражни салдо рачуна	653.054		23.731
2.	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика			
	а) исправка на дуговној страни рачуна			
	б) исправка на потражној страни рачуна			
3.	Кориговано почетно стање претходне године на дан 1. јануара 2018. године			
	а) кориговани дуговни салдо рачуна			
	б) кориговани потражни салдо рачуна	653.054		23.731
4.	Промене у претходној 2018. години			
	а) промет на дуговној страни рачуна			
	б) промет на потражној страни рачуна			
5.	Стање на крају претходне године 31. децембра 2018. године			
	а) дуговни салдо рачуна			
	б) потражни салдо рачуна	653.054		23.731
6.	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика			
	а) исправке на дуговној страни рачуна			
	б) исправке на потражној страни рачуна			
7.	Кориговано почетно стање текуће године на дан 1. јануара 2019. године			
	а) кориговани дуговни салдо рачуна			
	б) кориговани потражни салдо рачуна	653.054		23.731
8.	Промене у текућој 2019. години			
	а) промет на дуговној страни рачуна			
	б) промет на потражној страни рачуна			
9.	Стање на крају текуће године дана 31. децембра 2019. године			
	а) дуговни салдо рачуна			
	б) потражни салдо рачуна	653.054		23.731
Редни број	Опис	Компоненте капитала		
		Губитак	Откупљене сопствене акције	Нераспоређени добитак
1.	Почетно стање претходне године на дан 1. јануара 2018. године			
	а) дуговни салдо рачуна	85.745		
	б) потражни салдо рачуна			10.621

2.	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика			
	а) исправке на дуговној страни рачуна			
	б) исправке на потражној страни рачуна			
3.	Кориговано почетно стање претходне године на дан 1. јануара 2018. године			
	а) кориговани дуговни салдо рачуна	85.745		
	б) кориговани потражни салдо рачуна			10.621
4.	Промене у претходној 2018. години			
	а) промет на дуговној страни рачуна	12.440		10.621
	б) промет на потражној страни рачуна			1.523
5.	Стање на крају претходне године 31. децембра 2018. године			
	а) дуговни салдо рачуна	98.185		
	б) потражни салдо рачуна			1.523
6.	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика			
	а) исправке на дуговној страни рачуна			
	б) исправке на потражној страни рачуна			
7.	Кориговано почетно стање текуће године на дан 1. јануара 2019. године			
	а) кориговани дуговни салдо рачуна	98.185		
	б) кориговани потражни салдо рачуна			1.523
8.	Промене у текућој 2019. години			
	а) промет на дуговној страни рачуна	13.860		1.523
	б) промет на потражној страни рачуна			36.199
9.	Стање на крају текуће године 31. децембра 2019. године			
	а) дуговни салдо рачуна	112.045		
	б) потражни салдо рачуна			36.199
Редни број	Опис	Компоненте осталог резултата		
		Ревалоризационе резерве	Актуарски добици или губици	Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала
1.	Почетно стање претходне године на дан 1. јануара 2018. године			
	а) дуговни салдо рачуна			
	б) потражни салдо рачуна	286.347		
2.	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика			
	а) исправке на дуговној страни рачуна			
	б) исправке на потражној страни рачуна			
3.	Кориговано почетно стање претходне године на дан 1. јануара 2018. године			
	а) кориговани дуговни салдо рачуна			
	б) кориговани потражни салдо рачуна	286.347		
4.	Промене у претходној 2018. години			
	а) промет на дуговној страни рачуна	1.604	6.495	
	б) промет на потражној страни рачуна			

5.	Стање на крају претходне године 31. децембра 2018. године			
	а) дуговни салдо рачуна		6.495	
	б) потражни салдо рачуна	284.743		
6.	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика			
	а) исправке на дуговној страни рачуна			
	б) исправке на потражној страни рачуна			
7.	Кориговано почетно стање текуће године на дан 1. јануара 2019. године			
	а) кориговани дуговни салдо рачуна		6.495	
	б) кориговани потражни салдо рачуна	284.743		
8.	Промене у текућој 2019. години			
	а) промет на дуговној страни рачуна	1.415	5.179	
	б) промет на потражној страни рачуна			
9.	Стање на крају текуће године 31. децембра 2019. године			
	а) дуговни салдо рачуна		11.674	
	б) потражни салдо рачуна	283.328		
Редни број	Опис	Компоненте осталог резултата		
		Добици или губици по основу удела осталом добитку или губитку придружених друштава	Добици или губици по основу иностраног пословања и прерачуна финансијских извештаја	Добици или губици по основу хединга новчаног тока
1.	Почетно стање претходне године на дан 1. јануара 2018. године			
	а) дуговни салдо рачуна			
	б) потражни салдо рачуна			
2.	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика			
	а) исправке на дуговној страни рачуна			
	б) исправке на потражној страни рачуна			
3.	Кориговано почетно стање претходне године на дан 1. јануара 2018. године			
	а) кориговани дуговни салдо рачуна			
	б) кориговани потражни салдо рачуна			
4.	Промене у претходној 2018. години			
	а) промет на дуговној страни рачуна			
	б) промет на потражној страни рачуна			
5.	Стање на крају претходне године 31. децембра 2018. године			
	а) дуговни салдо рачуна			
	б) потражни салдо рачуна			
6.	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика			
	а) исправке на дуговној страни рачуна			
	б) исправке на потражној страни рачуна			
7.	Кориговано почетно стање текуће године на дан 1. јануара 2019. године			

Редни број	Опис	Компоненте осталог резултата	Укупан капитал	Губитак изнад капитала
		Добици или губици по основу ХОВ расположивих за продају		
	а) кориговани дуговни салдо рачуна			
	б) кориговани потражни салдо рачуна			
8.	Промене у текућој 2019. години			
	а) промет на дуговној страни рачуна			
	б) промет на потражној страни рачуна			
9.	Стање на крају текуће године 31. децембра 2019. године			
	а) дуговни салдо рачуна			
	б) потражни салдо рачуна			
1.	Почетно стање претходне године на дан 1. јануара 2018. године			
	а) дуговни салдо рачуна		888.008	
	б) потражни салдо рачуна			
2.	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика			
	а) исправке на дуговној страни рачуна			
	б) исправке на потражној страни рачуна			
3.	Кориговано почетно стање претходне године на дан 1. јануара 2018. године			
	а) кориговани дуговни салдо рачуна		888.008	
	б) кориговани потражни салдо рачуна			
4.	Промене у претходној 2018. години			
	а) промет на дуговној страни рачуна		29.637	
	б) промет на потражној страни рачуна			
5.	Стање на крају претходне године 31. децембра 2018. године			
	а) дуговни салдо рачуна		858.371	
	б) потражни салдо рачуна			
6.	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика			
	а) исправке на дуговној страни рачуна			
	б) исправке на потражној страни рачуна			
7.	Кориговано почетно стање текуће године на дан 1. јануара 2019. године			
	а) кориговани дуговни салдо рачуна		858.371	
	б) кориговани потражни салдо рачуна			
8.	Промене у текућој 2019. години			
	а) промет на дуговној страни рачуна		14.222	
	б) промет на потражној страни рачуна			
9.	Стање на крају текуће године 31. децембра 2019. године			
	а) дуговни салдо рачуна		872.593	
	б) потражни салдо рачуна			

5. Извештај о токовима готовине

за период од 1. јануара до 31. децембра 2019. године

-у хиљадама динара-

ПОЗИЦИЈА	Износ	
	Текућа година	Претходна година
А. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ		
I Приливи готовине из пословних активности	586.891	618.833
1. Продаја и примљени аванси	579.129	583.057
2. Примљене камате из пословних активности	358	435
3. Остали приливи из редовног пословања	7.404	35.341
II Одливи готовине из пословних активности	499.251	515.286
1. Исплате добављачима и дати аванси	155.212	172.703
2. Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	305.203	296.293
3. Плаћене камате	1.184	462
4. Порез на добитак	2.084	2.362
5. Одливи по основу осталих јавних прихода	35.568	43.466
III Нето прилив готовине из пословних активности	87.640	103.547
IV Нето одлив готовине из пословних активности	-	-
Б. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА		
I Приливи готовине из активности инвестирања	2.236	50.806
1. Продаја акција и удела (нето приливи)		
2. Продаја нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава		5.000
3. Остали финансијски пласмани (нето приливи)		5.000
4. Примљене камате из активности инвестирања	2.236	806
5. Примљене дивиденде		
II Одливи готовине из активности инвестирања	70.513	124.034
1. Куповина акција и удела (нето одливи)		
2. Куповина нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	70.423	63.367
3. Остали финансијски пласмани (нето одливи)	90	60.667
III Нето прилив готовине из активности инвестирања		
IV Нето одлив готовине из активности инвестирања	68.277	73.228
В. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА		
I Приливи готовине из активности финансирања	77	
1. Увећање основног капитала		
2. Дугорочни кредити (нето приливи)	77	
3. Краткорочни кредити (нето приливи)		
4. Остале дугорочне обавезе		
5. Остале краткорочне обавезе		
II Одливи готовине из активности финансирања	11.914	11.791
1. Откуп сопствених акција и удела		
2. Дугорочни кредити (одливи)	11.732	11.791
3. Краткорочни кредити (одливи)		
4. Остале обавезе (одливи)		
5. Финансијски лизинг		
6. Исплаћене дивиденде	182	
III Нето прилив готовине из активности финансирања		
IV Нето одлив готовине из активности финансирања	11.837	11.791
Г. СВЕГА ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ	589.204	669.639

ПОЗИЦИЈА	Износ	
	Текућа година	Претходна година
Д. СВЕГА ОДЛИВ ГОТОВИНЕ	581.678	651.111
Ђ. НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ	7.526	18.528
Е. НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ		
Ж. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	51.616	33.088
З. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПЕРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ		
И. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПЕРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ		
Ј. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	59.142	51.616